**CAMELIA BOGDAN:** „Dan Voiculescu a dirijat banii Securității“

ROMÂNIA
Newsweek®

12-18.07.2019

# PALESTINA, O PACE IMPOSIBILĂ

Anul 2 ■ Numărul 62 ■ Preț: 11 lei

5 948494 000029 12062

***Newsweek România*** **a fost în teritoriile palestiniene ocupate, pentru a afla, de la fața locului, care sunt șansele ca un conflict ce durează de 7 decenii să se încheie cu o pace.**

În fotografie, copii din satul Khan Al Ahmar, pe care guvernul israelian vrea să-l demoleze

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA

Conține suplimentul „VIVE LA FRANCE!” - 36 pag.

# MATINALUL #1 DIN ROMÂNIA

KISS FM

LUNI-VINERI • 06:00-10:00

Newsweek ROMÂNIA

12-18.07.2019 _ ANUL 2 _ NR.62

SUMAR

**Periscop**

06 **Dezvăluiri**
Camelia Bogdan: „Dan Voiculescu a dirijat, din 1990, banii Securității"
08 Cât de eficientă e asistența maternală în România

**Opinii**

10 PETRE BĂDICĂ
Sfârșit de drum pentru Ecaterina Andronescu
RADU PARASCHIVESCU
Familia, patria cea mică
11 CRISTIAN PREDA
Spitzenkandidat

**Dosar**

12 **Reportaj**
Palestina, o pace imposibilă

**Periscop**

24 **Nejustificat**
ANAF ar fi găsit bani negri la un magnat al energiei
26 Patronul biscuiților Ro-Star, luat la țintă
28 Aproape 200 de milioane de lei, impozite pe bani negri
30 **Analiză**
Mircea Pașcu, propus să conducă „imperialiștii" pe care îi înjura în 1989

**Internațional**

34 Criza drepturilor omului din China

**Magazin**

42 **În cifre**
Rechinii
44 **Muzică**
Epoca de Aur
Rock and Roll
48 **Concursul de eleganță Sinaia 2019**
Cocktail regal: Sânge albastru cu miros de benzină
54 **Scrimă**
România, în lupta pentru medalii la Campionatul Mondial
55 **Rugby**
„Ghindele" joacă pentru un loc la Tokyo 2020
56 **Sănătate**
Cum ne ucide plasticul
58 **Călătorii**
9 plaje pentru familiile cu copii, în nordul Greciei
60 **Tehnologie**
De la tubul catodic, la QLED 8K, în 50 de ani

**Calendar**

62 Afacerea Tămădău, pretextul comuniștilor pentru lichidarea PNȚ

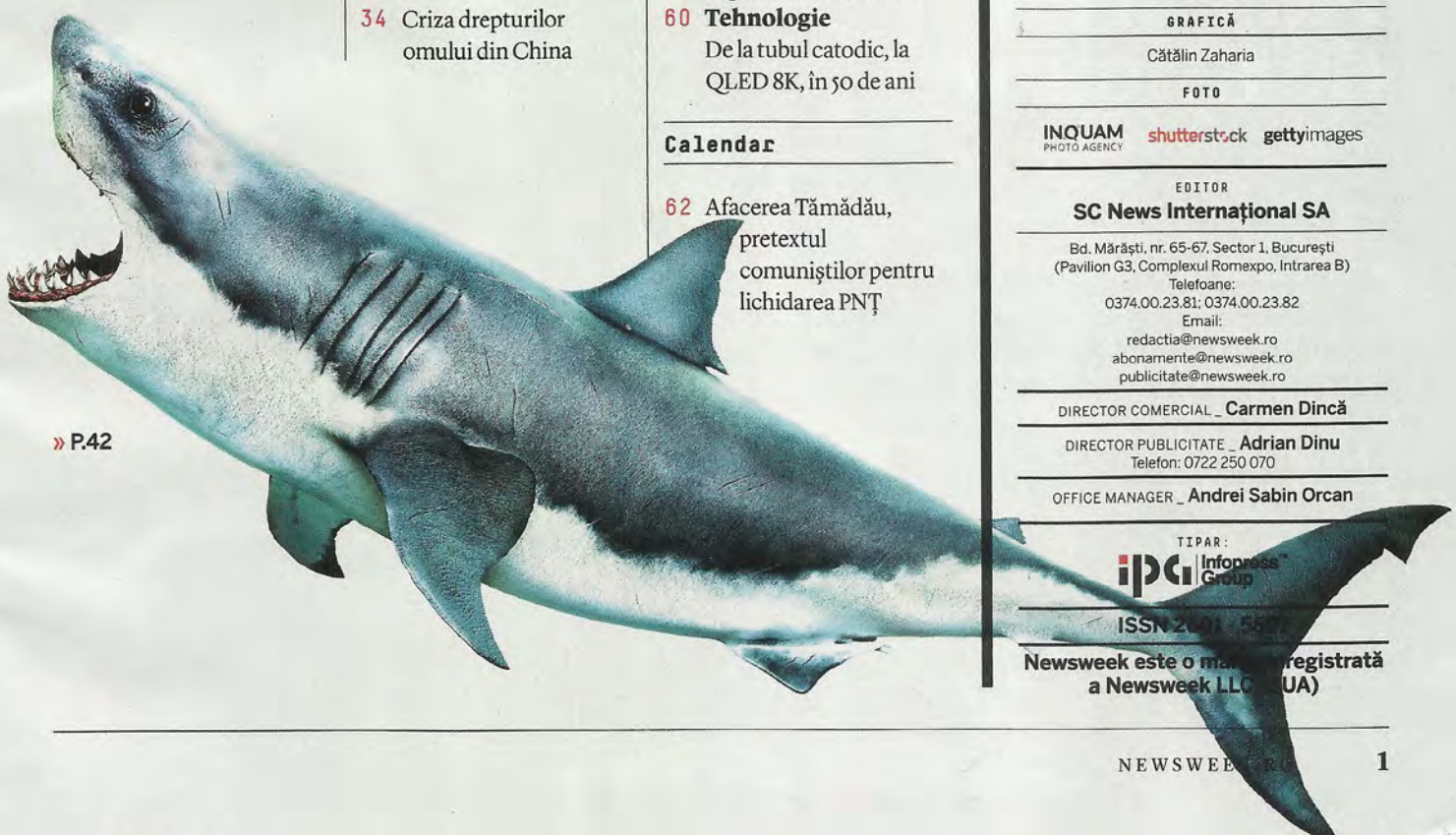

» P.42

Newsweek ROMÂNIA

Află cum te poți abona » P.64-65

REDACȚIA

DIRECTOR _ **Sabin Orcan**

REDACTOR-ȘEF _ **Răzvan Chiruță**

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT _ **Cătălin Prisacariu**

Online manager _ **Ștefan Onica**
Senior editor _ **Mircea Marian**
Senior editor _ **Silviu Sergiu**
Senior editor _ **Mihai Duță**
Senior editor _ **Petre Bădică**
Senior editor _ **Ramona Ursu**
Editor _ **Flavia Drăgan**
Editor _ **Adina Mutăr**
Editor _ **Răzvan Scăețeanu**
Reporter special _ **Petru Zoltan**
Reporter _ **Adelina Sahlean**
Contributori _ **Sabin Gherman, Alexandru Lăzescu, Radu Paraschivescu, Cristian Preda, Iulian Fota**

ART DIRECTOR

Cecilia Bălănescu

DTP

Ionuț Aldea

TRADUCERE

Monica Ady

GRAFICĂ

Cătălin Zaharia

FOTO

INQUAM PHOTO AGENCY shutterstock gettyimages

EDITOR

**SC News Internațional SA**

Bd. Mărăști, nr. 65-67, Sector 1, București
(Pavilion G3, Complexul Romexpo, Intrarea B)
Telefoane:
0374.00.23.81; 0374.00.23.82
Email:
redactia@newsweek.ro
abonamente@newsweek.ro
publicitate@newsweek.ro

DIRECTOR COMERCIAL _ **Carmen Dincă**

DIRECTOR PUBLICITATE _ **Adrian Dinu**
Telefon: 0722 250 070

OFFICE MANAGER _ **Andrei Sabin Orcan**

TIPAR:
IPG Infopress Group

ISSN 2601-5[illegible]

**Newsweek este o ma[illegible]registrată a Newsweek LLC (SUA)**

SEATTLE, STATELE UNITE

# Parcarea de avioane

Avioane Boeing 737 MAX sunt „parcate“ pe locurile destinate angajaților companiei, pe 27 iunie 2019. După două prăbușiri, aparatele de zbor de acest tip au fost consemnate la solsol pe 13 martie 2019, de către Administrația Aviatică Federală (FAA) a SUA. FAA a descoperit erori la un soft destinat să îmbunătățească securitatea zborului.

STEPHEN BRASHEAR/GETTY IMAGES

LOS ANGELES, STATELE UNITE

## Carnaval la Hollywood

Sute de dansatori au participat la Carnavalul de pe bulevardul Hollywood, în ritmuri caraibiene și latino-americane, din Jamaica, Belize, Trinidad &Tobago, Haiti, Republica Dominicană, Ecuador, Guatemala și Brazilia. Carnavalul a avut loc în cadrul Festivalului Cultural din Los Angeles.

MARIO TAMA/GETTY IMAGES

READING, ANGLIA

## „Agresorul" Boris

Aflat în campanie electorală, Boris Johnson, candidat la președinția Partidului Conservator din Marea Britanie, a vizitat pe 3 iulie 2019 Centrul de antrenament al poliției „Thames Valley", din localitatea engleză Reading. Cu acest prilej, a fost imobilizat de o polițistă.

DYLAN MARTINEZ - WPA POOL/GETTY IMAGES

EDÎRNE, TURCIA

## Flori în soare

O femeie se fotografiază într-un lan de floarea-soarelui, pe un teren agricol situat în apropierea orașului turcesc Edîrne. Instantaneul a fost realizat în data de 2 iulie 2019.

SALIH BARAN/ANADOLU AGENCY/GETTY IMAGES

DEZVĂLUIRI

# Camelia Bogdan: „Dan Voiculescu a dirijat, din 1990, banii Securității"

**JUDECĂTOAREA CAMELIA** Bogdan, cea care l-a condamnat pe Dan Voiculescu în Dosarul „ICA", a explicat, pentru *Newsweek România*, motivele pentru care statul român nu recuperează de la „patronul spiritual" al trustului de presă Intact cele 60 de milioane de euro, prejudiciul din acest dosar. În interviul oferit, la începutul acestei luni, revistei noastre, Bogdan a mai vorbit și despre decizia de a face plângere la CEDO pe speța celei de-a doua suspendări a ei din magistratură, precum și despre „groparii" sistemului de justiție, categorie din care ar face parte inclusiv magistrați.

Una dintre cele mai răsunătoare condamnări din ultimul deceniu a fost cea a lui Dan Voiculescu, din august 2014, numele Cameliei Bogdan fiind foarte vehiculat începând cu acea dată. Fostă judecătoare la Curtea de Apel București, Bogdan l-a condamnat la zece ani de închisoare pe cel care conduce de facto „trustul Antenelor" și a dispus ca statul să recupereze prejudiciul de 60 de milioane de euro din dosarul în care s-a judecat privatizarea frauduloasă a Institutului pentru Cercetări Alimentare (ICA).

DE

RAMONA URSU
ramona.ursu@newsweek.ro

## „Statul nu l-a deranjat nicio secundă"

Dan Voiculescu a ieșit condiționat din închisoare, după aproape trei ani de detenție, în august 2017, însă prejudiciul nu a fost recuperat nici până astăzi. Până în luna mai a acestui an, conform informațiilor oferite de Ministerul de Finanțe, ANAF a recuperat circa nouă milioane de euro din 60.482.615 de euro, cât a

**NEJUSTIFICAT**
ANAF ar fi găsit bani negri la un magnat al energiei » P.24

fost estimat prejudiciul în „ICA". De ce nu-și recuperează statul banii? Camelia Bogdan vorbește, pe de o parte, de incapacitatea autorităților de a readuce la bugetul de stat banii, iar pe de altă parte arată legăturile lui Dan Voiculescu cu conturile fostei Securități.

„Eu am solicitat, prin sentința pe care am dat-o, indisponibilizarea sumelor de bani al căror beneficiar real este Dan Voiculescu, până la concurența ordinului de recuperare a produsului infracțiunii ce trebuia adus la bugetul de stat. Constat că nici până acum procurorii DNA nu și-au dus la îndeplinire obligația de a derula o investigație pentru a permite funcționarilor ANAF să identifice toate sumele de bani de care a dispus domnul Dan Voiculescu din fondurile Crescent, deși Curtea de Apel București a solicitat stabilirea destinației fondurilor și confiscarea acestora".

Conform Cameliei Bogdan, „începând cu anul 1990, Dan Voiculescu, având împuternicire pe conturile Crescent, aparținând fostei Securități, a dirijat banii fără ca autoritățile statului român să-l deranjeze preț de o secundă. Trebuie investigat ce s-a întâmplat cu banii care aparțin poporului român. Procurorii români sunt depășiți de situație, fie din apatie, fie din alte cauze. Din acest motiv, apreciez că statul român trebuie să contracteze firme de avocatură specializate în recuperarea produsului infracțiunii. De altfel, în 1990, statul român a început o astfel de investigație, însă autoritățile române - fosta Bancă Română de Comerț Exterior și Guvernul României - au împiedicat investigația, refuzând să colaboreze".

## Procese la CJUE și CEDO

Fosta judecătoare a mai vorbit și despre cea de-a doua excludere a ei din magistratură. După condamnarea lui Dan Voiculescu, Camelia Bogdan a fost ținta unui linșaj mediatic lansat de Antena 3. De altfel, Bogdan i-a acționat în instanță pe Dan Voiculescu și pe mai mulți angajați ai televiziunii menționate, pentru atacurile mediatice la care a fost supusă, solicitând drept daune nu bani pentru ea, ci „executarea integrală și aducerea la bugetul de stat a sumelor aferente ordinului de recuperare a produsului infracțiunii din Dosarul „ICA", cu titlu de reparație morală".

Pe de altă parte, tot în ultimii ani, Secția pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii (CSM) a decis, de două ori, excluderea din magistratură a lui Bogdan. Prima oară, în februarie 2017, fiind acuzată că a ținut o serie de cursuri angajaților de la APIA, instituție care era parte din Dosarul „ICA". Banii pentru cursuri au fost plătiți de Banca Mondială.

Bogdan s-a apărat la Înalta Curte și a reușit să întoarcă decizia CSM, în decembrie 2017. A revenit în magistratură, însă pentru scurt timp, deoarece CSM a exclus-o, pentru a doua oară, din sistem, în aprilie 2018. De data aceasta, a fost acuzată că a judecat un dosar care i-ar fi fost repartizat nelegal. Și această decizie a CSM a fost atacată în instanță de fosta judecătoare, însă nu există încă o soluție a Înaltei Curți.

„Procesul meu a fost suspendat de către Înalta Curte, deferindu-se pe rolul Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE) o întrebare preliminară referitoare la imixtiunea CCR în activitatea Curții Supreme. Nu am primit nicio comunicare despre stadiul procedurii de la CJUE. Voi duce cauza mea și la CEDO, unde voi antama, în primul rând, încălcarea dreptului la proces, inclusiv prin încălcarea duratei procedurilor de soluționare a contestației unui magistrat suspendat de mai bine de un an din magistratură. În al doilea rând, încălcarea dreptului la viață privată, prin suspendarea automată corolar formulării recursului împotriva deciziei CSM prin care am fost exclusă, pentru a doua oară, din magistratură".

## „Unii procurori protejează un alt sistem"

Camelia Bogdan a mai vorbit, în interviul pentru *Newsweek România,* și despre problemele sistemului de justiție. Corupția, spune Bogdan, este „o problemă de siguranță națională", însă, mai arată aceasta, „nu este deloc exclus ca principiile de înfăptuire a justiției să fi fost sacrificate, într-o societate în care unii magistrați încalcă cu bună-știință obligațiile impuse de lege".

Aceasta mai arată că „modalitatea în care însă a fost tratat de DNA un caz în care eu, ca judecător, am identificat tipologia de spălare a împrumutului nereturnat prin care se spală banii fostei Securități, clasările pe bandă rulantă pronunțate în cazurile în care am antamat această problematică a necesității recuperării produsului infracțiunii, toate astea mi-au întărit convingerea că există și unii procurori gropari ai DNA, care protejează un alt sistem". N

**RĂZBUNARE**
**Judecătoarea Camelia Bogdan a devenit ținta Antena 3, după ce l-a condamnat pe Dan Voiculescu în dosarul „ICA".**

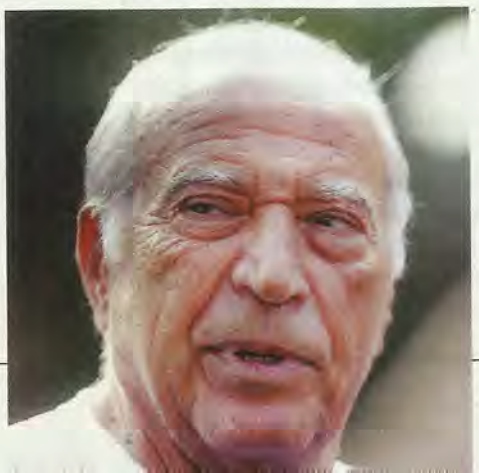

FOTO: INQUAM PHOTOS - RAUL STEF/OCTAV GANEA

DEZBATERE

# Cât de eficientă e asistența maternală în România

**ASISTENTUL MATERNAL AR** trebui să fie sprijinul copilului aflat temporar în sistemul de protecție, până se întoarce în familia naturală sau este adoptat. Totuși, opoziția manifestată recent de două asistente maternale din județele Mehedinți și Caraș-Severin privind adoptarea copiilor pe care i-au îngrijit a ridicat în spațiul public o serie de întrebări referitoare la rolul și eficiența sistemului de asistență maternală din România.

Cazul Sorinei, crescută de o asistentă maternală și adoptată în acest an, este mediatizat de la sfârșitul lunii iunie în spațiul public și este acum subiectul unei anchete penale. Într-un al doilea caz, la Caraș-Severin, instanța trebuie să decidă cui va încredința o fetiță: familiei care ceruse adopția, asistentei maternale care a depus o cerere după încuviințarea adopției sau mamei naturale.

Aceste cazuri nu sunt atât de frecvente, au susținut Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA) și Federația Sindicală din Asistența Socială „Pro Asist", în răspunsurile transmise la solicitarea *Newsweek România*.

„În grija asistenților maternali se află aproximativ 18.000 de copii cu măsură de protecție specială, iar situații nedorite, cum sunt cele prezentate în ultima perioadă, sunt izolate. Prin urmare, nu se poate vorbi de un vid legislativ, însă întotdeauna soluțiile legislative trebuie să răspundă realităților existente", a susținut șefa ANPDCA, Gabriela Coman. Aceasta a mai spus și că, în prezent, Protecția Copilului analizează cauzele care au generat cele două situații și că, dacă va fi necesar, va fi modificată legea adopției.

## „Bien s'attacher, bien se détacher"

„Oamenii nu înțeleg că este bine pentru copil să aibă o măsură definitivă, să nu stea în asistență maternală, pentru că reprezentantul legal al copilului este Consiliul Județean sau Protecția Copilului, ceea ce înseamnă că este, totuși, copilul statului, adică nu va avea niciodată o familie", a explicat, pentru *Newsweek România*, psihologul Daniela Gheorghe, directoare executivă a Federației ONG-urilor pentru Copil (FONPC), care a monitorizat cazul de la Baia de Aramă.

Daniela Gheorghe, care ține cursuri de formare profesională pentru asistenții maternali încă din 2006, a arătat că nu există o procedură specifică în lege care să stabilească modul în care copilul aflat în plasament maternal ajunge efectiv la familia care îl adoptă. În mod normal, Protecția Copilului ar trebui să preia minorul de la asistentul maternal, iar, dacă acesta se opune, să fie chemat în comisia de disciplină, unde i se poate chiar retrage atestatul (cum a fost în cazul de la Baia de Aramă, n.r.). Procedura ar trebui să fie cuprinsă în convenția de plasament aflată în dosarul personal al copilului, însă, pentru că legea poate fi interpretată, este mai bine să existe o procedură clară, menționată într-un ordin de ministru, a spus psihologul.

„Francezii au un proverb: «Bien s'attacher, bien se détacher». Acest lucru înseamnă că, dacă îl ajuți pe copil să se atașeze corect de tine, atunci el va putea să se și detașeze. Îi spui că îl vei iubi toată viața, dar, cândva, va veni și o familie care îl va iubi și îl va lua, însă veți păstra legătura", a explicat Daniela Gheorghe. Ea a subliniat că este important ca asistenții maternali să contribuie la realizarea adopției, să înțeleagă că pot păstra legătura cu copiii adoptați și, pentru că există prioritatea asistentului maternal la adopție, să facă uz de ea.

## „Asistenții nu înțeleg că este o meserie"

Nu avem date recente privind numărul asistenților maternali profesioniști (AMP) cărora li s-a retras atestatul, însă știm că, anul trecut, au fost depuse 34 de plângeri la adresa asistenților, incluzând suspiciuni de abuz, neglijare sau exploatare a copilului. În urma anchetelor efectuate de Protecția Copilului, cele mai multe acuzații nu au fost confirmate, arată o cercetare din 2018, efectuată de Banca Mondială, la cererea Autorității Naționale pentru Protecția Copilului, în 35 de județe din țară.

La sfârșitul lui 2018, 17.769 de copii (din cei 52.783 de copii aflați în grija statului) erau crescuți de 11.235 de asistenți maternali. Circa 90 la sută dintre asistenții maternali erau femei, cu vârste cuprinse între 21 și 80 de ani, cu un nivel mediu de pregătire. Mai mult de o treime au îngrijit doar un copil, iar alți 20 la sută au îngrijit cel mult doi copii. Studiul menționează și că, din cauza numărului mare de copii aflați în sistemul de protecție, a numărului mare de intrări în fiecare an (se estimează circa 9.000 de copii anual), dar și a numărului redus de reintegrări în familii sau adopții (circa 1.000 pe an), serviciile de

DE

FLAVIA DRĂGAN
flavia.dragan@newsweek.ro

**PROTECȚIA COPILULUI** Voichița Tomuș (UNICEF) și Daniela Gheorghe (FONPC) arată că este obligația asistenților maternali să-i ajute pe copii să se reintegreze în familia naturală sau în familia adoptivă (sus și stânga). Gabriela Coman, șefa ANPDCA, alături de premierul Viorica Dăncilă și ex-ministra Rovana Plumb, la lansarea „Team-Up", program în valoare de peste 2,6 miliarde de lei (dreapta).

FOTO: UNICEF/GABRIEL VOCKEL; FONPC; INQUAM PHOTOS – OCTAV GANEA

asistență maternală au devenit soluții de îngrijire pe termen lung – unii copii ajung să crească în asistență maternală până la nouă ani.

În procente, ieșirea din sistemul de asistență maternală se traduce în: 40 la sută adopții, 20 la sută reintegrare în familie, opt la sută împlinesc 18 ani, iar 30 la sută se reîntorc în sistem (mai ales în centrele rezidențiale). Unul din 10 asistenți maternali a adoptat sau este în curs de adopție a unui copil pe care l-a avut în plasament.

O problemă identificată de studiu este numărul insuficient al managerilor de caz: în majoritatea cazurilor, un manager de caz nu reușește să facă o vizită asistentului maternal mai des de o dată la trei luni (standardul prevede ca un manager de caz să monitorizeze 50 de asistenți și să facă cel puțin o vizită pe lună). De asemenea, doar jumătate dintre asistenți beneficiază de formare suplimentară în anul precedent.

Cercetarea mai reține și că, în multe situații, asistenții maternali încurajează copiii să le spună „mama" și „tata", „nu doar pentru că reprezintă măsura acceptării lor ca părinți de către copii, ci și pentru a minimiza sau slăbi rolul familiei biologice. Altfel, cum a spus un șef de Serviciu AMP: «Asistenții în general nu prea își înțeleg profesia. Își însușesc copiii, nu înțeleg că a fi AMP este o meserie»."

În această perioadă, parlamentarii discută modificarea Legii 272/2004 privind protecția drepturilor copilului. Între cele mai importante modificări: desființarea centrelor rezidențiale, dar și interzicerea plasamentului în centre a copiilor mai mici de șapte ani, chiar și a copiilor cu dizabilități, ceea ce înseamnă că numărul asistenților maternali va trebui să crească. În acest sens, ANPDCA a lansat proiectul „Team-Up", prin care își propune să formeze profesional 15.000 de asistenți maternali, dar și să recruteze încă 4.000 de asistenți. Valoarea proiectului, finanțat din bani europeni, este de 2,6 miliarde de lei.

## Cum împiedicăm separarea copiilor de familiile lor

Voichița Tomuș, specialistă în protecția copilului la UNICEF, a explicat că, pe de-o parte, trebuie ca sistemul de protecție să devină cât mai „suplu", adică să intre cât mai puțini copii în sistem, iar serviciile oferite să fie de o calitate mai bună și, pe de altă parte, familiile care se află în situații de risc să fie sprijinite, pentru a nu-și mai părăsi copiii.

Plecând de această premiză, UNICEF a dezvoltat un program-pilot în 45 de comunități din județul Bacău, derulat în parteneriat cu autoritățile locale și centrale. Programul „Servicii Comunitare pentru Copil", implementat între 2014 și 2018, presupune ca în fiecare comunitate să existe un asistent social, un consilier școlar și un asistent medical, care să îi ajute pe oameni să depășească problemele cu care se confruntă: de la completarea dosarului pentru a obține un ajutor social, până la înscrierea copiilor la un medic de familie, la școală ori ajutor în găsirea unui loc de muncă. Circa 100 de familii, identificate la începerea programului ca fiind cu risc de separare, au fost salvate.

Un calcul simplu arată că statul cheltuiește cu un copil în sistemul de protecție circa 30.000 de lei pe an. Atât ar cheltui un primar care angajează un asistent social. Estimarea UNICEF este că, în primul an, implementarea programului ar presupune costuri de 0,067 la sută din PIB-ul României.

PETRE BĂDICĂ

# *Final de drum pentru Ecaterina Andronescu*

Doar trufia te poate face să cazi, în mai puțin de un an, din „speranță pentru Cotroceni" la statutul de oaia neagră din Guvern.

În PSD, atunci când nu mai ai stăpâni ești mâncat. Ecaterina Andronescu a vrut să joaca cartea lupului nepătat în haita de infractori a PSD. Tocmai ea, care a fost de patru ori ministru al unui Învățământ care dă mulți analfabeți funcționali și tineri neadaptați pieței muncii. Andronescu a condus, personal, cinci ani ministerul, dar l-a controlat și din poziția de președinte al Comisiei de Învățământ al Senatului. Personal, bănuiesc că revolta Ecaterinei Andronescu, din august anul trecut, când i-a cerut demisia lui Dragnea, a fost calculată cu cinism. Pierduse influenta funcție de președinte al Comisiei de Învățământ în favoarea lui Liviu Pop, un individ pe care îl disprețuiește. Cum Dragnea nu își permitea să mai piardă un om precum Ecaterina Andronescu, bine primită în toate studiourile de televiziune, indiferent că se vorbește de atentate teroriste ori inundații, a început demersurile pentru a o recupera. Andronescu se afla în momentul ei de maximă glorie: Ponta o curta pentru a-i propune să candideze pentru Cotroceni din partea partidului său. Confruntarea dintre cei doi dușmani de moarte s-a terminat cu victoria lui Dragnea, singurul care îi putea satisface orgoliul. Ecaterina Andronescu vrea doar să conducă Ministerul Educației. Ajunsă în poziția mult visată, Andronescu a început să facă prostii punctuale. În trecut, gira sisteme bolnave: fabricile de diplome sau bacalaureatul pentru toată lumea. Acum, prostiile au fost punctuale și mult mai vizibile. A cerut ca elevii ce învață mai greu să fie trimiși la școli speciale, informatica să fie scoasă din programa de bacalaureat, a schimbat, peste noapte, calendarul de examene. Elevii și sindicatele au contestat-o puternic, PSD a pierdut imagine.

Intrarea lui Dragnea în pușcărie a lăsat-o descoperită în fața premierului Dăncilă despre care a spus, în perioada de disidență, că este șefa celui mai prost guvern. Poate că doamna Andronescu ar fi supraviețuit, așa cum o face de două decenii în politică, dacă nu ar fi avut orgoliul de a candida împotriva Vioricăi Dăncilă. Și de a arăta țării întregi cât este de nepopulară. Andronescu a luat 50 de voturi, Dăncilă, aproape 3.000.

Prezic că pe Andronescu nu o prinde paltonul în funcția de ministru al Educației. Nu se va mai regăsi nici pe listele PSD la alegerile parlamentare de anul viitor. Fără sprijin politic, va fi îndepărtată și de la șefia Senatului Universității Politehnice București. Va zbura, o dată cu ea, și rectorul Mihnea Costoiu, pe care îl recomandă doar prietenia cu Andronescu.

Dacă vreți să știți cum ne despărțim de Ecaterina Andronescu, uitați-vă la cifrele de școlarizare, la rezultatele de la Evaluarea Națională sau pe stradă, la cât de (ne)civilizat ne comportăm unii cu alții. N

**PETRE BĂDICĂ**
**este senior editor al *Newsweek România***

# *Familia, patria cea mică*

Chiar și când face parte dintr-o turmă roșie, oaia neagră își păstrează culoarea de bază a lânii. Măcar în dungi, măcar într-o combinație vărgată de roșu și negru, ca la Stendhal sau la Liviu Tudan. Mihai Chirica, primar de Iași și fost tenor al disidenței în PSD, se află în această situație după ce presa a divulgat până unde poate sui dragostea părintească. Mihai Chirica i-a urmat la primărie lui Gheorghe Nichita, primul edil din istoria recentă a României care a tocmit filatori pentru amantă, având grijă să-și declare totuși amiciția pentru soție. Micile gesturi de distanțare de casta baronetului mafiot i-au adus lui Mihai Chirica capitalul de simpatie care l-a propulsat în fotoliul de primar. Prin conduită și discurs, Chirica a părut să contrazică scepticismul celor care cred că niciun membru PSD nu e capabil de reformă interioară. S-ar putea să fie vorba aici de o judecată intransigentă, poate reducționistă, dar iată că acum Mihai Chirica dă apă la moara mefienților. Și se plasează chiar alături de cei de care susținuse că se delimitează.

Precocitatea achizitivă a fiului lui Mihai Chirica declanșează un râs de o secundă și o stupoare de durată. La 11 luni, copilul e reprezentat la notariat de bunicuță și intră în proprietatea unui teren de un sfert de milion de euro, într-o zonă centrală din Iași. Se vede treaba că proprietatea nu e un moft, după cum declarase o altă bunicuță, părintele spiritual al PSD-ului, Ion Iliescu. Juniorul Chirica deține

## RADU PARASCHIVESCU

o proprietate seniorială, ceea ce înseamnă două lucruri: 1. „Pentrucăputismul" lui Codrin Ștefănescu anulează resentimentul și antipatia (se știe, Ștefănescu și Chirica nu se suportă) când în joc intră ditamai ochiul dracului. 2. „Familia e patria cea mică, precum patria e familia cea mare", ceea ce trădează lecturi temeinice din Caragiale și la Mihai Chirica, și la Marian Oprișan, și la Adrian Năstase. Chiar și Cătălin Cherecheș se adapă ideatic tot de la nenea Iancu, deși statutul lui politic actual se leagă doar indirect de PSD. Pentru toți aceștia, familia e sfântă și reprezintă vehiculul de camuflare a înavuțirii suspecte. Așa cum o mulțime de personaje literare ies din mantaua lui Gogol, destui politicieni din PSD și din sateliții lui ideologici se inspiră din înțelepciunea pecuniară a mătușii Tamara. Fără ea, n-ar fi fost posibilă nici pensionara Lucia Gherardi, care, ca fostă angajată a Fabricii de confecții din Focșani și ca mamă iubitoare a lui Marian Oprișan, i-a cumpărat odorului o limuzină Ford Shelby F-150 și a rescris două versuri din „Hora Unirii": „Vin' la Shelby cu grăbire, / Costă 90.000 de lire".

Politicienii români trăiesc în continuare în temeiul mentalității de exceptat. Indiferent dacă asta se manifestă prin vârâtul în față la coadă, ca la Călin Popescu-Tăriceanu, sau prin transformarea unui copil de unsprezece luni în investitor imobiliar, ca la Mihai Chirica. E un lucru grețos, care se repetă nepermis: de îndată ce ajung la putere, politicienii cred (onoare excepțiilor) că electoratul există pentru a-i sluji. Fenomenul ține de o cultură a sfidării pe care PSD a inaugurat-o la începutul lui 1990, când se numea FSN și când, întrebat de un ziarist „Unde sunt teroriștii?", Ion Iliescu a răspuns: „Păi nu știu, unde sunt?". Au trecut de atunci aproape 30 de ani. Și au trecut degeaba. Abuzul și sfidarea fac în continuare agenda, sub majoritatea siglelor politice. Mihai Chirica își folosește copilul pentru afaceri, Cătălin Cherecheș nu poate justifica aproape trei milioane de lei, iar senatorul Virginel Iordache vrea să fie transportat la București cu un elicopter SMURD fiindcă nu s-a găsit leac pentru diaree în mândrul ținut al Sucevei. Suntem de basm? Nu, mai degrabă de distopie.

**RADU PARASCHIVESCU**
**este scriitor**

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

## CRISTIAN PREDA

# *Spitzenkandidat*

Sigur ați auzit acest termen german fie în campania electorală pentru europene, fie zilele trecute, în preajma începerii noului mandat al Parlamentului de la Strasbourg. *Spitzenkandidat* înseamnă, de fapt, „cap de listă". Deși are echivalent și-n celelalte limbi europene – *tête de liste*, în franceză, *voditelj popisa* în croată sau *vedoucího seznamu*, în cehă – termenul s-a încetățenit în context european în varianta sa nemțească.

El a fost vedeta scrutinului pentru PE din 2014, când cinci familii politice au propus câte un candidat pentru șefia Comisiei Europene. Popularii europeni l-au desemnat pe Jean-Claude Juncker, care tocmai încheiase 19 ani în fruntea guvernului luxemburghez. Socialiștii l-au trimis în cursă pe Martin Schulz, care era în acel moment președintele PE. Liberalii au mizat pe un fost premier belgian, care dirija grupul ALDE din Parlamentul European. Verzii au avut nu unul, ci doi Spitzenkandidaten, ambii deputați europeni: francezul José Bové și nemțoaica Ska Keller. În fine, comuniștii s-au oprit la Alexis Tsipras, pe care puțină lume îl vedea atunci ca viitor premier la Atena.

Doar extrema dreaptă și conservatorii au respins ideea din spatele acestui proiect, care era relativ simplă: partidele europene voiau ca la alegerile europene cetățenii să voteze – fie și indirect, fiindcă nu toți candidații s-au aflat pe o listă – și pentru șefia Comisiei. Popularii au avut atunci cele mai multe voturi, pe doi au venit socialiștii, cele două formațiuni având împreună majoritatea. Învinsul, Schulz, a cerut grupului său politic să susțină candidatura învingătorului la postul de președinte al Colegiului Comisarilor.

Instituția care face, însă, numirea e Consiliul European, care reunește șefii de stat și de guvern. Aceștia au luat act de faptul că majoritatea din PE va respinge orice altă candidatură, așa că l-au propus pe Juncker pentru poziția vizată și au negociat celelalte responsabilități de nivel înalt, adică președinția Consiliului European și Înaltul Reprezentant pentru Politică Externă.

Anul acesta, au nominalizat candidați PPE (Manfred Weber), socialiștii (Frans Timmermans), conservatorii (Jan Zahradil) și verzii (Ska Keller și Bas Eikchout). Nemulțumiți că PE a refuzat proiectul listelor transnaționale, liberalii n-au desemnat un Spitzenkandidat. După alegeri, cum PPE și socialiștii n-au mai avut majoritate, negocierile i-au inclus și pe liberali. Aceștia au blocat numirea lui Weber, deși PPE a luat cele mai multe mandate. După trei zile de negocieri, în fruntea Comisiei a fost propusă deținătoarea portofoliului Apărării din Germania, Ursula von der Leyen. PPE n-a pierdut postul, dar a abandonat procedura folosită în 2014. Nu e sigur că va mai fi folosită vreodată.

**CRISTIAN PREDA**
**este profesor de științe politice la Universitatea București**

# Palestina, o

## Conflictul palestiniano-isra
## curând, căci furia este e

**CRIZA DREPTURILOR OMULUI DIN CHINA**
Opresiunea asupra comunității uigure se acutizează » P.34

REPORTAJ

# pace imposibilă

## elian durează de 71 de ani. Și nu se va termina normă și nimeni nu este dispus la compromis.

**„AM VISAT CĂ SUNT TERORISTĂ.** Construisem un dispozitiv ciudat în care oamenii intrau și mureau. Și aveam sânge pe mâini. Apoi m-am trezit speriată", îmi povestește o colegă jurnalistă, în timp ce străbatem, într-un întuneric deplin, deșertul stâncos spre Marea Moartă.

Nu m-am mirat. Cu o zi înainte, pe la 3 dimineața, mă trezisem și eu speriat. Am deschis ochii într-un zgomot ce părea de avion de vânătoare. Pentru că eram obosit, m-am culcat la loc. Reflexele mele de european care a trăit toată viața în pace erau și ele adormite.

Apoi m-am trezit din nou, după zece minute. Același zgomot. Și încă o dată, după alte zece minute. Și încă de vreo două ori. Sunt avioane israeliene care patrulează peste teritoriul palestinian, mi-am spus. Dar nu era așa. Aveam să aflu că, de fapt, peste noapte venise un grup de pelerini care au tras după ei trolere pe holul hotelului „Paradis" din Betleem, în care mă aflam.

DE

**RĂZVAN CHIRUȚĂ**
razvan.chiruta@newsweek.ro

Așadar, după doar trei zile în Palestina, după ce am trecut pe lângă ziduri și turnuri militare de apărare, prin puncte de control în care tineri fragili poartă arme mari și grele, după ce am auzit oameni vorbind doar despre ocupație și despre luptă pentru libertate, fâșâitul inofensiv al unui troler tras cu nesimțire în noapte a devenit, în mintea mea, tunetul periculos al unui aparat de zbor care poartă bombe.

Palestinienii și israelienii trăiesc în această tensiune permanentă de 71 de ani.

*Foto* NEWSWEEK ROMÂNIA

Am plecat spre Orientul Mijlociu la invitația Ministerului Turismului și Antichităților din West Bank, care a acoperit parțial costurile deplasării. Știam despre lungul conflict palestiano-israelian cam ce cunoaște un jurnalist preocupat mai degrabă de numeroasele probleme din România.

Aveam în minte imaginea lui Yasser Arafat, pe care-l alăturam inevitabil lui Nicolae Ceaușescu, înregistrările video cu palestinieni mascați care aruncă cu pietre înspre militari israelieni care trag cu gaze lacrimogene, știrile despre autobuze arzând după un atac palestinian sinucigaș.

Pe scurt, credeam că e un teritoriu în care e mai bine să nu te afli. Și nu eram singurul cu percepția asta. Înainte de a pleca, familia și prietenii m-au rugat să am grijă, pentru că „e periculos acolo".

Realitatea de la fața locului are, însă, ca de obicei, mult mai multe nuanțe.

Palestina, stat recunoscut de 137 membri ai ONU, printre care și România, dar care nu există oficial, este un amestec ciudat de furie și bunăvoință. Furie nevindecată față de Israel și SUA, bunăvoință față de turiști și oricine susține cauza palestiană.

Un amestec de creștinism și islam, căci pe teritoriul disputat azi de israelieni și palestinieni se află locurile sfinte ale nașterii și vieții lui Isus, dar și urmele lui Mahomed și a treia ca importanță moschee a islamului, Al Aqsa.

Un amestec de tradiție și modern, căci femeile sunt fie acoperite complet de burka, ca în Hebron, fie conduc mașini în haine „europene", ca în Betleem.

Un loc în care oameni zâmbitori se zbat să ducă o viață normală, în case recent construite, în mașini noi, vorbind la smartphone-uri de ultimă generație, dar în care trăiesc și activiști radicali care ar face orice pentru a-i alunga pe israelieni din Palestina istorică.

Un loc cu hoteluri noi și magazine ca-n Occident, dar rupt de zidurile de separație construite de Israel peste tot și de punctele de control cu soldați israelieni prin care palestinienii trec cu permise speciale. Sau nu trec. Un loc care m-a fascinat și în care voi reveni.

## De la Nakba la Naksa, până în prezent

„Nakba" („catastrofă", în română) este termenul pe care palestinienii îl folosesc pentru 1948, anul în care Israelul și-a declarat independența. Peste 700.000 de palestieni au plecat atunci din casele lor aflate în sate care au devenit din acel moment teritoriu israelian. Deși au trecut 71 de ani, deși generațiile s-au schimbat, deși Israelul s-a consolidat ca stat recunoscut de țările lumii, palestinienii consideră în continuare acel moment o rană nevindecată.

Fiecare familie a luat, la plecare, cheia casei din care a fost alungată sau pământ din satul natal și le-a transmis mai departe copiilor și nepoților. Mohammed Abu Srour, un tânăr doctor care a devenit activist în tabăra de refugiați Aida, de lângă Betleem, are o astfel de cheie, de la casa bunicilor săi din satul preluat de Israel.

Jalil Elias, directorul Conservatorului din orașul nașterii lui Isus, păstrează cu sfințenie o sticlă de Cola, plină cu pământ din satul tatălului său, pe care acesta i-a lăsat-o moștenire înainte să moară.

Toți țin cheia în speranța, încă neabandonată, că se vor întoarce în casele din care familiile lor au plecat în 1948 sau în 1967, când, după Războiul de Șase Zile, a pornit al doilea val de refugiați palestinieni. „Naksa" („tragedie", în română) este termenul folosit de urmașii refugiaților pentru acest al doilea moment dramatic din secolul XX.

Mohammed Abu Srour este un aprig medic, în vârstă de 29 de ani. S-a născut în tabăra de refugiați Aida, de lângă Betleem, și a terminat studiile de medicină la Havana. Nu își ascunde admirația pentru Che Guevara și nici furia față de israelieni. Furia față de orice vine din sau înseamnă Israel.

„Am mulți prieteni, de toate naționalitățile și religiile. Dar nu am prieteni israelieni. Pentru mine nu contează locul de unde vine omul sau religia lui. Am prieteni evrei, dar nu israelieni", a răspuns, cu nervozitate, când o colegă din grupul de jurnaliști români cu care am mers în Palestina i-a pus această întrebare. Subțire, cu barbă și ochelari de soare, îmbrăcat cu o cămașă albă și blugi negri, Mohammed Abu Srour are profilul clasic al unui activist radical: știe foarte bine pentru ce luptă – Israelul trebuie să dispară din Palestina istorică, care trebuie să revină la granițele de dinainte de 1948, să dispară cu tot cu zidurile și coloniile sale ilegale care mănâncă tot mai mult din West Bank. Și ne lasă impresia că nu s-ar da în lături de la nimic pentru a atinge acest scop.

Ca toți palestinienii, are un cult al compatrioților care fie au murit în conflictul cu israelienii, fie au intrat în închisoare. După 71 de ani de lupte, nu există familie palestiniană care să nu fi pierdut măcar o rudă în moarte sau în închisoare. Fețele „martirilor", cum îi consideră palestinienii pe toți cei care s-au prăpădit în atentate teroriste sinucigașe sau în proteste anti-Israel care s-au terminat cu un răspuns dur din partea militarilor evrei, sunt desenate pe ziduri, sunt puse pe afișe sau în tablouri în case. „Aici sunt rudele mele din prima Intifadă, iar dincolo, verii mei închiși după a doua Intifadă", arată Mohammed Abu Srour spre un zid cu zece figuri desenate în graffiti.

Intifada este numele celor două valuri de revolte violente palestiniene împotriva ocupației israeliene, din 1987-1993 (277 de israelieni și 1.962 de palestinieni uciși) și 2000-2005. În această a doua revoltă, 1.037 de israelieni și 6.371 de palestinieni au fost uciși în atentate teroriste palestiniene și în riposte militare ale statului Israel.

După cea de-a doua Intifadă, guvernul de la Tel Aviv a început să construiască un zid care se întinde pe circa 800 km pe așa-numita „linie verde" cu West Bank, zid punctat de turnuri din care supraveghează soldați și de puncte de control dificil de trecut pentru palestinieni.

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA

Israelienii consideră zidul unul de apărare, iar statisticile arată că, după construcția sa, numărul atacurilor a scăzut. În schimb, construcția uriașă alimentează zilnic furia palestinienilor, pentru că de multe ori bariera de ciment a pătruns în orașe – o parte a zidului trece chiar prin Betleem, acolo unde celebrul artist britanic Banksy a amenajat „The Walled Off Hotel", hotelul cu cea mai proastă priveliște din lume, spre un perete de separație – și pe pământurile celor din West Bank.

„Un palestinian din Aida a fost eliberat ieri din închisoare, după 10 ani în pușcărie. Era copil când a fost arestat, este singurul care a reușit să spargă zidul. Îi spunem «distrugătorul zidului», căci a pus steagul palestinian peste zidul de separație. A fost închis timp de 10 ani pentru asta. Avea atunci 17 ani", ne povestește Mohammed Abu Srour.

Doctorul activist este foarte supărat pentru faptul că inițial zidul nu trebuia construit pe lângă tabăra de refugiați Aida, dar acum a luat din pământul pe care palestienii îl foloseau. „L-au făcut ilegal și ne-au luat tot pământul liber", ne spune. Nu este singurul care crede asta.

Și aici zidul are un turn de apărare, ca peste tot pe lungimea lui. Și tot ca peste tot, și aici turnul e înnegrit de fum. Acum e gol.

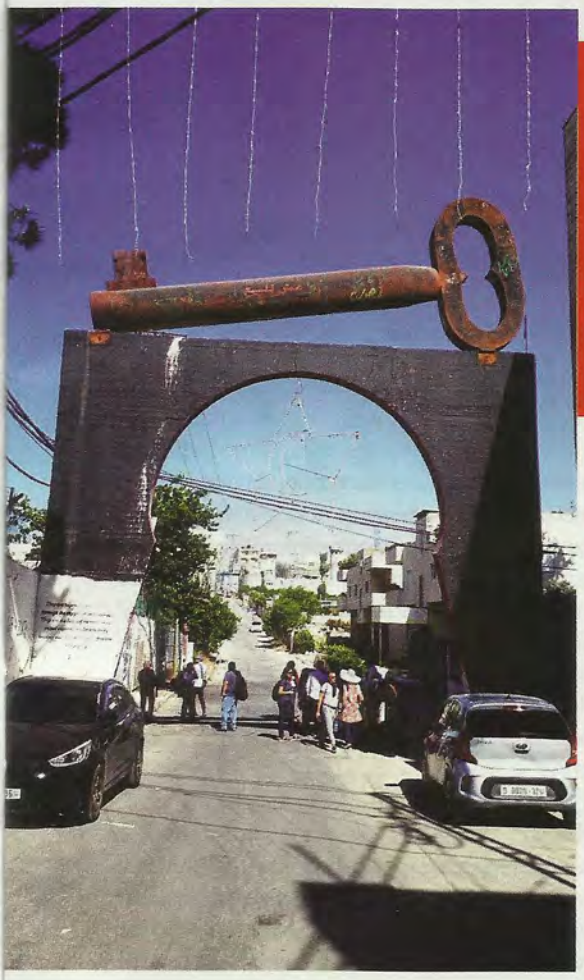

**Toți păstrează cheia, în speranța că se vor întoarce în casele din care au plecat în 1948 sau în 1967**

**CEA MAI MARE CHEIE DIN LUME**
**Cheia este un simbol al rezistenței pentru refugiații palestinieni. Cea mai mare este montată la intrarea în tabăra Aida, de lângă Betleem. Mohammed Abu Srour (sus), un doctor activist cu studii la Havana, le explică jurnaliștilor români istoria refugiaților din tabără.**

Mohammed Abu Srour ne explică: „După activități specifice și manifestații, cei din tabără au reușit să îi alunge pe soldați. Era un coșmar înainte, pentru că se trăgea tot timpul cu gaze lacrimogene spre Aida".

## Cel mai gazat loc din lume

Aida (în arabă înseamnă „femeia care se va întoarce") are o suprafață de numai 710 de metri pătrați și 5.000 de locuitori. Este o adunătură de case vechi – aici mai există o cameră construită de ONU în anii 1950 pentru refugiați – și blocuri noi, încă nelocuite. Un haos urbanistic, cu gunoaie peste tot, din care mulți au plecat, dar în care unii încă se încăpățânează să rămână.

„Inițial, tabăra a fost administrată de Agenția Națiunilor Unite de Ajutor și Lucrări pentru Refugiații Palestinieni din Orientul Apropiat (UNRWA), dar, cu timpul, această administrare s-a redus.

Cum aici nu se aplică nicio autoritate locală, a trebuit să ne administrăm singuri, să găsim metode alternative pentru a rezolva problemele. Am reușit să rezolvăm problemele de infrastructură, școli, gunoi", ne povestește Mohammed Abu Srour.

Medicul activist ne atenționează că tabăra a fost declarată „cea mai atacată cu gaze lacrimogene zonă din lume", gaze lacrimogene care sunt lansate din unitatea militară israeliană din apropiere, uneori fără motiv, doar pentru a provoca tensiune printre tinerii din Aida, pe care i-ar vrea plecați de acolo.

Universitatea Berkeley din SUA a făcut o cercetare științifică („*No safe space. Health Consequences of Tear Gas Exposure Among Palestine Refugees*") care arată că ISF (Israeli Security Forces) folosește cartușe cu gaz lacrimogen ce conțin ingrediente chimice noi, necunoscute pentru public, cu efecte mai puternice asupra celor expuși. De asemenea, cercetătorii americani au constatat că întreaga populație din tabără manifestă semne de expunere îndelungată la gaze lacrimogene.

„Ultimul atac a avut loc în urmă cu 4-5 zile. Până acum 4-5 luni, avea loc câte un atac zilnic. După ce am terminat cercetarea cu Berkley și ONU, s-a pus presiune pe guvernul israelian și a venit o delegație a ONU aici, a fost un scandal și atunci s-a mai diminuat numărul atacurilor", a povestit Mohammed Abu Srour , când l-am vizitat la mijlocul lunii iunie.

Părăsim Aida pe sub uriașa cheie de la intrarea în tabără, cea mai mare din lume, dar neomologată de Guiness Book, o cheie care reprezintă încă speranța refugiaților de aici că se vor întoarce cândva la casele lor. O speranță, simt în timp ce mă îndepărtez, care nu se va mai îndeplini, probabil, niciodată.

## Vânzătorul de sandale din piele de cămilă

Ahmed este un tânăr comerciant care rupe puțin românește, suficient cât să îi spună oricărui turist român care ajunge la Betleem că vrea să se căsătorească și e dispus să plătească 100 de cămile pentru o fată.

Turiștii români au fost, în 2018, pe primul loc ca număr de vizitatori ai orașului nașterii Domnului, aproape 150.000 de persoane.

Ahmed știe română suficient cât să-i încânte pe cei care-i trec pragul și pe care-i face, cu zâmbetul pe buze, să-i lase lui șechelii, dolarii sau chiar leii pentru sandale arăbești la numai 70 de lei, rucsacuri la 120-200 de lei (depinde cât de bun negociator ești) sau nimicuri precum magneți de frigider la un dolar bucata.

Nu am reușit să înțeleg dacă oferta de căsătorie este serioasă sau doar glumește, cert este că omul a pus un anunț în mai multe limbi chiar și în geamul magazinului său.

Oricum, dacă și-ar găsi nevastă, aceasta ar trebui să se mute în Palestina, pentru că Ahmed susține că nu va pleca de acolo sub nicio formă. Noi, jurnaliști veniți dintr-o țară în care este pace, dar din care au plecat peste patru milioane de oameni în căutarea unei vieți mai bune, l-am tot tachinat cu întrebarea asta, dacă nu se gândește totuși să plece din zona aflată mereu sub conflict.

**INTERZIS PENTRU CETĂȚENII ISRAELIENI**
**Astfel de panouri sunt montate în mai multe locuri din teritoriile palestiniene, de către autoritățile israeliene, în zone considerate de acestea din urmă periculoase pentru evrei. Cum ar fi orașul musulman Hebron.**

A răspuns de fiecare dată cu un „nu" categoric, supărat că îi punem lui această întrebare și nu israelienilor.

Aveam să văd aceeași îndârjire la toți palestinienii pe care i-am întâlnit. „Să plece israelienii, acesta e pământul nostru".

Furia față de tot ce vine din Israel – pe care toți, fără excepție, îl consideră un stat ocupant – cu care cresc de mici este un combustibil puternic pentru a rezista, în ciuda zidurilor care îi înconjoară de peste tot, a punctelor de control în care sunt de multe ori umiliți și a faptul că nu au nici măcar destulă apă într-o zonă mai tot timpul călduroasă.

## Un stat, două state?

Niciunul dintre palestinienii cu care ne-am întâlnit în cele șapte zile în care ne-am aflat în West Bank, fie că este vorba de activistul radical Mohammed Abu Sour, de comercianul Ahmed, de premierul Mohammad Shtayyeh, de profesorul marxist Ibrahim Nassar sau de

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA

liderul beduin din satul Khan al Ahmar, sat amenințat cu demolarea, nu se împacă cu ideea că Israelul există ca stat.

Sunt puțini cei care s-ar mulțumi doar ca Tel Avivul să-și retragă coloniile construite ilegal – potrivit deciziilor ONU și pozițiilor UE – din West Bank. Cei mai mulți doresc revenirea la Palestina de dinaintea războiului din 1967 sau chiar de dinainte de 1948.

De-a lungul timpului, pentru rezolvarea conflictului din zonă, au fost invocate la nivel politic două soluții. Una este denumită „soluția celor două state", care presupune crearea unui stat oficial Palestina pe granița cu Israel. O soluție aproape să fie realizată în anii '90, dar greu de atins acum, din cauză că niciuna dintre cele două tabere nu mai e dispusă la compromisuri.

O a doua este „soluția unui singur stat", care să-i cuprindă la un loc, sub aceeași conducere, pe israelieni și pe palestinieni. Această din urmă variantă este dorită de o parte dintre tinerii sătui să trăiască într-un conflict continuu, fără sfârșit.

În cei 26 de ani care s-au scurs de la acordurile de pace încheiate la Oslo, în 1993, între Yasser Arafat, din partea palestiniană, și Yitzhak Rabin, premierul israelian, care au părut inițial că vor închide conflictul dintre cele două tabere, eforturile de a duce negocieri pașnice nu au avut rezultatele scontate. O spune azi și Sam Bahour, pe care l-am întâlnit la Ramallah și care ne-a povestit că s-a mutat acolo din SUA, optimist, tocmai după încheierea acestor acorduri, convins că statul Palestina va deveni repede o realitate. Dar lucrurile nu au mers așa cum trebuia, o recunoaște în fața jurnaliștilor români chiar premierul palestinian Mohammad Shtayyeh.

*Newsweek SUA* nota anul trecut că palestinienii sunt extrem de divizați, între partidul secular sprijinit la nivel internațional Fatah și partidul tehnocratic Hamas, vlăstar al Frăției Musulmane Islamiste egiptene. Hamas este, de asemenea, inclus pe lista organizațiilor teroriste de către Statele Unite, Uniunea Europeană și Canada, iar atacurile sale asupra Israelului au avut loc inclusiv în această primăvară.

## Ahmed vrea să se căsătorească și este dispus să plătească 100 de cămile pentru o fată din România

„Fiicele mele, dintre care una este absolventă a MIT, cealaltă merge la Harvard, fete deștepte, mi-au spus că eu am eșuat, ca generație, bunicul lor a eșuat, ca generație, că străbunicul lor a eșuat. Poate că este timpul ca noi, tânăra generație, mi-au spus, să privim Israelul în ochi și să recunoaștem: «Felicitări, ai câștigat. Primești tot: Israel, West Bank, tot Ierusalimul, aerul, apa, coloniile, Gaza și pe noi».

Generația tânără este gata să renunțe la lupta clasică pentru un stat palestinian și să înceapă lupta pentru drepturi civile în cadrul unui stat comun, cu Israel.

Va mai dura 100 de ani, dar jocul se va fi încheiat când se va face această schimbare de mentalitate", ne-a explicat Sam Bahour, unul dintre cei mai mari oameni de afaceri americani, de origine palestiniană, care a venit la Ramallah acum 25 de ani pentru a construi o companie de telecomunicații.

Nu doar fiicele lui Sam Bahour sunt de această părere. Colegii de la *Newsweek SUA* scriau în iunie anul trecut, de asemenea, că „tinerii din Palestina s-au săturat. Vor un stat binațional cu Israel".

„Tinerii palestinieni au crescut cu violențe; s-au maturizat în timpul celei de-a doua Intifade de la jumătatea anilor 2000. Revolta aceea, declanșată de Israelul care a revendicat orașele palestiniene din West Bank, a fost o campanie brutală orchestrată de sinucigași palestinieni dotați cu bombe și a costat viețile a 6.371 de palestinieni și 1.137 de israelieni. De ambele părți, mai mult de jumătate dintre victime au fost civili și nu au luat parte la ostilități", scria *Newsweek*.

Deși cele două partide au același scop – un stat palestinian – și există personaje din cadrul Hamas dispuse să accepte granițele din 1967, majoritatea militantă din organizația care acum controlează total Fâșia Gaza sprijină rezistența armată (genocidul iudeilor este scris în carta Hamas), iar partidul este unit în acuzele aduse Fatah, care controlează doar părți din West Bank, de colaborare cu „forțele de ocupație" israeliene.

Conflictul dintre cele două partide a făcut ca în Palestina să nu mai aibă loc alegeri electorale din 2006. Iar palestinienii simpli sunt la rândul lor împărțiți între opțiuni.

*Newsweek SUA* notează că, pentru a se apropia de visul statal, Mahomoud Abbas, liderul Autorității Palestiniene, și-a îndemnat oamenii să se alăture unor organizații internaționale ca UNESCO și să mențină relații strânse între forțele de securitate israeliene și palestiniene.

Dar tocmai acest program moderat i-a nemulțumit pe unii dintre locuitorii din West Bank. Apoi, Abbas, acum bolnav, este acuzat de genul de tactici agresive pe care le abordează Hamas în Gaza – de conducere ca într-un stat polițienesc, unde libertatea cuvântului și a asocierii sunt ignorate. De altfel, ambele partide, spun criticii lor, exploatează nefericirea celor pe care îi reprezintă, notau colegii noștri americani.

Pe de altă parte, Fâșia Gaza reprezintă, practic, „o închisoare în aer liber", din care nimeni nu intră și nu iese decât cu acord israelian. Situația umanitară este la limita suportabilității, potrivit diverselor

**DIFERENȚĂ DE FORȚĂ**
Imagini reprezentantive pentru repetatele conflicte dintre palestinieni și forțele israeliene. Tinerii îi atacă pe militari cu pietre și cauciuri în flăcări. Militarii ripostează cu gaze lacrimogene și gloanțe de cauciuc. Aici, fotografii din timpul unui protest desfășurat în decembrie 2017, lângă un punct de control israelian din Ramallah, West Bank.

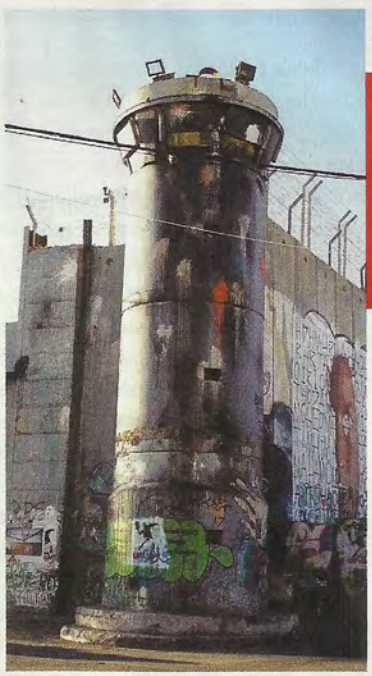

**ZIDURI DE SEPARAȚIE**
Un zid de aproape 800 km desparte Israelul de teritoriile palestiniene. Multe dintre turnurile în care stau militari sunt înnegrite de la incendii. Aici, turnul de supraveghere a taberei Aida.

FOTO: NEWSWEEK ROMÂNIA; GULIVER/GETTY IMAGES

mărturii (noi nu am putut merge în Gaza în această călătorie de documentare), în condițiile în care Fâșia este unul dintre cele mai populate teritorii de pe pământ, cu peste 2 milioane de persoane într-un spațiu de 41 de kilometri lungime și 12 kilometri lățime.

Pe de altă parte, soluția unui singur stat este cel mai greu de atins.

Există temeri în privința statului unic de ambele părți. Pentru israelieni, implică finalul statului iudaic. Evreii, după cum mi-a explicat David Saranga, ambasadorul Israelului în România, cu care m-am întâlnit la București, nu sunt dispuși să trăiască într-o țară în care o mare parte din locuitori au un stil de viață total diferit de al lor.

Nu este exclus un război civil, pentru că există posibilitatea extrem de reală ca balanța puterii să se încline către Israel, iar palestinienii să rămână cetățeni de rangul doi.

## „Desigur, mai e și calea radicalizării"

Pe de altă parte, și omul de afaceri Sam Bahour, și premierul palestinian Mohammad Shtayyeh au sugerat că o soluție trebuie găsită oricum rapid, pentru că lucrurile se degradează în zonă, mai ales din cauza deciziilor luate împotriva palestinienilor de către Donald Trump și a creșterii influenței politicienilor evrei de extremă dreapta într-un Israel aflat în plină criză politică, după ce Benyamin Netanyahu nu a reușit să formeze un guvern și s-au declanșat alegeri anticipate, programate în septembrie.

„În Palestina nu prea avem curent electric, nu prea avem TV, așa că facem copii. Rata de creștere a populației printre palestinienii din Gaza este de 3,8%. Printre israelieni este de 2,1%, iar printre coloniștii evrei de 3,1%.

Pentru prima dată în teritoriul de la râul Iordan la Marea Mediterană, suntem în situația în care numărul palestinienilor, în 2019, este mai mare decât numărul evreilor. Sunt 6, 8 milioane palestinieni și 6,6 milioane de evrei. Deci, dacă israelienii sunt înțelepți, ar trebui să se grăbească cu soluția celor două state. Dacă vă veți sinucide demografic, momentul e aproape", a transmis Mohammad Shtayyeh.

## Spaima din punctul de control

Eliana, reprezentantul Ministerului Turismului, care ne-a însoțit peste tot în săptămâna cât am stat în West Bank, se ridică de pe scaunul din față al autocarului și, împreună cu simpaticul ghid Johnny, ne roagă să-i lăsăm să stea pe ultimele locuri. Ne apropriem de punctul de control dintre Ierusalim și Betleem, pe un drum pe care palestinienii nu au ce căuta decât cu autorizație specială. Ea nu avea decât un certificat care-i dădea acces în Israel pentru trei luni.

Autocarul a oprit, iar doi soldați tineri, cu arme care mie, un pacifist convins, mi s-au părut uriașe, au urcat și au început să ne verifice pașapoartele. Văzându-i pe cei doi palestinieni, ne-au ignorat pe restul și au mers glonț la ei. M-a uimit spaima din ochii Elianei. Pur și simplu mi-a rămas în minte teama acestui reprezentant al guvernului palestinian față de cei doi soldați israelieni. Militarii au verificat actele, au pus câteva întrebări, dar, probabil și pentru că era într-un autocar plin de europeni, au lăsat-o în pace. Apoi și pe Johnny. Au coborât, iar în urma lor s-a auzit un strigăt de bucurie.

**În teritoriul de la râul Iordan la Marea Mediterană, în 2019, palestinienii sunt mai mulți decât evreii**

„Desigur, este și calea radicalizării", a avertizat Sam Bahour, în întâlnirea pe care am avut-o la Ramallah. „Tinerii s-au săturat de realitatea asta. Acum încă suntem capabili să o controlăm. Dar nu știm ce va fi poimâine", ne-a spus și premierul palestinian.

Mohammad Shtayyeh susține că situația de securitate este foarte periculoasă, deoarece, din cauza „războiului financiar" dus de Israel și, în mandatul lui Trump, de SUA contra Autorității Palestiniene, poliția nu are bani să plătească benzina pentru mașinile sale.

„De aceea avem o consecință serioasă de securitate. Când am început acest proces de pace, oamenii au fost optimiști. Dar lucrurile nu au evoluat cum trebuie. Oamenii simt că nu mai merge. Nu doar tinerii spun asta, chiar și eu o spun. Nu putem continua așa", a avertizat premierul palestinian.

Mohammad Shtayyeh crede că, deși are forță mai mare în domeniul militar și economic, Israelul este pe cale să piardă războiul demografic.

Eliana mi-a confirmat ulterior că i-a fost foarte teamă. Poziția sa oficială nu îi asigură niciun fel de protecție la aceste puncte de control. Soldații israelieni o pot da jos și o pot ține pe loc cât doresc. Uneori sunt agresivi, îmi spune.

Despre această teamă aveam să aud, din nou, din gura tuturor palestinienilor. Trecerea prin punctele de control israeliene, care uneori apar chiar pe drumurile din interiorul West Bank, este ca un examen greu de trecut. De multe ori, se formează cozi uriașe, mai ales dimineața, când trebuie să meargă la muncă, din cauza verificării actelor, iar unii își pierd serviciile pentru că ajung repetat cu întârziere. Alteori, trecerea este ușoară, pentru că, la fel ca orice activitate omenească, depinde și de starea mentală a controlorului: unii sunt mai degajați, alții mai stresați.

Toți israelienii – băieți și fete, mai puțin cei din colonii – sunt obligați să facă armata, așa că la aceste puncte de control sunt în general tineri de 18-21 de ani.

„De aceea, de multe ori nici nu mai ies din Betleem, ca să merg la Ierusalim. Prefer să rămân în oraș", îmi spune Eliana.

## Sentimentul antiamerican, în creștere

Donald Trump este, în aceste zile, cel mai detestat american din Palestina. La intrarea în tabăra de refugiați Aida găsim o caricatură în care liderul de la Casa Albă, alături de Benyamin Netanyahu și doi lideri arabi, este considerat trădător.

„The Deal of the Century", planul politic al lui Trump prin care speră să aducă pacea între israelieni și palestinieni, este respins categoric de aceștia din urmă.

De altfel, sentimentul antiamerican este foarte prezent în West Bank. Unii sunt extrem de radicali, precum arhiepiscopul ortodox al Ierusalimului, Theodosios „Atallah Hanna", care a declarat, în fața delegației de jurnaliști români, că SUA au o cultură inferioară, care nu merită băgată în seamă.

Alții sunt supărați doar pe guvernul SUA, dar ne asigură că nu au nimic și chiar colaborează cu americanii și ONG-urile de peste Ocean.

Polițienii palestinieni au tăiat, în schimb, orice canal de comunicare cu administrația de la Casa Albă, așa cum ne-a anunțat premierul Mohammad Shtayyeh.

„Acum un an și jumătate, a fost primul pas de agresiune împotriva noastră din partea Administrației Trump. Aceasta a închis biroul Organizației pentru Eliberarea Palestinei din Washington", ne-a explicat și omul de afaceri Sam Bahour.

În SUA există o lege prin care Organizația pentru Eliberarea Palestinei (OEP) a fost declarată organizație teroristă. Era acum 25 de ani, pe vremea lui Yasser Arafat. Ulterior, SUA au reconsiderat legea, dar nu au eliminat-o, ci doar au ocolit-o.

„La fiecare șase luni, în ultimele două decenii, Congresul emitea un ordin de exceptare, semnat de președintele SUA, prin care se menținea relațiile cu OEP.

Trump a rupt «tradiția» și a spus că el va implementa legea de acum 25 de ani. A refuzat să mai semneze exceptarea și a tăiat legăturile cu OEP. Apoi a venit la Tel Aviv și a anunțat că va face pasul numărul 2, recunoașterea Ierusalimului drept capitală a Israelului, o mișcare complet ilegală.

Apoi, chiar a mutat ambasada SUA la Ierusalim. Apoi a mers la biroul USAID din Tel Aviv și a întrebat câți bani dau americanii către palestinienii din Ierusalim. I s-a spus că există un grup de șase spitale pentru aceștia, rețeaua de spitale „East Jerusalim", către care americanii trimit 25 de milioane de dolari pe an. Atunci, Trump a cerut tăierea fondurilor. Dar nu s-a oprit acolo. A declarat că situația Ierusalimului nu mai este pe masa negocierilor dintre cele două părți", ne-a explicat Sam Bahour, care semnează articole de opinie în publicații americane de prestigiu precum *Washington Post* sau *New York Times*.

**ELIBERARE PRIN EDUCAȚIE**
**Educația este importantă pentru palestinieni, pentru că este o cale spre crearea statului lor. În satul de beduini Khan al Ahmar, amenințat cu demolarea de catre israelieni, școala a fost construită din cauciucuri vechi și pământ (sus). Jalil Elias (dreapta) conduce un conservator în Betleem, în care învață câteva mii de viitori muzicieni.**

Donald Trump a mai declarat că trebuie schimbată definiția refugiaților palestinieni. Aceasta este singura comunitate din lume pentru care definiția spune că refugiați sunt „oamenii care au plecat și urmașii lor", circa 5 milioane de persoane.

Președintele SUA a dorit eliminarea sintagmei „și urmașii lor". Palestinienii au spus nu.

„Nu este definiția noastră. ONU a creat agenția numită UNWRA și ea a dat definiția cu urmași și ea este agenția către care diverse țări au dat bani pentru a susține refugiații, cu educație, sănătate, igienizare și slujbe.

Așa că, atunci când am refuzat să schimbăm definiția, ce a făcut Trump? A mers la Departamentul Trezeroriei din SUA și a cerut tăierea a 200 de milioane de dolari din contribuția americană pentru UNWRA", a menționat omul de afaceri.

Agenția Națiunilor Unite de Ajutor și Lucrări pentru Refugiații Palestinieni le dădea un dolar pe zi acestora, plată care a fost suspendată.

„După ce a tăiat bugetul UNWRA, Trump a continuat. În fiecare an, Departamentul de Stat emite un raport privind drepturile omului. În martie, a emis un nou astfel de document. Am citit raportul și de acolo lipsește un singur cuvânt: ocupație.

În fiecare an, această zonă era desemnată așa cum este: un teritoriu ocupat militar. Dar SUA au scos anul acesta cuvântul ocupație", a arătat Sam Bahour.

Premierul palestinian a confirmat că Autoritatea Palestiniană nu mai ține legătura cu Administrația Trump. „Dar discutăm cu Congresul, cu bisericile, cu universitarii, cu toată lumea în SUA. Suntem gata să discutăm și cu Administrația Trump, când aceasta va anula toate gesturile de agresiune pe care le-a făcut împotriva palestinienilor.

Vrem de la SUA măsuri constructive. De exemplu, să spună că teritoriul ocupat de Israel în 1967 este un teritoriu palestinian ocupat.

Ierusalimul de Est este parte din teritoriul ocupat, iar consensul internațional se bazează pe legea internațională, care nu permite ocuparea unui teritoriu prin forță.

De aceea, dacă SUA sunt gata să întoarcă actele făcute împotriva noastră, suntem gata să vorbim din nou", a fost poziția categorică a lui Mohammad Shtayyeh.

## Marxismul și „dreptul la luptă"

„Palestinienii au dreptul de a folosi orice formă de rezistență, inclusiv lupta, pentru a fi liberi", aud de la profesorul Nassar Ibrahim, un marxist convins, după cum s-a autodefinit, iar declarația lui mă ridică din starea de somnolență în care mă aflam după un drum lung prin Ierusalim.

Mă gândesc că nu am înțeles bine – discuția e în engleză. Dar Nassar Ibrahim continuă: „Palestinienii au dreptul să lupte și să reziste pentru a fi liberi. Ca orice popor din lume. Nu vom ceda, deși pierdem mii de oameni, mii de prizonieri. Toate familiile palestiniene au suferit din cauza închisorilor israeliene, prin rudele lor.

Nu suntem oameni normali. Râdem, cântăm, încercăm să ne descurcăm, dar cum să fii normal când experiența închisorii este atât de aproape? Ne-am obișnuit cu viața noastră. Nu avem de ales. Doar să renunțăm. Dar să renunțăm înseamnă moarte. Și nu vom accepta".

Termină discursul ținut în fața jurnaliștilor români și iese afară. Mă duc după el și îl întreb dacă uciderea unor civili, printre care și copii, poate fi justificată prin „dreptul la libertate".

Nassir Ibrahim caută o nuanță. „Lupta palestiniană trebuie să fie una etică. Eu nu justific uciderea copiilor și a civililor. Dar trebuie să înțelegeți că israelienii au venit peste noi. Dacă ar veni niște ocupanți la București, ce ați face? Desigur, sunt împotriva țintirii copiilor și a civililor."

Apoi revine și mai mult.

„În ciuda acestui drept, de a folosi o armă, nu ăsta este cel mai important mijloc. Cel mai important mod de luptă este să rămânem în Palestina. Reacția este să rămânem aici, să rezistăm aici, în Palestina. Sub orice formă. Orice detaliu al vieții noastre este o rezistență", mi-a răspuns profesorul de marxism.

În privința relației cu Israelul, acesta susține că „palestinienii nu cer ceva incredibil, ci vor implementarea rezoluțiilor ONU, respectiv Israelul să plece din West Bank, Gaza și Ierusalimul de Est.

Israelul controlează 78% din teritoriul palestinian și vrea și restul. A distrus soluția celor două state, ne confiscă pământul, a ocupat Ierusalim de Est. Și tot el vorbește despre pace.

Cea mai mare minciună din istoria Palestinei este conceptul de pace. O mare minciună. După 26 de ani de la Oslo, vă întreb: unde e pacea?."

## Prin deșertul Iudeii, spre Marea Moartă

Plecăm din hotel la 1 noaptea, pe un drum ce urcă spre un deșert stâncos, acolo unde ne așteaptă ghizii noștri beduini. Suntem obosiți, după o zi de alergat prin Ierusalim, dar curiozitatea este energizantă. Atunci când beduinii ne întreabă dacă bem întâi un ceai și cei mai mulți dintre noi acceptă, o stare de nervozitate apare printre restul. Hai să plecăm mai repede, poate pierdem răsăritul.

Căci la capătul drumului pe care urmează să îl parcurgem prin deșertul Iudeii ne așteaptă această promisiune: un spectaculos răsărit dinspre Marea Moartă.

Dar în Palestina – și în lumea arabă – ceaiul este un ritual ce cu greu poate fi sărit. Și e și foarte bun, un minunat ceai negru cu mentă, fierbinte, dar răcoritor.

În fine, reușim să pornim pe un drum de peste zece kilometri, pe care-i acoperim mai repede decât ne-am imaginat.

Unii dintre colegii mei văd o dronă, israeliană, care ne însoțește cu o curiozitate pe care o găsesc, până la urmă, legitimă într-o zonă atât de tensionată. Ce caută 30 de persoane în deșert, noaptea?

**FELII DE VIAȚĂ GREA** Deșertul muntos al Iudeii se termină brusc în Marea Moartă, ale cărei maluri sunt albite de sare (stânga). Palestinienii au un cult pentru conaționalii care luptă cu Israelul (centru). Israelienii au ocupat principala stradă din Hebron, au închis-o și au transformat-o într-o colonie evreiască. Palestinienii au fost nevoiți să își abandoneze magazinele, acum blocate cu porți grele, și locuințele (dreapta).

# Orice român poate merge în aventura la Siraj Center for

Beduinii știu drumul cu ochii închiși. Aproape la propriu, pentru că dincolo de lumina lunii și a celor câteva lanterne, noi nu distingem nimic. Și liniștea e spartă doar de glasurile noastre.

La finalul drumului, realitatea e chiar mai spectaculoasă decât promisiunea. Suntem pe munte și în jos se deschide un hău de stânci, tăiate de o șosea neagră, ca un șarpe nesfârșit, iar dincolo de șarpe începe Marea Moartă, cu o crustă albă de sare și o apă aproape încremenită.

Soarele răsare la 5.30 dintre munți și ne amintește cât de mici și nesemnificativi suntem cu toate obsesiile noastre pentru lucruri pe care nu le deținem cu adevărat niciodată. Nici măcar pământul pentru care unii sunt gata să își dea viața.

Drumul înapoi îl facem în mașinile de teren ale beduinilor, care miros puternic a cămilă (sau a oaie, nu e nicio diferență), dar care, deși foarte vechi, se descurcă onorabil printre pietre. La un moment dat, calea ne-o taie tocmai o turmă de cămile, care pasc un fel de iarbă ce se ascunde în praf și pe care o văd doar ele.

Suntem fascinați, este întotdeauna fascinant să vezi animale libere, în mediul lor natural.

Ajungem la coliba lui Mohamed Abu Izmail, beduinul cu două neveste și 14 copiii, dintre care cei mai mici aleargă peste tot printre oaspeți. Și cu multe, multe pisici. Beduinii au pregătit cafea cu cardamon – toți palestinienii beau așa, spre disperarea mea – lipie, ouă fierte, brânză de cămilă, măsline. Lipia se dă prin ulei de măsline, apoi prin zatar, un condiment specific zonei, și se mănâncă așa cum e. O delicatesă, deși aflăm ulterior că e o mâncare a săracului pe acolo.

## Ierusalimul, un subiect de neatins

Cel mai fierbinte punct al conflictului israeliano-palestinian și, prin extensie, al celui dintre Israel și lumea arabă vizează statutul Ierusalimului. Autoritatea Palestiniană dorește ca viitorul său stat recunoscut unanim internațional să aibă Ierusalimul de Est drept capitală (acum, administrația centrală este la Ramallah). Israelul vrea ca întreg orașul, și partea de Est, și cea de Vest, să devină capitala sa oficială (acum e Tel Aviv).

Numai că, dincolo de miza politică, Ierusalimul are o miză religioasă care o face pe cea politică și mai complicată: este orașul fundamental al celor trei mari religii monoteiste ale lumii. Evreii, creștinii și musulmanii au aici locurile sacre ale începuturilor. Templul din care a mai rămas doar Zidul Plângerii, Golgota și Biserica Sfântului Mormânt al lui Iisus, precum și moscheea Al Aqsa, de unde s-a înălțat la cer Mahommed, se află în acest oraș.

„Când e vorba despre Ierusalim, toți arabii sunt uniți. De la regele Arabiei Saudite, al Iordaniei, al Marocului, președinții de republică, toți sunt uniți în chestiunea Ierusalimului. Noi cerem terminarea ocupației israeliene, stabilirea unui stat independent palestinian în granițele lui 1967, cu Ierusalimul de Est drept capitală a sa", ne-a declarat premierul palestinian Mohammad Shtayyeh.

De cealaltă parte, ambasadorul Israelului în România, David Saranga, a arătat, într-o întâlnire pe care am avut-o la București, că, deși politica oficială a guvernului israelian este pentru soluția celor două state, împărțirea Ierusalimului nu se poate face, din punctul lor de vedere.

„Când vorbim despre palestinieni, soluția celor două state este singura opțiune. Nu vreau să trăim toți într-un singur stat al israelienilor și palestinienilor. Avem religii diferite, avem culturi diferite, noi suntem liberali, ei sunt mai tradiționaliști decât noi. Iar aceasta este și poziția oficială a Israelului, e singura opțiune.

Dar când vorbim despre Ierusalimul de Est, separarea nu este o opțiune. Nu putem separa cartierele, sunt prea apropiate, aici trebuie să învățăm să trăim împreună", a explicat David Saranga.

Acesta susține că este singurul compromis obligatoriu. „Dacă ei nu învață cum să trăiască cu israelienii, iar noi nu învățăm să trăim cu ei, vom avea două părți ale Ierusalimului, una prosperă și una să-

## din deșert dacă apelează Holly Land Studies, din Beit Sahour

racă, care este Ierusalimul de Est. Ierusalimul este un microcosmos al conflictului", a menționat diplomatul.

Căci, până când să se lămurească situația politică a Orașului Sfânt, orice călător poate vedea că există diferențe majore de civilizație între partea de vest, administrată de Israel, și Ierusalimul de Est, controlat tot de israelieni, dar cu o populație majoritar palestiniană.

„Nu am să spun ceva ce nu e adevărat. Ierusalimul este o chestiune diplomatică pe care trebuie să o rezolvăm cu Palestina și cu fiecare țară arabă. Am lucrat cu președintele Israelului, care s-a născut în Ierusalim și pentru care cel mai important subiect a fost cum să construim poduri între palestinieni și israelieni în acest oraș, vă pot spune că discutăm despre chestiunea aceasta tot timpul.

Președintele și toți din Israel spun că trebuie să căutăm căi de a îmbunătăți viața palestinienilor din Ierusalimul de Est. O facem și acum, dar nu suficient", a menționat David Saranga.

Ambasadorul dă vina și pe palestinieni pentru nivelul scăzut de trai din oraș și le propune tocmai soluția pe care majoritatea nu vrea în prezent să o accepte cu niciun preț: cetățenia israeliană.

„Fiecare palestinian din Ierusalimul de Est care vrea să devină cetățean israelian o poate face. Din acel moment, primesc toate beneficiile unui israelian. Dar 98% dintre ei nu vor să o facă. Există zone în Ierusalimul de Est care arată într-un mod similar celebrului cartier Primăverii din București. Pentru că oamenii plătesc taxele și poliția poate face ordine. Dar există zone în care poliția israeliană nu poate intra. Pentru că îi este teamă. Dacă poliția nu poate intra acolo, cum ar putea intra mașinile care iau gunoiul să intre acolo? Pentru că ei nu ne lasă să intrăm în acele zone", a susținut David Saranga.

Diplomatul afirmă, pe de altă parte, că nici soluția celor două state nu poate fi aplicată în acest moment, deși Israelul ar fi interesat. „Cine reprezintă Autoritatea Palestiniană? Abbas are controlul doar în West Bank. În Gaza, nu poate intra, nu are control. Este în război cu Hamas.

Să negociăm soluția celor două state cu Abbas? Dar el nu are control asupra Gaza, iar problema pe care o avem acum este că atacurile vin din Gaza, rachete, grenade, baloane cu foc.

Negociem, după ce ei preiau controlul în Gaza. Ei negociază un guvern palestinian unit de șase ani. Fără succes. Hamas a început să penetreze West Bank, este puternic în interiorul universităților, căci liga studenților de la Universitatea Berzeit este controlată de Hamas", a afirmat ambasadorul Israelului.

Cât privește coloniile ilegale pe care Israelul continuă să le extindă în West Bank, în ciuda protestelor internaționale, David Saranga afirmă că acestea pot fi retrase în orice moment dacă se ajunge la un acord între cei doi parteneri.

„În momentul în care înțelegem că vom avea un partener de partea cealaltă, vom fi dispuși la multe concesii. Când, în trecut, a trebuit să abandonăm coloniile pentru a ajunge la pace, am făcut-o. Am făcut-o cu Egiptul, am lăsat în urmă orașe gata construite. Au fost israelieni mutați din Peninsula Sinai în Israel.

Când am decis să ne retragem din Gaza, am destructurat toate coloniile și le-am adus în Israel. Aceste colonii nu sunt un obstacol pentru pace", a afirmat ambasadorul.

În fine, acesta este de părere că palestinienii greșesc când taie orice punte de legătură cu SUA.

„Când americanii au recunoscut Ierusalimul drept capitala Israelului, palestinienii au tăiat canalele de comunicare cu SUA. Nu poți tăia canalele de comunicare cu americanii. De ce? Pentru că sunt americanii. Nu poți face asta. Este infantil să te superi pe ei. Americanii sunt singurii care pot media conflictul. Ce am învățat în manualele de diplomație? Hai la masa negocierilor să vorbim", a susținut David Saranga. N

NEJUSTIFICAT

# ANAF ar fi găsit bani negri la un magnat al energiei

Una dintre cele mai bogate familii din România are zeci de milioane de lei nedeclarați, conform Fiscului.

**MEMBRI AI FAMILIEI CARE** controlează activitatea Grupului Tinmar, unul dintre cele mai puternice din România, ar fi deținut sume mari de bani (consideră ANAF) pe care nu i-ar fi declarat și pentru care nu ar fi plătit taxe. Magnatul Augustin Constantin Oancea (47 de ani), soția sa Mariana (45 de ani) și fratele său George Alexandru (39 de ani) contestă la instanță aceste rapoarte ale inspectorilor fiscali. Conform unei reviste de specialitate, Augustin Constantin Oancea ocupă, în acest moment, locul 33 în topul celor mai bogați români. El este cel mai important „trofeu" al Fiscului în cadrul unei campanii de identificare a românilor cu bani la negru, campanie care a început în 2015. ANAF a transmis că, până acum, a identificat peste 760 de milioane de lei „dosiți" în diferite moduri.

## Datoria la bănuț

Aproape doi ani (21 noiembrie 2016 - 1 noiembrie 2018) au verificat inspectorii Agenției Naționale de Administrare Fiscală (ANAF) ce bani a avut pe mână, în 2011 și 2012, persoana fizică Augustin Constantin Oancea. În final, au stabilit că patronul Grupului Tinmar trebuie să plătească la buget obligații fiscale cu titlu suplimentar pentru anii respectivi: în total, 5,5 milioane lei.

Pentru anul 2011, există un debit total de 1.452.012 lei reprezentând:

- Impozitul pe venit de la data de 01.01.2011 până la data de 31.12.2011 în cuantum de 774.778 lei;
- Dobânzi de la 01.01.2012 până la 01.11.2018 în cuantum de 561.017 lei;
- Penalități de întârziere de la data de 01.01.2012 până la data de 01.11.2018 în cuantum de 116.217 lei.

Pentru anul 2012, un total de 4.079.080 lei reprezentând:

- Impozitul pe venit din data de 01.01.2012 până în data de 31.12.2012 în cuantum de 2.360.989 lei;
- Dobânzi din data de 01.01.2013 până în data de 01.11.2018 în cuantum de 1.363.943 lei;
- Penalități de întârziere din data de 01.01.2013 până în data de 01.11.2018 în cuantum de 354.148 lei.

## Oancea: împrumuturi de la alte persoane

Fiscul a susținut că l-a pus la plată pe Oancea pentru că, în perioada respectivă, acesta ar fi utilizat fonduri în valoare mai mare decât sursele identificate. Cu alte cuvinte, a cheltuit mai mult decât a încasat.

Într-o acțiune depusă anul trecut, la Curtea de Apel București, Oancea a contestat concluziile inspectorilor și, în primă fază, a cerut judecătorilor să suspende efectele raportului ANAF, urmând să ceară, apoi, anularea documentului într-un dosar separat, pe fond.

Curtea de Apel i-a admis solicitarea lui Oancea, dar ANAF a depus apel.

În apărarea sa din dosarul de suspendare a actului, Oancea a susținut că așa-zișii bani nedeclarați erau împrumutați de la diverse persoane fizice. „Acești bani au fost ținuți în cutiile de valori ale băncilor și în cutiile de valori de la societate, iar pârâta în niciun moment nu a făcut dovada contrară, respectiv că aceste sume de bani ar fi fost investite de către reclamant în alte bunuri. Pârâta (ANAF - n.r.) se rezumă doar în a spune că nu s-a făcut dovada conservării ori, din moment ce s-au depus contracte care atestă aceste cutii de valori, declarații de martori, care aveau acces la aceste cutii de valori și despre care se precizează faptul că aceste sume existau. A depus contracte de împrumut, iar pârâta contestă întru totul aceste contracte de împrumut și spune că nu au fost administrate mijloace de probă ori, contractul de împrumut este un mijloc de probă. S-au depus chitanțe care atestă restituirea împrumuturilor, s-au depus declarații notariale care atestă existența împrumuturilor", a menționat Oancea prin avocatul său.

## Și fratele magnatului a învins Fiscul

Și fratele lui Oancea a trecut printr-o procedură similară a ANAF, fiind somat, în august 2018, să achite la buget 2,25 milioane lei cu titlu suplimentar pentru anii 2011 și 2012.

George Alexandru Oancea a povestit judecătorilor, în acțiunea în care a cerut și el suspendarea efectelor raportului, că banii socotiți „ascunși" de Fisc reprezentau împrumuturi „cu care a creditat ulterior societățile pe care le deține, depunând în acest sens

DE

SORIN SEMENIUC

**PERSONAJE** Augustin Oancea (sus), boss-ul de la Tinmar, prins într-o campanie a ANAF demarată pe vremea președintelui Gelu Diaconu și încă activă și azi, când ministru de Finanțe este Orlando Teodorovici.

Contracte, declarații-chitanță și acte în sensul existenței fondurilor persoanelor care au acordat împrumuturi reclamantului".

La fel ca la Augustin Constantin, și în acest caz ANAF nu a ținut cont de actele care arătau aceste împrumuturi. În decizia de admitere a cererii de suspendare, completul de judecată a afirmat că „Tribunalul reține că în sistemul român de drept înscrisurile sub semnătură privată sunt mijloace de probă expres prevăzute de lege. În măsura în care organul fiscal are suspiciuni cu privire la unele operațiuni financiare, acesta poate sesiza organele de cercetare abilitate pentru efectuarea de verificări în acest sens, (demers pe care însă în prezenta cauză pârâta nu l-a întreprins), nicidecum să considere, ab initio, înscrisurile respective ca nefiind mijloace de probă".

George Alexandru este angajat al Grupului Tinmar.

## Tinmar: Nu există decizii definitive

La rândul ei, soția lui Augustin Constantin Oancea, Mariana, contestă la instanță un raport prin care i se cere plata unei sume de bani ca impozit pentru sume nedeclarate. Spre deosebire de rudele sale, ea a pierdut procesul de suspendare a efectelor deciziei și are termen în septembrie la judecata pe fond.

Referitor la deciziile ANAF, într-un punct de vedere trimis *Newsweek România* de Carla Parnica, Marketing & Corporate Communication Manager la Grupul Tinmar, se precizează că „Acțiunile aflate pe rolul Instanțelor de judecată având ca și contestatari pe Domnul Oancea George Alexandru, Doamna Oancea Mariana și Domnul Oancea Augustin Constantin, vizează suspendarea efectelor deciziilor emise de ANAF în urma controlului fiscal.

Până când Instanțele se vor pronunța asupra fondului cauzei și va exista o decizie definitivă, organele fiscale nu vor putea trece la executarea deciziilor".

**ANAF a luat la puricat veniturile personale ale familiei proprietarului Tinmar, de după 2010**

## 2018: cifră de afaceri de 1,65 miliarde lei

Conform site-ului societății, Tinmar este cea mai mare companie de energie cu capital privat din România, cu șapte subsidiare în Europa și activități în 21 de state, 85 dintre acestea fiind din Uniunea Europeană. Aceeași sursă menționează că, în 2015, cifra de afaceri a grupului a fost de 733 de milioane de euro, cea mai mare parte provenind din furnizarea de energie electrică clienților industriali și casnici.

Într-un top valabil pe 2015 al celor mai puternice firme din Europa Centrală și de Est, top bazat pe venituri, Tinmar ocupa locul 308. Alături de Dedeman, Tinmar era singura firmă din acest top care avea acționariat majoritar românesc.

Cele mai recente date disponibile arată că Tinmar Energy SA a avut în 2018 o cifră de afaceri de 1,65 miliarde de lei, profit net de 75 de milioane de lei și 70 de angajați.

FOTO: FORBES.RO; INQUAM PHOTOS · OCTAV GANEA

# Patronul biscuiților Ro-Star, luat la țintă

În unele cazuri, Fiscul a pus ochii pe personaje remarcate și de către parchete.

**ȘI ALȚI OAMENI DE AFACERI** notorii au fost verificați și puși să achite impozite pentru bani nedeclarați.

Este cazul turcului Halil Bulut, patronul fabricii de biscuiți Ro-Star, care a avut și probleme penale, DIICOT stabilind, în urmă cu câțiva ani, că făcea parte dintr-o rețea ce „lucra" pentru a deduce taxa pe valoarea adăugată și cheltuieli la calculul profitului impozabil. „În contextul înregistrării unor pierderi succesive semnificative, pe parcursul anilor 2011-2014 (pierdere fiscală de peste 20.000.000 lei), administratorul acesteia, BULUT HALIL, înțelege să acorde sume extrem de ridicate aferente achizițiilor de servicii de publicitate, deșeuri din aur, mătase naturală etc, conturându-se un comportament nerațional economic, mai ales în cazul unui operator economic avizat, precum societatea RO STAR SA, care desfășoară activitate din anul 1996, de producție a biscuiților, pișcoturilor, și a altor produse de patiserie", scria Antifrauda într-un comunicat.

## Și arabul lui Pandele e pe lista ANAF

Alt arab luat la ochi de Fisc este Hanifi M-Kheir. Despre acesta, *România liberă* a scris în 2016: „Fiul" lui Florentin Pandele, primarul din orașul Voluntari și soțul candidatei PSD la Primăria Capitalei, face afaceri cu personaje suspectate a fi implicate într-o rețea de evaziune fiscală. *România liberă* are dovezi că unul din partenerii lui Bogdan Pandele este reprezentantul unui cetățean chinez declarat «indezirabil», care a fost expulzat din România și are interdicție de a păși pe sol românesc timp de zece ani, din «considerente de securitate națională».

**DEMNITARI**
**Primarul Pandele de la Voluntari (sus) are un fiu asociat cu un arab căutat de ANAF, iar fostul prefect de Teleorman Teodor Nițulescu are el însuși probleme cu Fiscul.**

FOTO: INQUAM PHOTOS - FLORIN ALBEI; GEORGE CĂLIN

Firma Activ Imobiliare SRL îi are co-asociați, din 2008, pe Bogdan Pandele, cel de-al doilea fiu al celebrului primar al Voluntariului, și pe Mariana Grigore. Aceasta din urmă împarte același domiciliu din București cu doi sirieni, tată și fiu, Jouma și Kheir Hanifi. Numele lui Kheir Hanifi apare într-un document intern atribuit fostei Gărzi Financiare, al cărui conținut a fost dezvăluit în martie de *România liberă*. În respectivul act este menționată relația dintre Kheir Hanifi și comisarul șef al Gărzii Financiare Ilfov Robert Rusu, cei doi fiind, conform documentului, coordonatorii unei rețele mafiote care, cu ajutorul unor comisari corupți, a perceput «taxe de protecție» comercianților străini care vând la negru în diverse centre angro de la periferia Capitalei".

## Fiscul a prins în plasă afaceriști diverși, care au de-a face și cu biscuiți, și cu asigurări

### A căzut și un fost prefect de Teleorman

Tot „la ilicite" a fost luat și fostul prefect al Județului Teleorman, Teodor Nițulescu. În noiembrie 2018, Fiscul a dispus instituirea măsurilor asigurătorii asupra unui număr de 108.190 părți sociale, în valoare de 1.087.190 lei, pe care le acesta le deține în cadrul unei firme cu sediul în Roșiori de Vede. În cazul său, Fiscul a calculat plăți suplimentare de 724.791 lei.

Nițulescu a contestat măsura sechestrului la Tribunalul Teleorman, iar Fiscul s-a opus, invocând, printre altele, că nu a dat curs niciunei solicitări de a se prezenta la sediul organului fiscal și a răspuns la o singură notă explicativă; nu a prezentat informații sau alte documente justificative în urma celorlalte solicitări ale organului fiscal; având în vedere veniturile mici ale debitorului, față de debitele suplimentare stabilite, exista posibilitatea ca acesta să nu le poată achita; cuantumul veniturilor declarate de Nițulescu pentru perioada cercetată, respectiv 30.418 lei comparativ cu nivelul utilizărilor de fonduri, în sumă de 3.423.670 lei, a fost apreciat de organul fiscal că indică un risc de neconformare la declararea tuturor veniturilor.

La sfârșitul lunii mai, judecătorii au admis cererea lui Nițulescu și au anulat sechestrul pe motiv că Fiscul poate apela la o astfel de măsură doar în cazuri excepționale - sustragerea, ascunderea ori risipirea patrimoniului, în motivarea măsurii nefiind menționat care pericol este prezent. ANAF a depus apel împotriva acestei sentințe.

### Peste un milion de euro de la un asigurător

Un „pește mare" prins de Fisc a fost și Robertino Marian Iudean, patronul firmei de asigurări Lig Insurance. Pentru anul 2011, inspectorii au descoperit la acesta venituri a căror sursa nu a fost identificată în suma de 17.684.273 lei. Raportat la acestă sumă, au calculat impozite și penalități de 5,3 milioane lei. Iudean, care a cerut și el suspendarea efectelor deciziei, a invocat în fața judecătorilor faptul că banii reprezentau un împrumut de la o persoană fizică, dar, pe baza probatoriului, magistrații i-au respins cererea.

În decembrie 2016, Autoritatea de Supraveghere Financiară a retras autorizația de funcționare a asigurătorului Lig Insurance, a constatat starea de insolvență și a solicitat instanței deschiderea procedurii falimentului.

# Aproape 200 de milioane de lei, impozite pe bani negri

Practic, intenția ANAF de a reduce evaziunea fiscală a persoanelor fizice nu a prea avut succes.

**VERIFICĂRILE CELOR CARE, ÎN** final, s-au plâns instanțelor fac parte dintr-o campanie a Fiscului de a scoate la lumină banii negri folosiți de persoanele fizice din România și încasarea de la aceștia a impozitelor aferente. În acest sens, a fost creată o Direcție specială în ANAF care își selectează cazurile pe baza unor criterii cu ajutorul cărora sunt eliminați, succesiv, cei ce nu corespund eșantionului de „persoană fizică cu risc fiscal".

Această Direcție și-a început activitatea în 2015 și, până în 2019, a verificat 450 de persoane fizice, conform unei adrese ANAF către *Newsweek România*. În total, de la cei găsiți cu sume nedeclarate s-a solicitat plata a aproape 198 de milioane de lei, iar în 98 de cazuri au fost depuse plângeri penale, valoarea prejudiciilor estimate de inspectori în aceste dosare fiind de 106,3 milioane lei. Banii negri descoperiți de Fisc la cei culpabili au fost în cuantum de 761,4 milioane lei.

În acest moment, Direcția are 69 de inspectori. Cei mai puțini au fost în 2015 – 12, iar cei mai mulți – 81 – în 2017.

În primii ani de activitate, trofeul cel mai important al Direcției a fost Adrian Andrici, acționar la clubul CS Universitatea Craiova pe numele căruia a fost emisă o decizie de impunere de 2,51 milioane lei. Și acesta a contestat la instanță raportul din cazul său.

La polul opus se află o femeie dintr-o comună din județul Suceava căreia i s-au imputat circa 220.000 de lei. Aceasta a susținut, într-o contestație, că „(...) o parte importantă din veniturile obținute în anul 2013 (cel verificat de inspectori - n.r.) au provenit din darurile de nuntă, venituri care nu sunt impozabile. A mai precizat că este însărcinată și că locuiește într-o casă proprietate personală, casă care reprezintă întreaga sa avere".

Conform unui răspuns trimis în 2017 de ANAF către cotidianul *România liberă*, un angajat al Direcției avea un venit mediu de 5.900 lei. Luând în calcul această cifră (deși ulterior salariile celor din Fisc au crescut) și numărul de angajați din perioada 2015-2019, rezultă că, în total, aceștia au fost plătiți în perioada respectivă cu aproape 19 milioane de lei.

**OLTENIA**
**Adrian Andrici, acționar la Universitatea Craiova, echipă sprijinită și de Lia Olguța Vasilescu (sus), este trofeul ANAF.**

FOTO: INQUAM PHOTOS - BOGDAN DĂNESCU; FACEBOOK

It Rocks!

www.rockfm.ro

ANALIZĂ

# Mircea Pașcu, propus să conducă „imperialiștii" pe care îi înjura în 1989

În anii '80, cei mai negri ai comunismului, în care România se cufunda în sărăcie, beznă și foamete, Partidul Comunist Român îl trimitea pe Ioan Mircea Pașcu în Anglia pentru a scrie o carte despre „pace" și „cursa înarmărilor", obsesile de la acea vreme, ale lui Ceaușescu. PSD l-a propus pentru funcția de comisar european interimar.

**„FOSTUL COMISAR EUROPEAN** Corina Crețu a obținut mandatul de europarlamentar. O posibilitate era să nu numim un comisar intermediar, a doua era să numim un comisar intermediar. Am supus la vot opțiunea, am avut unanimitate și am venit cu propunerea în eventualitatea acceptării de Comisia Europeană: Mircea Pașcu. Am considerat că e un om cu experiență, fost euro-parlamentar, vicepreședinte al Parlamentului European", anunța Dăncilă pe 26 iunie. Între timp, propunerea a fost respinsă de Comisia Europeană, dar rămâne relevantă pentru mentalitatea PSD.

DE

PETRE BĂDICĂ
petre.badica@newsweek.ro

## Mulțumiri partidului

În comunism, Pașcu era complet dezechilibrat, fiind de partea Partidului Comunist care îi asigura vizite în Occident.

„De un mare ajutor s-a dovedit vizita întreprinsă la Univeristatea din Oxford, Marea Britanie, în toamna anului 1985... Cu această ocazie am putut intra în posesia celei mai mari părți din documentația care îmi lipsea referitoare la experiența miliatră a continentului european", scrie Ioan Mircea Pașcu, în prefața cărții sale „Armele și politica", apărută la Editura Politică în 1989. Și pentru care mulțumește studenților și cursanților de la Academia de Studii Social Politice de pe lângă Comitetul Central al Partidului Comunist Român. La acea dată, Mircea Pașcu era cercetător și doctor la „Academia Ștefan Gheorghiu", singura școală politică autorizată să funcționeze de către PCR. Aici, deveneai nu doar un activist al Partidului Comunist Român, ci, prin îndoctrinare, un propagandist.

Academia Ștefan Gheorghiu era pepiniera de cadre a Partidului Comunist Român. Iată, că după trei decenii, Viorica Dăncilă îl descoperă pe Ioan Mircea Pașcu în pepiniera de cadre a democrației și îl propune comisar european din partea României.

## Uniunea Sovietică să ne ierte

Cea mai mare parte a cărții urmărește istoria relației dintre arme și politică, dar și cea dintre „politică și război ca urmare a apariției și dezvoltării armelor nucleare", spune Pașcu în introducere. Cartea are un limbaj liniar, cu citate însăilate la fiecare pagină. Pentru a se pune la adăpost, cele mai importante concluzii sunt trase de Nicolae Ceaușescu sau de Partidul Comunist.

„Noi considerăm – arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu – că problema fundamentală a păcii contemporane o constituie oprirea cursei înar-

# Ioan Mircea Pașcu nu a dat curs cererii de a sta de vorbă cu *Newsweek România*

mărilor și trecerea la dezarmare, în primul rând la dezarmarea nucleară... și asigurarea dreptului suprem al popoarelor, al oamenilor la existență, la libertate și independență, la viață, la pace", scrie Pașcu.

### Odiosul om de știință

Pașcu merge până la a-și cere scuze că, în război, am supărat marele prieten de la Răsărit: „Tovarășul Nicolae Ceaușescu arată că momentul în care burghezia, îndeosebi fascismul, a împins armata noastră în războiul nejust împotriva Uniunii Sovietice constituie o excepție, nu caracterizează poporul român".

Iar în finalul apoteotic al cărții, Mircea Pașcu îl califică pe Ceaușescu drept savant. „Concluziile întreprinse de partidul nostru, de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, asupra vieții internaționale... se pronunță și acționează pentru oprirea neîntârziată a cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, în primul rând la dezarmarea nucleară."

### Biografie

- 1949, se naște;
- 1971, Facultatea de Comerț Exterior, Academia de Studii Economice;
- 1971 – 1986, Cercetător Institutul de Studii politice;
- 1973, cercetător Seminarul pentru Studii Americane, Salzburg;
- 1980, Doctor în Științe Politice, la Institutul de Științe Politice („Ștefan Gheorghiu");
- 1985, Profesor Asociat St. Catherine's College, Oxford;
- 1986 – 1989, Lector Catedra de Relații Internaționale, Academia „Ștefan Gheorghiu";
- 1990 – prezent, Profesor de Relații Internaționale la SNSPA;
- 1990 – 1992, consilier prezidențial,
- 1996 – 2000, deputat;
- 2000 – 2004, ministrul Apărării;
- 2007 – 2019, membru al Parlamentului European.

## Academia „Ștefan Gheorghiu"

Înainte de 1989, activitatea lui Mircea Pașcu s-a desfășurat la Academia „Ștefan Gheorghiu", unde a fost cercetător și profesor.

Prin Legea 471/1971, „activitatea de pregătire si perfecționare a cadrelor de conducere din economie și administrația de stat se realiza de către Academia Ștefan Gheorghiu pentru pregătirea cadrelor de conducere a activității de partid, social-politice, economice și administratiei de stat". Toate deciziile importante care vizau Academia de Partid unde a studiat Pașcu trebuiau validate de Ceaușescu. Într-o notă din arhiva Partidului Comunist se stipula faptul că Ceaușescu a cerut „un raport pentru informarea conducerii partidului referitor la preocupările organelor și organizațiilor de partid privind desfășurarea învățământului politic și ideologic." Leonte Răutu, care a fost rectorul cu cel mai lung mandat al Academiei „Ștefan Gheorghiu" (1972-1981), declara despre absolvenții de „Ștefan Gheorghiu": „Fiecare cadru este, în primul rând, un militant revoluționar, un om politic care acționează neabătut pentru înfăptuirea politicii interne și internaționale a P.C.R., dă dovadă de devotament fără margini față de partid, față de patrie".

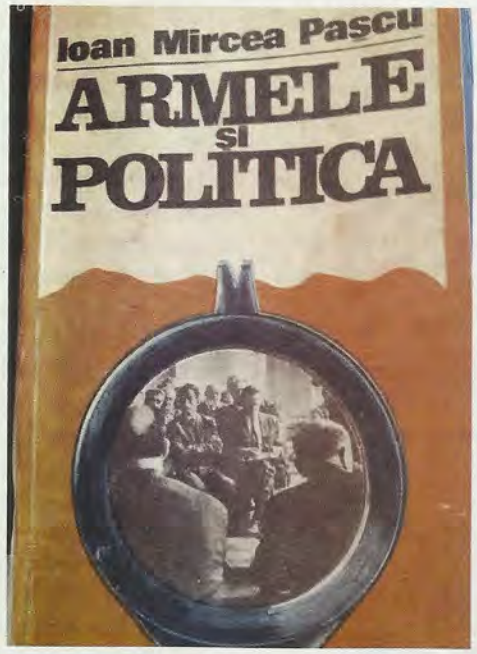


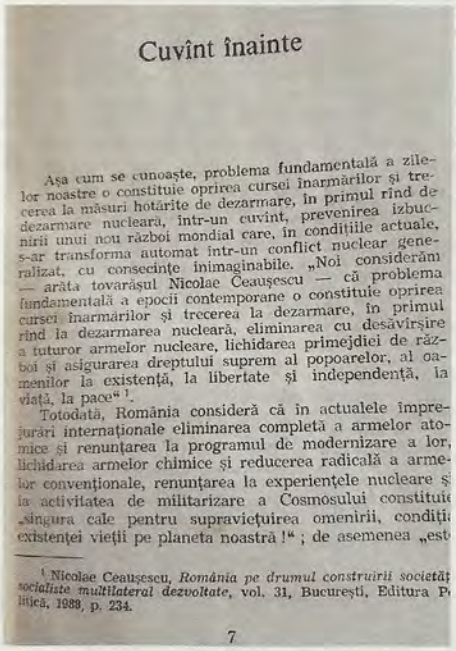

Cuvînt înainte

Așa cum se cunoaște, problema fundamentală a zilelor noastre o constituie oprirea cursei înarmărilor și trecerea la măsuri hotărîte de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, într-un cuvînt, prevenirea izbucnirii unui nou război mondial care, în condițiile actuale, s-ar transforma automat într-un conflict nuclear generalizat, cu consecințe inimaginabile. „Noi considerăm — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — că problema fundamentală a epocii contemporane o constituie oprirea cursei înarmărilor și trecerea la dezarmare, în primul rînd la dezarmarea nucleară, eliminarea cu desăvîrșire a tuturor armelor nucleare, lichidarea primejdiei de război și asigurarea dreptului suprem al popoarelor, al oamenilor la existență, la libertate și independență, la viață, la pace" [1].

Totodată, România consideră că în actualele împrejurări internaționale eliminarea completă a armelor atomice și renunțarea la programul de modernizare a lor, lichidarea armelor chimice și reducerea radicală a armelor convenționale, renunțarea la experiențele nucleare și la activitatea de militarizare a Cosmosului constituie „singura cale pentru supraviețuirea omenirii, condiția existenței vieții pe planeta noastră !" ; de asemenea „est

[1] Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*, vol. 31, București, Editura Politică, 1988, p. 234.

7

**CARTEA LUI IOAN MIRCEA PAȘCU, „Armele și politica" a apărut în 1989 și vine în sprijinul teoriei lui Ceaușescu privind dezarmarea nucleară. Dictatorul este citat de multe ori pe parcursul cărții (vezi facsimile).**

FOTO: INQUAM PHOTOS - GEORGE CĂLIN

# „Partidul Comunist are resurse inepuizabile"

În partea a doua a cărții, Mircea Pașcu justifică acțiunile PCR și ale dictatorului apelând la celebrele argumente: am fost mereu o nație agresată care nu a dorit decât să își apere „nevoile și neamul".

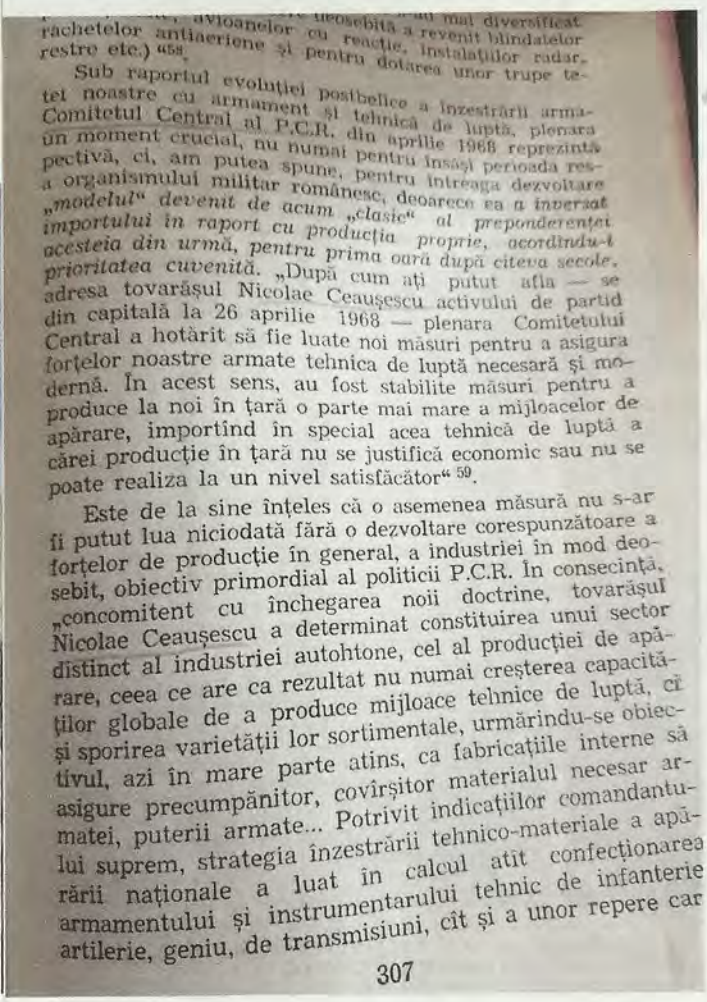

... au mai diversificat
... deosebită a revenit blindatelor
rachetelor antiaeriene și pentru dotarea unor trupe te-
restre etc.) "[58].

Sub raportul evoluției posibelice a înzestrării arma-
tei noastre cu armament și tehnică de luptă, plenara
Comitetul Central al P.C.R. din aprilie 1968 reprezintă
un moment crucial, nu numai pentru însăși perioada res-
pectivă, ci, am putea spune, pentru întreaga dezvoltare
a organismului militar românesc, deoarece ea a *inversat*
*„modelul" devenit de acum „clasic" al preponderenței*
*importului în raport cu producția proprie, acordîndu-i*
*acesteia din urmă, pentru prima oară după cîteva secole,*
*prioritatea cuvenită.* „După cum ați putut afla — se
adresa tovarășul Nicolae Ceaușescu activului de partid
din capitală la 26 aprilie 1968 — plenara Comitetului
Central a hotărît să fie luate noi măsuri pentru a asigura
forțelor noastre armate tehnica de luptă necesară și mo-
dernă. În acest sens, au fost stabilite măsuri pentru a
produce la noi în țară o parte mai mare a mijloacelor de
apărare, importînd în special acea tehnică de luptă a
cărei producție în țară nu se justifică economic sau nu se
poate realiza la un nivel satisfăcător" [59].

Este de la sine înțeles că o asemenea măsură nu s-ar
fi putut lua niciodată fără o dezvoltare corespunzătoare a
forțelor de producție în general, a industriei în mod deo-
sebit, obiectiv primordial al politicii P.C.R. În consecință,
„concomitent cu închegarea noii doctrine, tovarășul
Nicolae Ceaușescu a determinat constituirea unui sector
distinct al industriei autohtone, cel al producției de apă-
rare, ceea ce are ca rezultat nu numai creșterea capacită-
ților globale de a produce mijloace tehnice de luptă, ci
și sporirea varietății lor sortimentale, urmărindu-se obiec-
tivul, azi în mare parte atins, ca fabricațiile interne să
asigure precumpănitor, covîrșitor materialul necesar ar-
matei, puterii armate... Potrivit indicațiilor comandantu-
lui suprem, strategia înzestrării tehnico-materiale a apă-
rării naționale a luat în calcul atît confecționarea
armamentului și instrumentarului tehnic de infanterie
artilerie, geniu, de transmisiuni, cît și a unor repere car

307

**VIORICA DĂNCILĂ L-A PROPUS PE MIRCEA PAȘCU SĂ** conducă „imperialiștii", pe care îi înfiera, înainte de 1989, cu mânie în cartea sa „Armele și politica". „Se poate spune, așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu că toate contradicțiile vieții internaționale se înscriu în contextul ciocnirii acestor două tendințe fundamentale care se manifestă cu vigoare pe plan mondial, repectiv, pe de o parte, tendința continuării a vechii politici de forță și dictat, a practicilor de tip imperialist, iar, pe de altă parte, cea a înlocuirii ei cu o politică internațională de tip nou, întemeiată pe ce trăim în prezent...", scrie Pașcu.

## Să punem la zid burghezii

Din capitolul „Armele și politica în spațiul românesc" aflăm că „analiza științifică a noilor realități a condus Partidul Comunist Român la concluzia că transformarea revoluționară, democratică și socială a armatei era posibilă. Această opțiune originală – fără precedent în practica revoluționară de până atunci, privind atât de dezbătuta problemă a sfărâmării vechiului aparat de stat – a vădit o dată mai mult resursele inepuizabile ale spiritului creator a Partidului Comunist Român".

Revoluția ideologică a PCR este continuă. Partidul Comunist a realizat că, în relația dintre factorul politic și cel militar, s-a produs o mutație. „Este vorba de renunțarea pentru totdeauna la concepția potrivit căreia armata trebuie să își desfășoare activitatea în afara vieții politice a țării – concepție aflată în concordanță cu rolul armatei de instrument în mâna clasei conducătoare, tipică anilor burghezo-moșierești", scrie Mircea Pașcu. Desigur, talpa armatei era trimisă la recoltat porumb și sfeclă de zahăr.

## Delir verbal

După ce analizează, școlărește, „evoluția armelor, a formațiunilor și gândirii politico-militare în spațiul românesc", trecând prin Burebista, Horea, Cloșca și Crișan, Adrianopol, Dealul Spirii, propunerea României pentru poziția de comisar european ajunge la concluzia că „plenara CC al PCR din aprilie 1968 reprezintă un moment crucial nu doar pentru perioada respectivă, ci pentru întreaga dezvoltare a organismului militar românesc".

De ce asta? Pentru că tovarășul Ceaușescu a decis să fabrice armament în țara noastră. Și, dă-i cu laudele deșănțate. „Nicolae Ceaușescu a determinat construirea unui sector distinct al industriei autohtone, cel al producției de apărare.. Potrivit indicațiilor comandantului suprem se ia în calcul confecționarea armamentului... blindate, nave de luptă și altele".

Mircea Pașcu invocă „evoluția formațiilor de luptă" și „gândirea politico-miliară românească la Neagoe Basarab, Miron Costin, până la Dimitrie Cantemir", dar nimeni nu o zice așa bine ca „tovarășul" Ceaușescu: „Nu ne propunem să acționăm, în general, pe teritoriul altor țări. Deci, lupta va trebui să o dăm pentru apărarea patriei noastre. Numai în condițiile urmării adversarului trebuie să trecem

**MIRCEA PAȘCU** a fost consilierul lui Iliescu după ce aceasta i-a luat locul lui Ceaușescu. Pașcu e impresionat de gândirea lui Ceaușescu. (vezi facsimile).

nu numai ca asemenea [illegible] ele au cunoscut o finalitate strălucită într-o doctrină militară în adevăratul înțeles al cuvîntului, care exprimă politica partidului în privința apărării armate a țării noastre.

Concret, ea reprezintă ansamblul principiilor, tezelor, ideilor și opțiunilor statului român cu privire la organizarea, înzestrarea, pregătirea și conducerea tuturor forțelor și mijloacelor în vederea apărării pe cale militară a cuceririlor socialiste ale poporului, a independenței, suveranității și integrității teritoriale a patriei împotriva oricărei agresiuni. Prin conținutul său, doctrina militară a țării noastre reflectă cerințele legităților fenomenului militar actual, dînd glas principiilor și opțiunilor ce caracterizează activitatea partidului și statului nostru în domeniul apărării naționale. Principalele ei trăsături constau în valorificarea întregii experiențe militare a poporului român, caracterul profund național, unitar și deschis și accentul exclusiv pus pe *apărare* în condițiile războiului întregului popor [81].

In concordanță cu toate celelalte aspecte ale activității militare a poporului român, și doctrina noastră militară este influențată covîrșitor de opțiunea strategică fundamentală, și anume cea exclusiv defensivă, de apărare a patriei și a cuceririlor revoluționare ale poporului. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta că „nu ne propunem să acționăm, în general, pe teritoriul altor țări. Armata noastră, țara noastră nu au în nici un fel concepția de a acționa împotriva altor popoare. Deci, lupta va trebui s-o ducem pentru apărarea patriei noastre. Numai în condițiile urmăririi adversarului va trebui să trecem granița pentru a apăra patria, și numai în condițiile realizării — desigur — a obligațiilor în cadrul alianțelor noastre, dar tot în condițiile respingerii unei agresiuni imperialiste" [82]. Aceste cuvinte, de o excepțională însemnătate pentru comportamentul internațional al României socialiste, implică, în același timp, dar într-un plan mai larg, existența în ce ne privește a

316

granița pentru a apăra patria noastră". Aceste banalități rupte de realitatea României anilor 80, sunt - pentru Mircea Pașcu - „de o excepțională însemnătate pentru comportamentul internațional al României socialiste".

## În loc de concluzie

Cartea lui Ioan Mircea Pașcu vine să consolideze cultul personalității lui Nicolae Ceaușescu, pe care îl înfățișează ca un campion mondial al păcii. În apărarea sa, Ioan Mircea Pașcu ar putea spune că așa au fost vremurile și că trebuia plătit un tribut rușinos comuniștilor. Dar după ce ai înjurat burghezii și imperialiștii, într-o lucrare de 370 de pagini, să vrei să îi conduci la ei, acasă, în democrație, ăsta e tupeu grosolan.

## Emisarul lui Iliescu la Moscova

Documente și mărturii arată că Iliescu, prin Mircea Pașcu, voia să ducă, în 1990, România în sfera de influență a Uniunii Sovietice.

„Discuțiile purtate cu Vadim Zagladin, consilierul președintelui URSS, Mihail Sergheevici Gorbaciov, de Silviu Brucan în septembrie 1990 și de Ioan Mircea Pașcu în februarie 1991 sunt edificatoare în privința orientării politicii externe a „regimului Iliescu", spune revistapolis.ro.

### Ne trebuie o structură organică

Publicația prezintă o notă semnată de Vadim Zagladin despre întâlnirea cu Ioan Mircea Pașcu, pe atunci consiler a lui Iliescu. Pașcu susține că, după căderea Cortinei de Fier, ar trebui ca relațiile statelor din est cu Uniunea Sovietică să se desfășoare sub o nouă structură. „După părerea lui I. M. Pașcu, în plan politic nu este pusă încă la punct o interacțiune autentică cu Uniunea Sovietică. Vechiul sistem de legături nu mai funcționează, iar unul nou nu a fost încă stabilit. Potrivit impresiei interlocutorului, ansamblul relațiilor dintre URSS și țările Europei Răsăritene se dezvoltă extensiv și, în mare parte, fără planificare. Acum nu trebuie întârziată înființarea unei noi structuri de interacțiune, pe cât posibil organică... Răspunzând la întrebarea la ce fel de inițiative se gândește el personal, Pașcu a spus: trebuie, mai întâi, o reînnoire rapidă a sistemului tratatelor dintre URSS și țările Europei Răsăritene, aici întârzierea este evidentă; în al doilea rând, sunt necesare unele înțelegeri cu privire la colaborarea neformalizată (în orice caz, în prima perioadă), care atinge probleme general europene și în special est-europene", scrie Vadim Zagladin, în ultima întâlniri cu Pașcu.

## Cei care ne conduc și au pupat mâna dictatorului

Teodor Meleșcanu, ministru de Externe, și-a dat lucrarea de licență pe tema naționalizării comuniste pe care o lăuda și îi găsea justificare.
Guvernatorul Mugur Isărescu a turnat la Securitate sub numele „Manole" și a folosit citate din fostul dictator în diverse lucrări.
Valer Dorneanu a scris o lucare despre drepturile și libertățile oamenilor în comunism.
Ion Iliescu și-a șters referirile la PCR și Ceaușescu într-o carte reeditată după Revoluție.
Ministrul Agriculturii, Petre Daea, a devenit doctor la școala de cadre a PCR – „Ștefan Gheorghiu" – după ce a susținut numeroase examene despre mărețele realizări ale Partidului Comunist.

# CRIZA DREPTURILOR OMULUI DIN CHINA

de TARA FRANCIS CHAN

Opresiunea asupra comunirtății uigure din țară s-a

FOTO: KEVIN FRAYER/GETTY; JOHANNES EISELE/AFP/GETTY

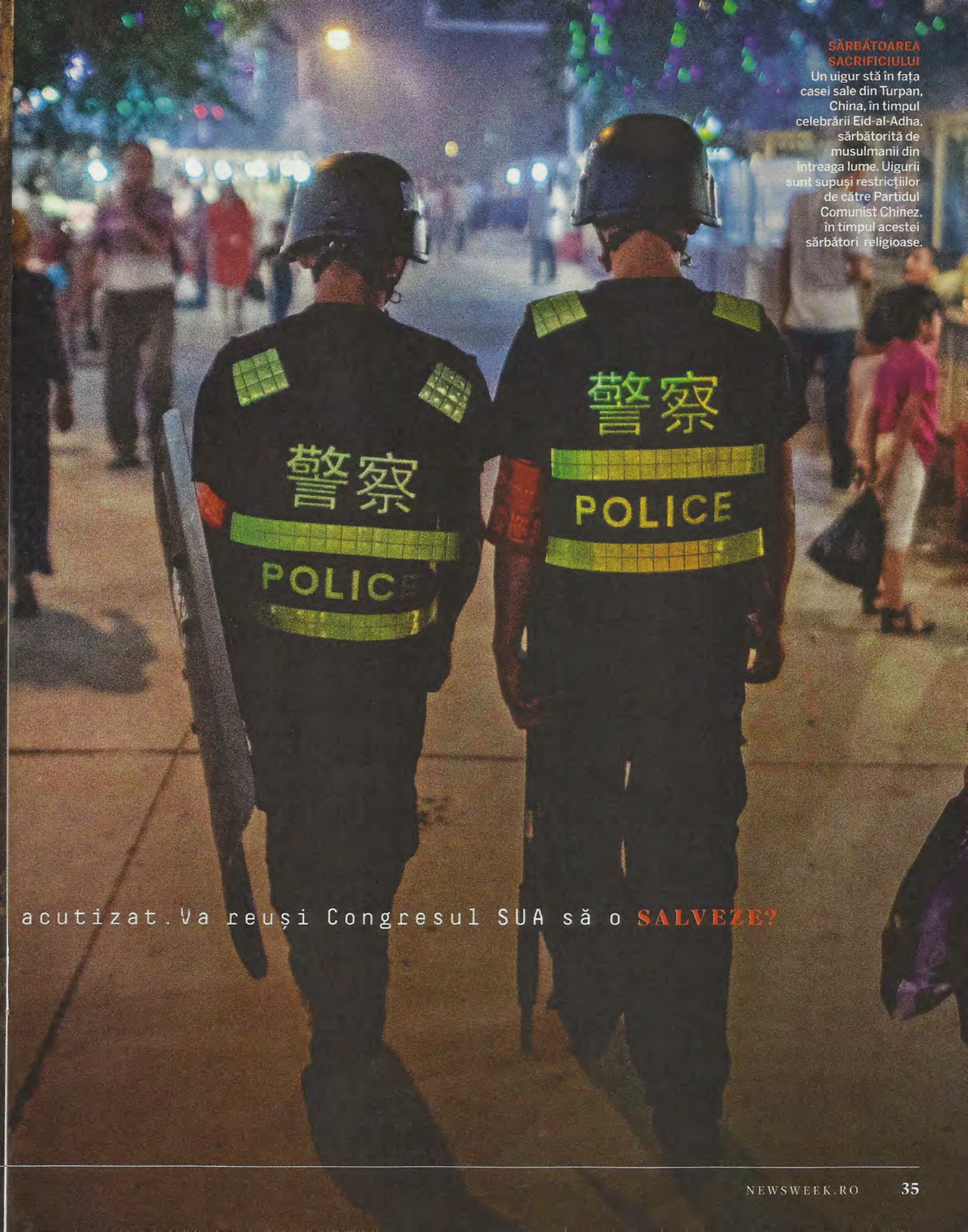


**SĂRBĂTOAREA SACRIFICIULUI**
Un uigur stă în fața casei sale din Turpan, China, în timpul celebrării Eid-al-Adha, sărbătorită de musulmanii din întreaga lume. Uigurii sunt supuși restricțiilor de către Partidul Comunist Chinez, în timpul acestei sărbători religioase.

acutizat. Va reuși Congresul SUA să o **SALVEZE?**

CEL PUȚIN UN MILION DE oameni lâncezesc în ceea ce armata americană a numit „lagărele de concentrare" din China. Dar încercările recente ale oficialilor și parlamentarilor din SUA de a schimba această situație au avut rezultate minore. Criza drepturilor omului continuă să se înrăutățească.

În cea mai puternică mișcare a Congresului de până acum, Comitetul pentru Relații Externe al Senatului a adoptat recent Legea privind Drepturile Uigurilor, care necesită documentarea unui raport și adoptarea unei poziții în cadrul Departamentului de Stat axată pe represiunea din China. Proiectul de lege, care spune că președintele Donald Trump ar trebui să condamne abuzurile, merge acum la Senat.

„Se așteaptă de mult ca Guvernul chinez și oficialii Partidului Comunist să fie făcuți responsabili de încălcările sistematice și grave ale drepturilor omului", a declarat promotorul legii, senatorul de Florida, Marco Rubio.

Progresul proiectului de lege vine la săptămâni după ce Pentagonul a estimat că între unu și trei milioane de uiguri și alte minorități turcești musulmane au fost ținute în „lagăre de concentrare". Aceasta a fost printre primele declarații în care un oficial american a folosit un termen asociat de obicei cu Holocaustul.

„Eticheta" vine la trei ani după ce China, în încercarea de a combate influența religioasă în regiunea de nord-vest a provinciei Xinjiang, a început plasarea arbitrară a uigurilor în detenție și construirea a ceea ce a devenit cu certitudine un „stat de supraveghere".

Începând cu anul 2016, China a distrus radical populația uigură din Xinjiang, în numele luptei împotriva extremismului în rândul populației minoritare etnic și religios. Campania a fost percepută ca o modalitate prin care Beijingul dorește să controleze și chiar să elimine diversele religii și culturi, iar Xinjiang a fost considerat de experți drept un teren de testare pentru modelul „supraveghere, detenție și desființare" care ar putea fi dezvoltat în toată țara.

„Partidul Comunist folosește forțele de securitate pentru încarcerarea în masă a musulmanilor chinezi în lagăre de concentrare", a declarat Randall Schriver, secretar adjunct al Apărării pentru Afacerile de Securitate Indo-Pacifice, într-un briefing la începutul lunii mai. Când a fost presat de un reporter să explice termenul folosit, Schriver a spus că este o „descriere adecvată" având în vedere „amploarea detenției ... care sunt obiectivele guvernului chinez și propriile comentarii publice".

Noua poziție a Departamentului Apărării a generat

DIN DREAPTA ÎN SENSUL ACELOR DE CEAS: ERIC LAFFORGUE/ART IN ALL OF US/CORBIS/GETTY; PETER PARKS/AFP/GETTY; MICHAEL GROSS/STATE DEPARTMENT; VYACHESLAV OSELEDKO/AFP/GETTY

**DETENȚIE ȘI PEDEAPSĂ**
**În sensul acelor de casornic, din stânga sus. Un grup de kirghizi cu portretele rudelor despre care se tem că sunt închise în „taberele de reeducare" în provincia Xianjiang, nord-estul Chinei. Scenă stradală în Yarkand, Xinjiang. O bătrână musulmană uigură, în capitala regională Urumki, cerșește, în timp ce poliția paramilitară chineză patrulează. Secretarul de Stat Mike Pompeo se întâlnește cu reprezentanți uiguri în Washington D.C.**

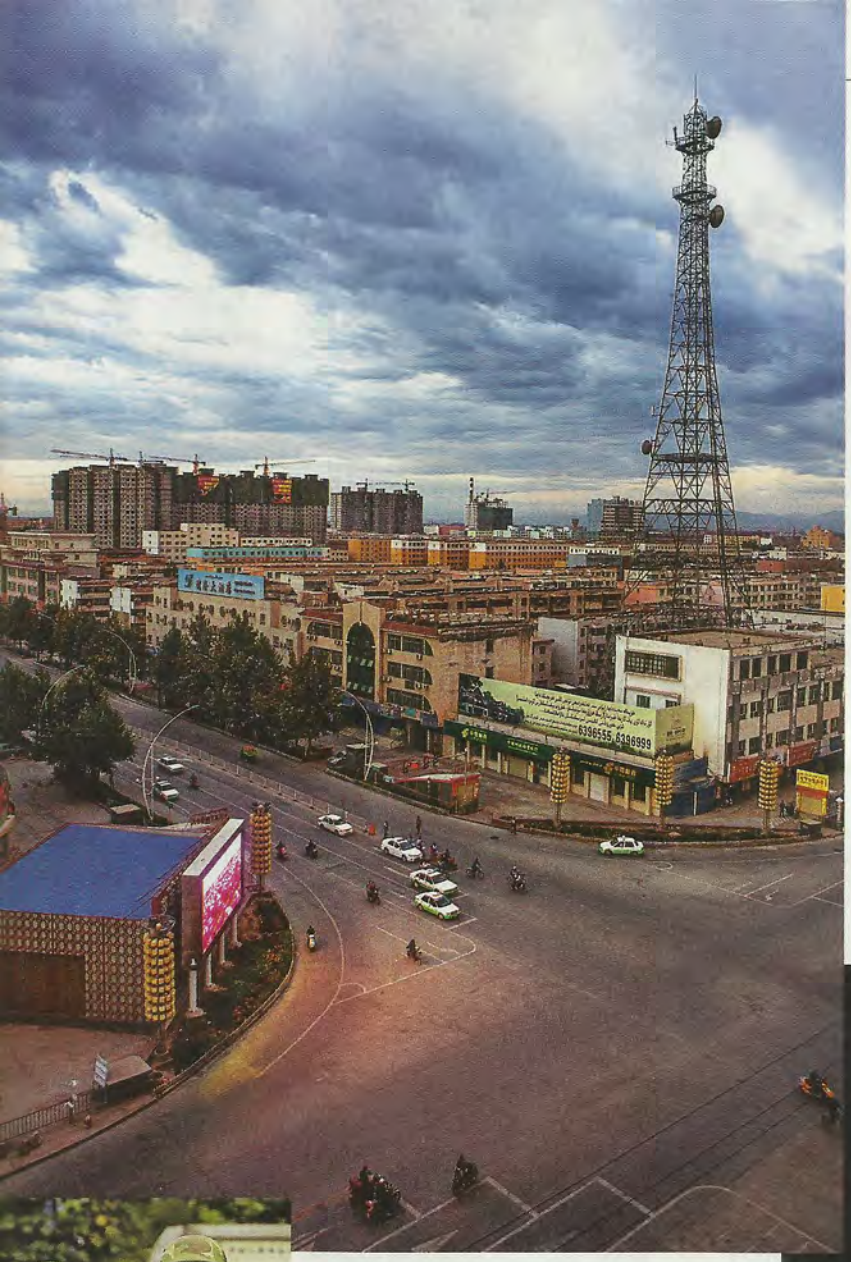

câteva săptămâni de controverse între Beijing, Congres și Administrația Trump.

Dar un singur eveniment a demonstrat cât de puțin succes a avut Washingtonul până acum. La sfârșitul lunii martie, secretarul de Stat, Mike Pompeo, s-a întâlnit cu patru uiguri pentru a discuta despre criza drepturilor omului din Xinjiang. În câteva zile, mătușa și unchiul unuia dintre acești bărbați, cetățeanul american Ferkat Jawdat, au fost scoși dintr-un astfel de lagăr de concentrare și condamnați la opt ani de închisoare.

Jawdat, a cărui mamă a fost mutată de asemenea dintr-un lagăr într-o închisoare, a spus că este clar din mesajele primite pe WeChat de la prietenii de familie că pedepsele au fost ordonate ca represalii pentru întâlnirea sa cu Pompeo. Departamentul de Stat a confirmat pentru *Newsweek* că este conștient și „deranjat" de rapoartele despre aceste represalii.

„Trebuie să tac, trebuie să stau liniștit. Dacă nu, nu voi putea să o mai văd pe mama sau să-i aud din nou vocea", a declarat Jawdat pentru *Newsweek* în aprilie. Bărbatul s-a mutat în SUA în 2011 cu cea mai mare parte a familiei, dar China a refuzat să-i dea mamei un pașaport și amenință acum și siguranța celorlalți membri ai familiei rămași, pentru a încerca să pună capăt protestelor publice – o strategie a poliției și oficialilor chinezi folosită în ultimii ani pentru a-i reduce la tăcere pe uigurii din străinătate.

„Este destul de clar că Beijingul se angajează în represalii împotriva uigurilor din străinătate", a confirmat pentru *Newsweek* Peter Irwin, purtătorul de cuvânt al Congresului Mondial Uigur.

În februarie, sute de uiguri și alte minorități etnice musulmane au publicat online fotografiile celor dragi aflați în detenție, ca parte a mișcării #MeTooUyghur. Potrivit lui Irwin, atenția pe scară largă este ceva ce China

**„CHINA se simte încurajată pentru că este ÎNCURAJATĂ"**

dorește să împiedice să se întâmple din nou. „China ar dori să reinstaleze frica în comunitatea diasporei, care a fost în mare parte absentă în această perioadă".

Președintele Camerei Reprezentanților, Nancy Pelosi, care a sprijinit o versiune pentru Cameră a proiectului de lege privind uigurii, a declarat pentru *Newsweek* că „încarcerarea rudelor unui cetățean american pentru că s-a angajat în dialog cu Guvernul american pentru o speranță de viitor este un afront adus ideilor de bază ale justiției, ale drepturilor omului și demnității umane și trebuie condamnat de toți".

„Opresiunea pe care comunitatea uigură o suportă în China este o pată pe conștiința lumii", a spus ea.

## Trei ani traumatizanți

„Totul merge în direcția cea mai proastă", spune Ferkat Jawdat.

Xinjiang a început să trimită rezidenții în taberele extrajudiciare de „reeducare" în 2016 pentru motive vagi, cum ar fi observarea unor practici religioase ca Ramadanul, și pentru unele de-a dreptul minore, ca de exemplu pentru că cineva își lasă barbă, își cumpără cartelă SIM sau vorbește cu familia în străinătate.

De atunci, Departamentul de Stat primește rapoarte tot mai îngrijorătoare, despre cazuri de tortură, abuz sexual și ucidere. Unii experți se tem că situația se îndreaptă spre genocid.

Harta arată China învecinată

„Limba pe care o vorbește toată lumea este **BANUL**. Limba pe care o

În afara taberelor, uigurii, în general, nu pot părăsi Xinjiang, să nu mai vorbim de China. Tehnologia de recunoaștere a feței este omniprezentă, iar uigurii nu au voie în multe spații publice și în magazine. Oficiali ai partidului locuiesc în casele lor, iar unii i-au forțat pe uigurii musulmani să mănânce carne de porc. Moscheele și mormintele au fost distruse.

La începutul acestei luni, Human Rights Watch a lansat un raport privind o aplicație de supraveghere în masă, care pune la un loc toate informațiile, de la grupa sanguină până la consumul de energie electrică și livrările de pachete, avertizând autoritățile de „comportamente suspecte".

Dar întâmplarea recentă cu Jawdat nu numai că subliniază potențialele consecințe pentru familiile uigurilor americani care îndrăznesc să se întâlnească cu oficialii SUA cu privire la criză, dar ilustrează stadiul îngrijorător al represiunii chineze, deoarece din ce în ce mai mulți deținuți sunt transferați în închisorile din Xinjiang și în alte zone.

„Practic, ei sunt redistribuiți de-a lungul Chinei, unde dispar din atenție, deoarece toată lumea se concentrează pe Xinjiang în acest moment", a declarat pentru *Newsweek* Joanne Smith Finley, experta în China și în identitate uigură, de la Universitatea Newcastle. Ea a adăugat că mulți oameni sunt trimiși în închisorile de

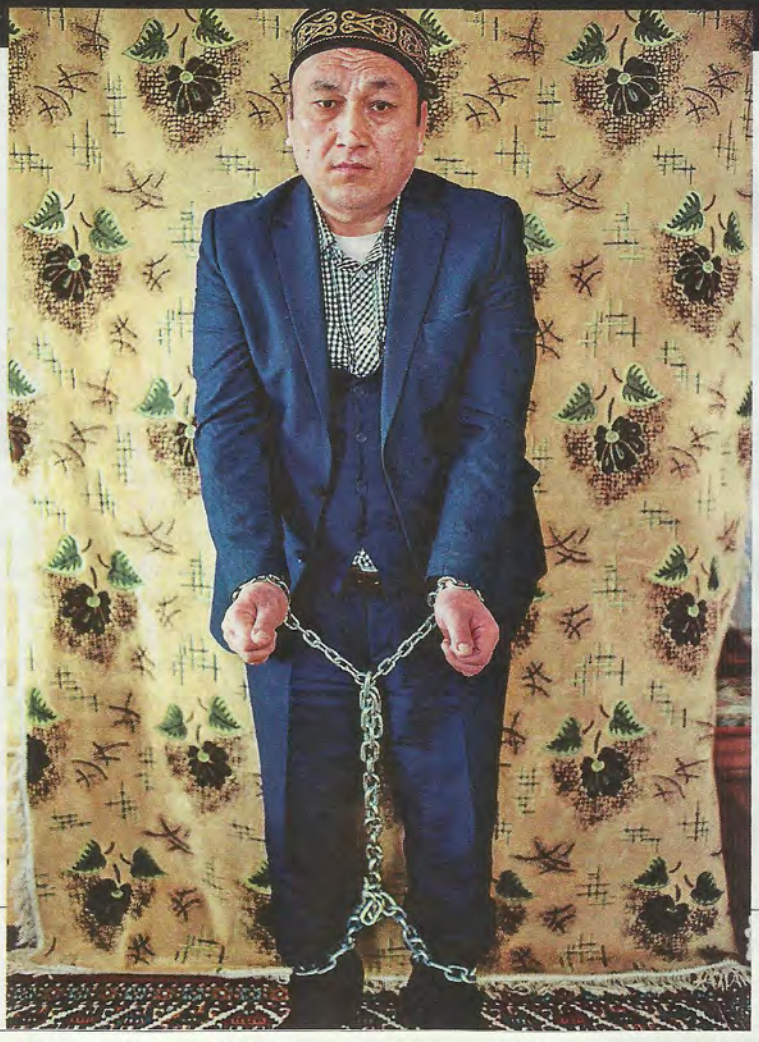

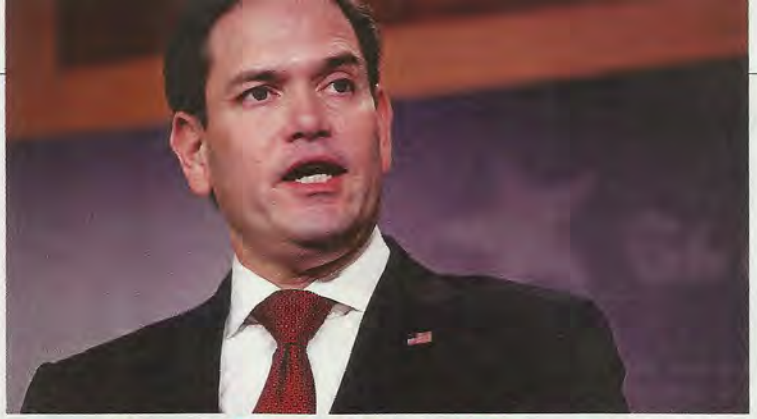

vorbește toată lumea este **COMERȚUL BILATERAL"**

DIN STÂNGA SUS: CHIP SOMODEVILLA/GETTY; SAUL LOEB/AFP/GETTY; YASIN AKGUL/AFP/GETTY

**FAPTE ȘI VORBE**
**De pe pagina opusă. Kazakhul Omir Bekali arată cum a fost încătușat într-o „tabără de reeducare" din China. De sus: Senatorul Marco Rubio a acuzat China de „crime împotriva umanității". Jos: Președintele Trump, la o cină cu președintele chinez, Xi Jinping.**

înaltă securitate, unde sunt ținuți în cătușe tot timpul.

„Eu personal, cred că lucrurile s-au înrăutățit", a spus ea.

Radio Free Asia (RFA) a confirmat, în februarie, transferul deținuților în alte provincii. Un oficial din penitenciar a declarat pentru RFA că numărul deținuților transferați din Xinjiang este imens.

„Nu sunt aici pentru că au săvârșit anumite infracțiuni, ci pentru un motiv special și sunt sub regim de maximă securitate", a spus oficialul.

În Xinjiang, Jawdat declară că rudele sale, inclusiv bunica, au fost „amenințate de poliția chineză" și au fost forțate să semneze acorduri că nu vor vorbi cu oameni din SUA

Ca mulți activiști uiguri în străinătate, el a intrat în atenția autorităților chineze după decizia de a vorbi despre detenția celor dragi. Jawdat a spus că mama sa a fost închisă timp de 22 de zile în noiembrie 2017.

„Telefonul i-a fost luat de poliția chineză în acel moment. Era atât de speriată", a spus Jawdat. „Când ne-a sunat din nou, nu a spus nimic. Ne uitam unul la altul și apoi a început să plângă. Îi vedeam frica în ochi".

Mama lui a sugerat că riscă să intre în necaz atunci când au vorbit la telefon, credea că telefonul îi era ascultat.

Pe 6 februarie 2018, Jawdat a primit un mesaj de la mama sa, în care aceasta i-a spus că trebuie să plece din nou și că „nu știe dacă se mai întoarce sau când". Apoi a plâns până la sfârșitul mesajului.

În luna mai a acestui an, a declarat Jawdat pentru *Newsweek*, mama sa l-a sunat din afara lagărului și i-a spus că a fost eliberată și că ar trebui să nu mai critice China. Dar a doua zi a fost întoarsă în lagăr. Mai târziu i s-a spus de către cunoscuți că „cinci sau șase polițiști" îi supravegheau mama și le ascultau conversațiile tot timpul.

„M-am simțit trădat, jucat. Nu-mi pot descrie sentimentele, este atâ t de confuz", a spus Jawdat, descriind situația ca fiind ca o „gaură neagră".

Jo Smith Finley călătorește la Xinjiang din 1995 și spune că schimbările pe care le-a văzut în cea mai recentă călătorie din 2018 au fost palpabile.

„Frica, teamă absolută. Teroare, traume, oameni plângând pe străzi imediat ce realizau că știu situația", spune ea. „Nu am văzut niciodată așa ceva".

Majoritatea cunoscuților lui Smith Finley nu i-au mai răspuns la telefon și doar doi au acceptat să se întâlnească, dar numai după apusul soarelui și numai dacă mergeau în timp ce vorbeau. „Trebuia să schimbăm tema conversației de fiecare dată când ne apropiam de unul dintre posturile de poliție, din cauza dispozitivelor de supraveghere audio", a spus ea.

Mulți musulmani Hui și alte minorități etnice din China sunt acum preocupate de faptul că sistemul represiv experimentat de autoritățile din Xinjiang va fi exportat în întreaga țară, un viitor care îl îngrijorează pe Jawdat.

„Nu există nicio garanție că guvernul chinez se va opri doar la uiguri", a spus el. „Vă pot spune 100% acum că acest lucru va fi scris în cărțile de istorie ca un genocid care s-a produs în secolul XXI".

## Au ajutat eforturile SUA? Nu prea mult

Secretarul de Stat, Mike Pompeo, ar fi putut descrie practicile Chinei în Xinjiang ca „Orwelliene" de mai multe ori în cursul lunii aprilie, însă departamentul său nu a făcut încă niciun anunț public privind sancționarea funcționarilor din Xinjiang implicați în abuzuri cu privire la drepturile omului. Activiștii credeau că sancțiunile vor apărea în decembrie, dar au rămas dezamăgiți, mulți experți considerând că negocierile comerciale au avut prioritate în Administrația Trump.

Când a fost presat în timpul interviurilor televizate în mai, Pompeo a refuzat să confirme când sau dacă

sancțiunile vor fi impuse, spunând doar că „a ridicat" problema oficialilor de la Beijing.

„Limba pe care o vorbește toată lumea este banul. Limba pe care o vorbește toată lumea este comerțul bilateral", a declarat Smith Finley, adăugând că sancțiunile, precum cele instituite împotriva Africii de Sud în 1986 în privința apartheidului, ar fi probabil eficiente.

„Situația se transformă, cumva, într-una comparabilă cu cea din Africa de Sud, pentru că ceea ce face statul chinez în Xinjiang este complet rasist".

Deputații americani au solicitat o abordare similară. Pe 3 aprilie, Rubio, care co-prezidează Comitetul Executiv al Congresului în privința Chinei, a condus zeci de parlamentari bipartizani, inclusiv senatorul de Massachusetts și candidatul democrat la funcția de președinte Elizabeth Warren, solicitând sancțiuni Magnitsky - care pot fi instrumentate de Departamentul Trezoreriei pentru a pedepsi persoane individuale care abuzează de drepturile omului, împotriva oficialilor Partidului Comunist Chinez implicați în încălcările drepturilor omului din Xinjiang.

Într-o scrisoare, parlamentarii au declarat, de asemenea, că au fost „dezamăgiți" de „eșecul" Administrației de a face deja acest lucru.

„Guvernul comunist chinez comite crime împotriva umanității, pune în detenție peste un milion de uiguri și alte minorități religioase și etnice în așa-numitele tabere de reeducare și își extinde statul de supraveghere high-tech „Orwellian în Xinjiang", a declarat Rubio pentru *Newsweek*.

Senatorul din Florida dorește, de asemenea, să consolideze controlul exporturilor și să impună o transparență financiară mai bună pentru a se asigura că produsele și investițiile americane nu permit „autoritarismul digital „Orwellian din China" și încălcările drepturilor omului.

La o zi după publicarea scrisorii, senatoarea musulmană Ilman Omar a postat pe Twitter că sprijină inițiativa. „Sunt crime împotriva umanității și orice persoană responsabilă trebuie să răspundă pentru acestea. Doar cuvintele nu sunt suficiente".

Experții care au vorbit cu *Newsweek* i-au criticat atât pe democrați, cât și pe republicani, că nu au adoptat încă nicio legislație sau sancțiuni care să vizeze oficialitățile din Xinjiang.

Legea privind Drepturile Uigurilor, susținută de peste 90 de parlamentari bipartizani din Camera Reprezentanților și din Senat, este încă departe de a trece și are nevoie de aprobarea ambelor foruri. Și apoi este Casa Albă.

Este neclar dacă președintele Donald Trump va semna o astfel de lege, iar emiterea unui drept de veto ar pune în pericol eforturile Administrației și ale liderilor mondiali în ceea ce privește criza din Xinjiang. Dar semnarea aproape sigur va duce negocierile comerciale și relațiile cu China la un nivel foarte scăzut.

„Aceasta este o picătură într-un ocean, desigur", a spus Smith Finley, expert în China. „Este foarte ușor pentru China să-i discrediteze pe politicienii americani spunând: «Nu le pasă de drepturile omului, nu le pasă deloc de uiguri, le pasă doar de războiul lor comercial cu noi și să ne scoată pe noi vinovați...» Avem nevoie ca stânga să facă mai mult zgomot. Avem nevoie ca democrații din SUA să facă mult zgomot, Stânga de-a

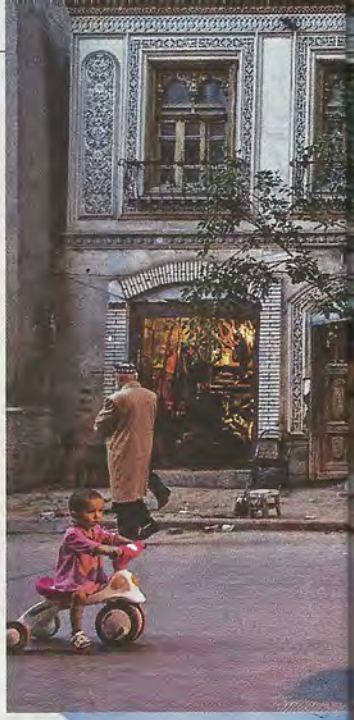

Mohammed bin Salman și prim-ministrul pakistanez Imran Khan.

Prințul saudit a apărat pe față acțiunile Chinei, în februarie, spunând că țara are „dreptul de a lua măsuri antiterorism și împotriva extremizării din motive de securitate națională". Iar Imran Khan a evitat întrebările în legătură cu această chestiune, spunând că nu „știe prea multe".

În acest stadiu, fără sancțiuni americane, purtătorul de cuvânt al Congresului Mondial al Uigurilor, Pete Irwin, încă mai crede că presiunea internațională din partea țărilor vecine, inclusiv Kazahstan, Uzbekistan, Iran, Turcia și Golf, reprezintă cea mai mare speran-

**„Avem nevoie ca STÂNGA din întreaga lume să facă mult mai MULT ZGOMOT"**

DE SUS: KEVIN FRAYER/GETTY; TOM WILLIAMS/CQ ROLL CALL/GETTY; MICHAEL CANDELORI/NURPHOT

**ACȚIUNI DECISIVE**
**În sensul acelor de ceasornic, stânga jos: suporteri ai populației uigure din China, în fața Casei Albe, în martie anul trecut. „Doar cuvintele nu sunt suficiente", spune senatoarea Ilhan Omar, musulmană din orașul vechi Kashgar, inima culturală a provinciei Xinjiang.**

lungul lumii să facă mult zgomot... Ce obținem este o dreaptă americană care să amenințe cu impunerea unei Legi Magnitsky globale, dar, de fapt, să n-o impună. Nu obții nimic dacă doar amenințI, dar nu ai de gând s-o impui. China stă acolo și râde, spunând: «Hai, faceți urât, dar nu faceți nimic!»".

## China se simte încurajată pentru că este încurajată

Beijingul a negat inițial, la sfârșitul anului trecut, existența centrelor de detenție din Xinjiang, susținând brusc apoi că există de fapt, dar nu sunt decât niște inofensive centre de formare profesională. Țara s-a confruntat cu puține împotriviri din afară, atunci și acum.

„China este mai nerușinată, pentru că poate fi mai nerușinată, pentru că nimeni nu o trage la răspundere", a spus Smith Finley. „Și China percepe acest lucru foarte clar".

O parte a motivului pentru această îndrăzneală a Chinei în privința represiunii din Xinjiang este aprobarea pe care a primt-o din partea a doi lideri ai unor țări majoritar musulmane: prințul saudit

ță pentru schimbare, deoarece guvernul chinez este „mult mai îngrijorat de imagine", precum și de viitorul proiectului de infrastructură globală semnat de Xi Jinping, Inițiativa Drumul Mătăsii, în care Xinjiang, ca o coincidență, se află drept în centru.

Până ce mai multe țări vor lua măsuri, experții rămân preocupați de escaladarea faptelor de abuz și tortură. Pentru Max Oidtmann, expert în politica Partidului Comunist Chinez față de musulmani și Islam, de la Universitatea Georgetown Qatar, acest lucru este deosebit de îngrijorător, deoarece facilitățile de „reeducare" necesită „mii de gardieni" prost pregătiți. „Prevăd o creștere a abuzurilor în aceste centre de detenție, deoarece bugetele locale și naționale pentru a le întreține și conduce intră sub presiune economică tot mai mare", a spus el.

Dar, chiar dacă s-au ordonat noi directive la nivel național, nu se știe cu adevărat cum se va desfășura situația din Xinjiang. Vorba unei expresii uigure, repetată de Smith Finley, despre politicile Beijingului greu de descifrat la nivel local: „Dacă îi spun să-mi aducă doppa (o scufie uigură), el îmi aduce capul". N

ÎN CIFRE

# Rechinii

Succesul emisiunilor TV și al filmelor despre rechini care a fost înregistrat de la *Fălci* încoace se bazează pe instinctul primar al fricii. E greu să te gândești la ceva mai terifiant decât să fii atacat de un rechin. Din fericire, este foarte puțin probabil. În mai, un om a fost ucis într-un atac al unui rechin, la aproximativ 55 de metri de țărm în Maui. Cazul a fost al treilea la nivel mondial în acest an.

**11,88 METRI**

Lungimea celei mai mari specii, Balena-Rechin.

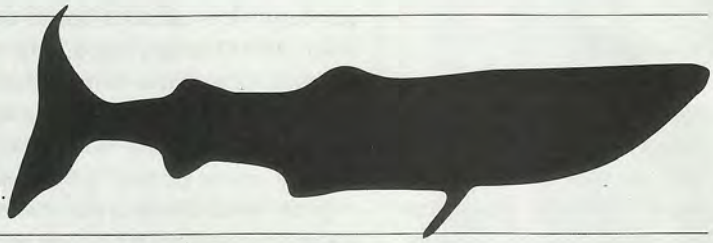

**Trei specii de rechini au fost implicate în majoritatea atacurilor confirmate:**

**16**

Numărul de atacuri, mușcături de rechin, în apele din SUA în acest an.

**07**

Numărul de atacuri, mușcături de rechin, în apele australiene în acest an.

WARPAINTCOBRA/GETTY

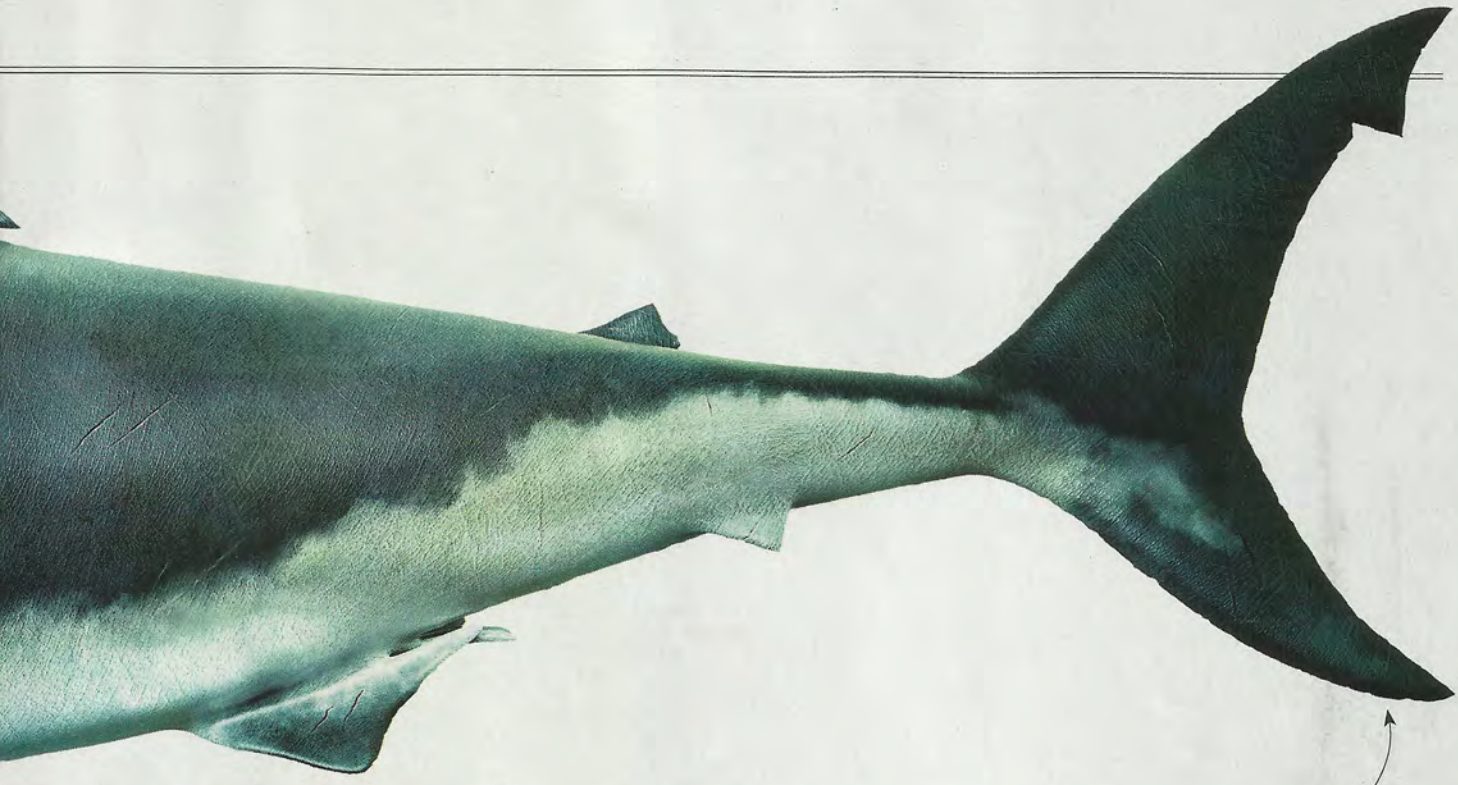

Cel mai mare rechin din specia Marele Alb poate ajunge până la 6 metri lungime.

# 07

Numărul atacurilor provocate de rechini în Florida.

**1 LA 3.700.000**

Probabilitatea de a fi ucis de un rechin.

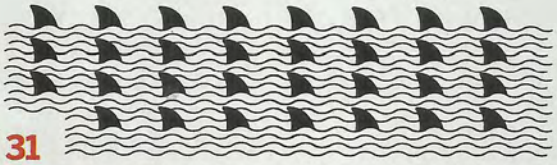

**31**

Începând cu data de 25 mai, au existat 31 de atacuri confirmate ale rechinilor, la nivel mondial.

## Trei

Numărul de atacuri fatale ale rechinilor la nivel mondial în acest an.

# 100.000.000

**Numărul estimat de rechini uciși de pescari în fiecare an.**

## 364 vs. 11

Decesele cauzate de atacurile câinilor față de atacurile rechinilor în SUA între 2001 și 2013.

**Mai mult de 500**
Numărul de specii de rechini cunoscute.

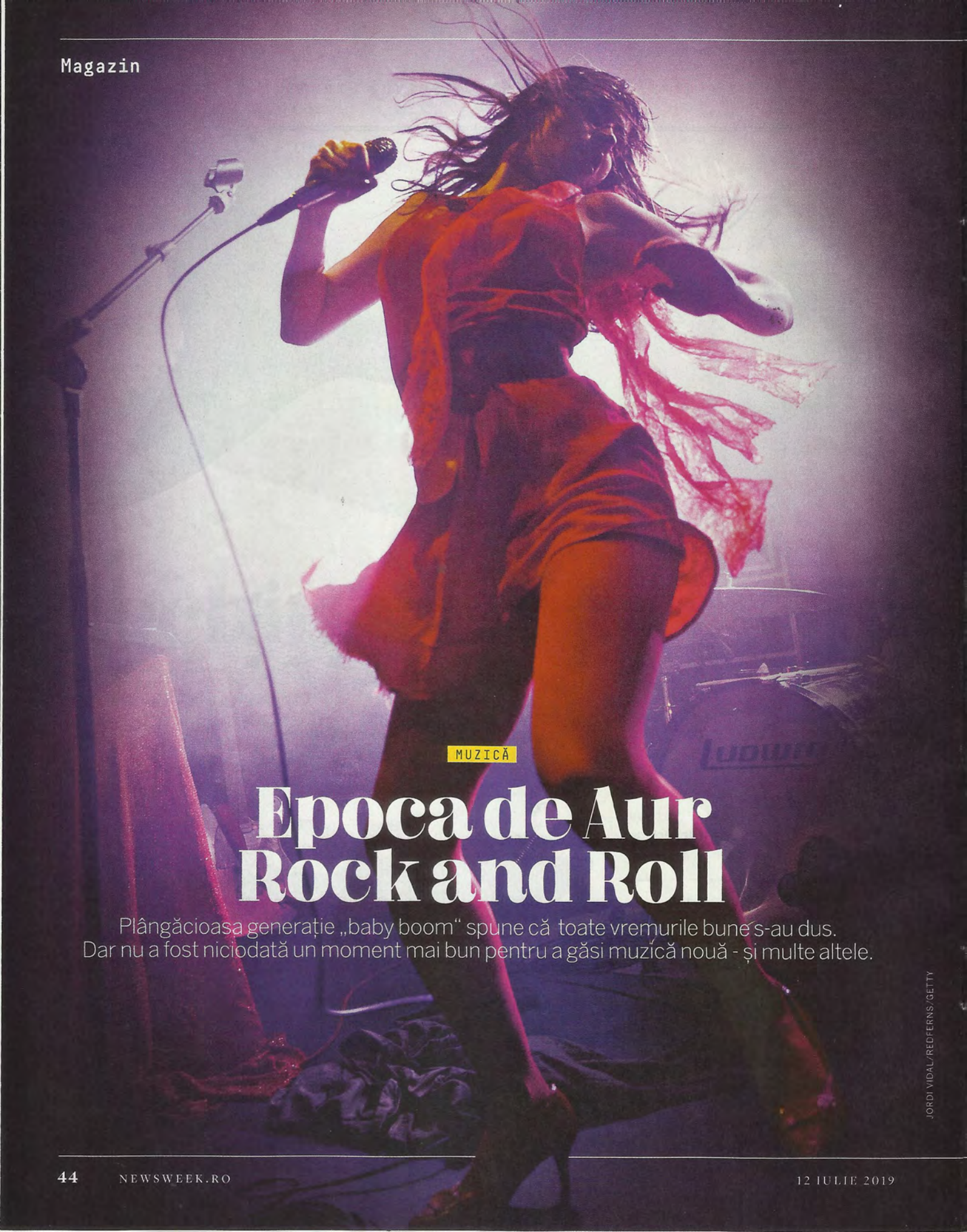

MUZICĂ

# Epoca de Aur Rock and Roll

Plângăcioasa generație „baby boom" spune că toate vremurile bune s-au dus. Dar nu a fost niciodată un moment mai bun pentru a găsi muzică nouă - și multe altele.

JORDI VIDAL/REDFERNS/GETTY

**E VINERI SEARĂ ÎN BUSHWICK, BROOKLYN, ȘI** sunt aici pentru a vedea un spectacol al formației rock din El Paso, Le Butcherettes. Nu sunt sigur dacă aparțin acestui curent - nu am părul necesar ca să mă integrez, și nici nu e vopsit în culori strălucitoare. Și sunt sigur că sunt singurul tip de-aici care-și amintește cu drag că l-a prins pe Jethro Tull în Boston, în 1970, la unul dintre primele turnee din S.U.A.

Ceea ce știu bine este că văzând o trupă tânără în ascensiune este la fel de mișto acum ca și atunci când i-am văzut pe Tull, Roxy Music, Patti Smith sau Elvis Costello înainte de a fi bine cunoscuți. Pentru că, dacă ești un fan al muzicii rock - sau fan al oricărei muzici - nu e nimic asemănător cu fiorul descoperirii.

Și redescoperirea se dovedește a fi un lucru destul de bun. Cu câțiva ani în urmă, datorită curiozității de a ști ce s-a mai întâmplat cu o trupă care mi-a plăcut, am dat o căutare pe net și m-am ales cu un bilet la trupa Zombies într-un club din New York. Deși aveau peste 60 de ani, au fost mai buni decât oricând.

Sigur, întotdeauna a fost așa. Muzica nouă a sosit în timp ce muzica veche era redescoperită. Dar acum, datorită în mare parte tehnologiei, fanii celor vechi și ai celor noi trăiesc într-o epocă de aur.

Există o serie de motive din care se întâmplă asta.

Există o mulțime de trupe pe circuitul turneelor. Trupele din anii '60, '70, '80 și anii '90 sunt încă active și încă se descurcă. The Cure, Fleetwood Mac, The Who, Deep Purple și Rolling Stones (cu Mick proaspăt după intervenția chirurgicală pe cord) sunt în turneu acum sau au planuri.

Dar tehnologia este motivul real pentru care există acum atât de multă muzică minunată, ușor accesibilă. Când am descoperit Roxy Music în 1972, a fost printr-un ziar săptămânal. Apoi a trebuit să ies și să cumpăr un LP pentru a-i auzi. Astăzi i-aș verifica mai întâi pe YouTube sau pe Spotify și apoi le-aș descărca muzica. Potrivit lui Nielsen, aproximativ 900 de miliarde de melodii au fost difuzate în S.U.A. în 2018.

Găsirea muzicii online a eliminat nu numai distanța - nu trebuie să-ți părăsești canapeaua pentru a cumpăra sau a auzi orice fel de muzică - de asemenea, a șters timpul. (Și afacerea cu înregistrările, dar asta este o altă poveste). Nu mai există ieri. Totul este acum. Muzica veche nu este uitată pentru că nu mai reprezintă o afacere. Încă există hituri și diagrame pop, desigur, dar puteți găsi tot ce doriți online, căutând cele mai vechi înregistrări făcute vreodată. Tinerii pot experimenta muzica veche, bătrânii pe cea nouă.

Acum pot să stau în mașină cu copilul meu și să descopăr tot felul de actori grozavi ai scenei muzicale prin intermediul Spotify. Death Grips, Aphex Twin, King Gizzard&Lizard Wizard din Australia și jazzerul Kamasi Washington mi-au fost prezentați de fiica mea Linda, care acum are 19 ani. (Eu: „Cine-s ăștia?". Ea: „Chiar vrei să știi?". Eu: „Chiar da ...").

Chestia asta „vechi /nou" mi s-a revelat recent când i-am descoperit pe Le Butcherettes, pe YouTube; și pe Ian Hunter, un vechi favorit, l-am redescoperit în același fel.

DE

**HANK GILMAN**

ȘI

**PETER CARBONARA**

**ÎMI PLAC *LE BUTCHERETTES.*** Bifează toate punctele. Un cântăreț carismatic? Da. O compoziție bună? Da, din nou. Ritm alert? Da. Multi-instrumentiști? O au și pe-asta. Arată bine și au un joc de scenă grozav? Categoric.

De asemenea, au atras atenția multor branduri din această afacere. Noul lor album extraordinar, „bi / MENTAL", a fost produs de Jerry Harrison, celebrul chitarist al trupei Talking Heads și The Modern Lovers. Jello Biafra - da, tipul de la Dead Kennedys - se află pe album.

Șefa trupei, cântăreață și compozitoare, Teresa Suárez Cosío (AKA Teri Gender Bender) a colaborat cu Iggy Pop și John Frusciante, de la Red Hot Chili Peppers. Trupa va fi disponibilă pentru faimosul Jack White de la White Stripes și pentru rockerii din lumea întreagă, Incubus și alte trupe, care anul acesta vor avea un turneu lung în S.U.A. și Europa. Nu sunt încă mari, dar pe baza albumului lor nou, simt că vor fi.

Nu puteți aprecia totuși trupa, până când nu o vedeți live. Teri este o interpretă dinamică, iar colegii de trupă - baterist Alejandra Robles Luna, bas Marfred Rodríguez-López și Riko Rodríguez-López

**BIFAT TOATE CĂSUȚELE**
Teresa Suárez Cosío de la Le Butcherettes nu e doar o cântăreață carismatică, ci și un copozitor foarte bun. Colegii ei de trupă? Destul de buni, de asemenea.

la practic orice altceva - sunt pricepuți și formează o echipă sudată.

Dar, când m-am dus să-i văd în Brooklyn, eram puțin îngrijorat. Au ținut un mic show în deschidere pentru L7, o trupă numai de femei care a făcut spectacol prin anii '90. Concertele astea de deschidere sunt adesea sortite eșecului. Sunetul este teribil, mulțimea este indiferentă (dacă există o mulțime) și show-ul e scurt.

Însă Le Butcherettes a ucis acest „mit". Sunetul a fost puternic și clar și au câștigat mulțimea cu un show rapid și furios de 30 de minute. În fața scenei, puțină lume la început, dar la al doilea cântec s-au înghesuit. Trupa a zguduit mulțimea până departe.

Cât despre Ian Hunter, nu era nimeni pe care să-l impresioneze la City Winery în Manhattan. A fost acolo pentru patru nopți, 1.200 de bilete vândute, ca să-și sărbătorească ziua de naștere. Făcea... stați... cât? 80 de ani.

Hunter era liderul fascinantei trupe hard rock Mott the Hoople din anii '70. Trupa era pe cale să se destrame când fanul David Bowie le-a oferit o melodie pe care o compusese, dacă se răzgândeau. „All the Young Dudes" a devenit un mare succes, care i-a relansat. Mott a destrămat trupa în cele din urmă în 1974 și Hunter a trecut la cariera solo.

Îi pierdusem urma până când am dat peste site-ul lui, pe Internet, acum câțiva ani. Mott a reunit trupa originală pentru o serie de spectacole la Londra. Desigur, am mers. Și când m-am întors în State, am frunzărit catalogul solo al lui Hunter: „Cleveland Rocks", bine cunoscut de la *The Drew Carey Show*, trupa Great White îi cânta hitul „Once Bitten, Twice Shy". Și Barry Manilow a avut un succes uriaș în SUA cu alt hit al lui Ian, „Ships".

Deși trecut bine de etapa „seniori", Hunter a reușit să producă muzică bună, spre deosebire de colegiul lui Billy Joel, care par să fi încetat să scrie cu ani în urmă. Ultimele trei albume solo ale lui Hunter ar putea fi o carieră extraordinară pentru altcineva.

În orice caz, nu vă faceți griji cu privire la spectacolul la care am participat. Un Hunter care arăta bine și se potrivea perfect cu grupul său, Rant Band, într-un spectacol de 90 de minute care a inclus hituri din albumele sale solo sau uimitorul său cântec nou „Dandy", un tribut adus lui David Bowie. A ales și câteva bucăți din hiturile trupei Mott, inclusiv, bineînțeles, „All the Young Dudes". Toată lumea din public care putea încă să danseze, a dansat. N

**Muzica distribuită pe web sau prin streaming a șters nu doar distanțele, ci și timpul**

DIN STÂNGA ÎNVERS: ACELOR DE LA DOUGLAS MASON/GETTY; KEVIN MAZUR/THE ROCK AND ROLL HALL OF FAME/GETTY

# Călătorie spre Centrul YouTube

Pe lângă Le Butcherettes și Ian Hunter, iată câteva persoane pe care ar trebui să le ascultați.

**Gwenifer Raymond**
Dacă sunteți un fan al Americana și al chitărilor ciupite, mergeți direct spre gweniferraymond.com. Când vine Raymond, galeză de origine, în Statele Unite? „Probabil că nu în acest an", mi-a scris ea, „deoarece munca mea zilnică și programul muzical sunt destul dWe aglomerate până la punctul în care nu mai pot coopera cu nimeni". În orice caz, presa britanică de muzică este impresionată.

**Fil Henley**
Un alt favorit YouTube al nostru este chitaristul/analistul muzical Fil Henley, care petrece ore întregi revitalizând chitariști de rock, country și soul de legendă. Cu adevărat electrizant, chiar dacă nu faceți diferența între cum sună o coardă D-minor și un sandwich cu șuncă. El este liderul unei foarte bune trupe numită Wings of Pegasus. Găsiți-i la *WingsofPegasusBand.com*.

**Mdou Moctar**
De asemenea, merită atenție: chitaristul Mdou Moctar de la Niger, care merge pe linia melodiilor tradiționale ale tuaregilor, crează o muzică ce sună ca muzica de surf pentru noul mileniu. Căutați-l la rubrica „Artiști" la *SahelSounds.com*.

**Bombay Rickey**
Bombay Rickey, un grup virtuos din New York, combină cumva muzica exuberantă din filmele de la Bollywood cu rockul, cu muzica exotică din anii '50 și cu orice altceva se pot gândi. Site-ul lor web: *BombayRickey.com*.

CONCURSUL DE ELEGANȚĂ SINAIA 2019

# Cocktail regal: Sânge albastru cu miros de benzină

Concursul de Eleganță de la Sinaia a evoluat spectaculos în ultimii ani, devenind un adevărat reper în Europa de Est. Cea de-a 9-a ediție modernă, desfășurată în ultimul weekend al lunii iunie, a strâns un număr-record de participanți și vizitatori și a fost câștigată de un Aero 30, o mașină cu sânge albastru care a aparținut Majestății Sale Regele Mihai I.

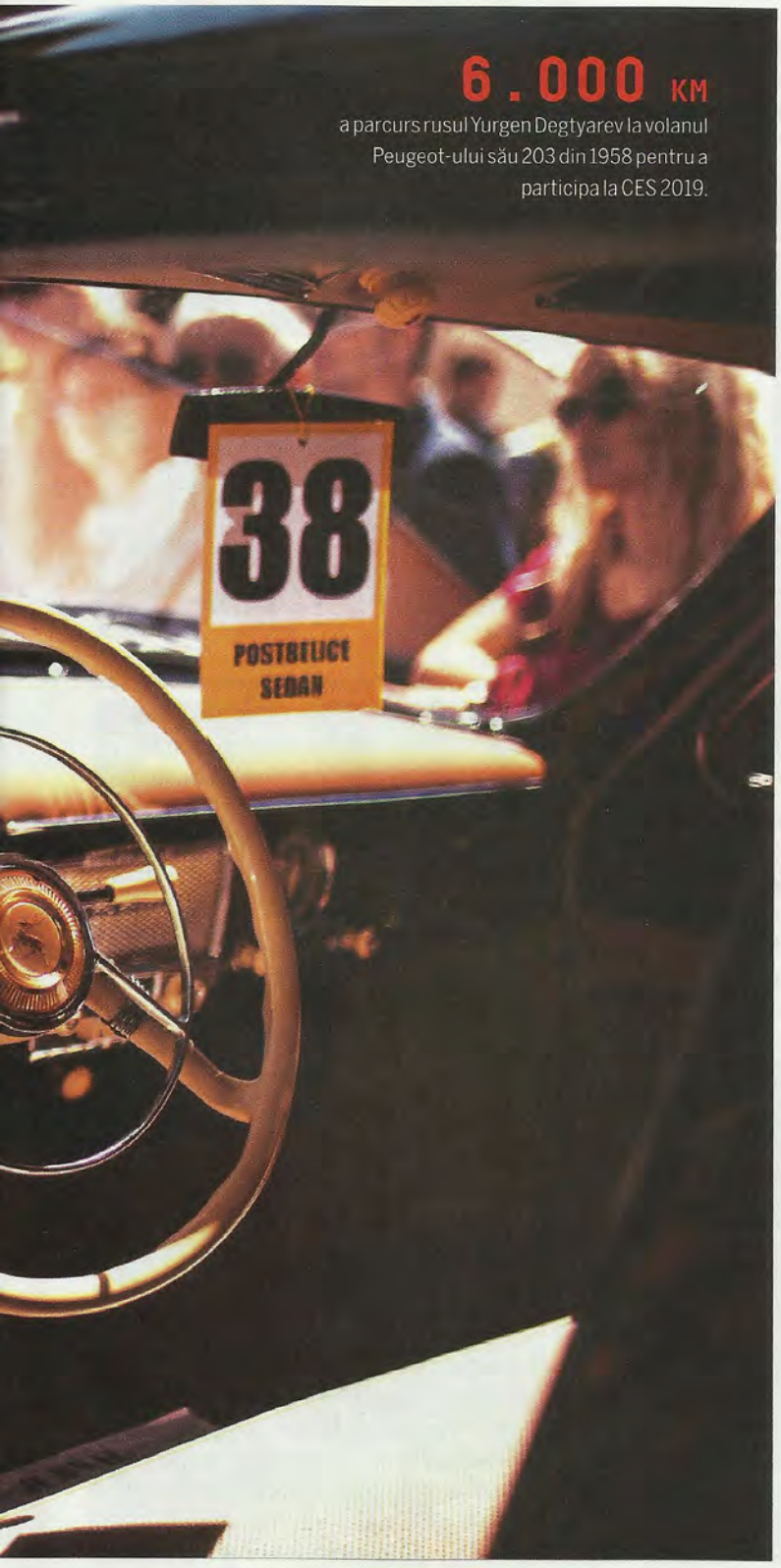


**6.000 KM**
a parcurs rusul Yurgen Degtyarev la volanul Peugeot-ului său 203 din 1958 pentru a participa la CES 2019.

**NU E CONCORSO D'ELEGANZA VILLA D'ESTE,** Pebble Beach Concours d'Elegance sau Goodwood Festival of Speed. Nu încă! Dar, dacă menține trendul ascendent, Concursul de Eleganță de la Sinaia are toate șansele să devină un fenomen în lumea mașinilor de epocă. Locația, cu Peleșul și Pelișorul pe fundal, îi conferă aerul unui cocktail regal, al unei petreceri în aer liber la care participă doar capete încoronate. Iar organizatorii, participanții și publicul au început să înțeleagă din ce în mai bine acest lucru.

Acorduri fine de vioară, violoncel și contrabas, covor roșu pentru defilarea automobilelor, miros îmbătător de lavandă combinat cu aburi de benzină crudă și fum de ulei de motor ars, rochii de bal pline de volane, pălării dantelate spectaculoase și costume bărbătești atent croite și asortate. Bineînțeles, totul în ton cu formele voluptoase ale automobilelor de altădată. Iar pentru ca atmosfera petrecerii regale motorizate să fie completă, mașinile participante au venit cu povești fabuloase. Cum paginile revistei noastre nu ar fi suficiente pentru a le cuprinde, le-am ales pe cele pe care le-am considerat cele mai interesante, punând accent pe câștigătoarele CES 2019. Vă invităm să le ascultați live pe cele de la CES 2020 (ca în fiecare an, va avea loc în ultimul weekend al lunii iunie).

Ediția 2019 a Concursului de Eleganță de la Sinaia a atras un număr de participanți record (35 de bijuterii pe patru roți) și a fost marcată de noutăți importante. BMW Group a avut o prezență specială, cu un model BMW 327 cu o poveste românească fascinantă, despre care ați putut citi în numărul trecut al revistei *Newsweek România*, aniversarea a 80 de ani de la victoria pilotului român Petre Cristea de la Nürburgring prin prezentarea mașinii de curse a acestuia (BMW 328) și amenajarea, în premieră, a unei expoziții de motociclete BMW. Citroën a aniversat 100 de ani ca marcă invitată. Anul 2019 a marcat întoarcerea automobilelor de competiție în eveniment, dar și debutul unei categorii noi, dedicată unora dintre cele mai mici automobile din istorie - „Legende de mic litraj". Și în acest an, președintele juriului a fost jurnalistul austriac Wolfgang Buchta, redactor-șef al publicației de specialitate *Austro Classic*. Iar juriul a beneficiat de prezența a noi membri de marcă, precum Alexey Kheza, designerul BMW care a semnat exteriorul noilor BMW Seria 3 și BMW Seria 7, și Jackie Jouret, o jurnalistă americană cu o experiență bogată, autoarea descoperirii modelului BMW 507 care a aparținut lui Elvis Presley.

DE
**RĂZVAN SCĂEȘTEANU**
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

## Automobile de poveste

Orice automobil are o poveste, dar, ca și în cazul oamenilor, unele au văzut mai multe în viață decât altele. CES 2019 a fost câștigat, prin obținerea trofeului **„Best of Show"** și a locului I la categoria **„Antebelice Cabriolet"**, de un **Aero 30 Roadster**. Mașina a fost cadoul președintelui cehoslovac Edvard Benes pentru Regele Mihai I (avea 16 ani la acea vreme), cu ocazia vizitei Regelui Carol al II-lea în Cehoslovacia. A fost al treilea automobil din colecția Regelui Mihai I, iar poveștile spun că acesta era văzut adesea la volanul său gonind între Sinaia și București.

La abdicarea Regelui Mihai I și ca urmare a exilului acestuia, automobilul a fost cumpărat de unul din membrii Gărzii Regale, în 1947. Ulterior, automobilul avea să fie abandonat cu probleme tehnice, ceea ce l-a salvat de la confiscarea de către regimul comunist. În 1950, mașina a fost cumpărată și reparată de Bella Neugebauer, care a folosit-o constant până la vârsta de peste 100 de ani. Apoi, Aero-ul 30 a intrat în colecția familiei Hani, care l-a restaurat și l-a adus din nou în curtea Castelului Peleș după aproximativ 70 de ani.

Locul II la **„Antebelice Cabriolet"** a fost obținut de un **Mercedes 170 V din 1936**, cu o versiune rară de caroserie (cabriolimusine), cu acoperiș textil amovibil și panouri laterale întregi, inclusiv portiere cu ramă, venit din Bulgaria. Despre 170 V se poate spune că a fost modelul care a stat la baza revenirii Mercedes după Cel De-al Doilea Război Mondial. A fost singurul model Mercedes construit înainte și după război (peste 70.000 de unități înainte și peste 80.000 de unități după). Modelul a fost produs până în 1952, fiind înlocuit de W120 (Mercedes Benz 180), avea 38 de cai putere și putea atinge 108 km/h.

Categoria **„Antebelice Sedan"** a fost câștigată de cea mai bătrână mașină din concurs, un **Fiat 501 din 1924**. Fiat 501 a fost primul model construit de italieni după Primul Război Mondial, ca răspuns la invazia Ford, cu Model A, pe piața europeană. Mașina are o arhitectură ciudată, cu volan pe dreapta și două portiere în diagonală (dreapta spate și stânga față). Locul II a fost obținut de un **Plymouth Sedan din 1930**.

La **„Postbelice Sedan"** a triumfat un **Mercedes 190 SL din 1959**, unul din primele modele sport postbelice de mare succes. 190 SL a fost prezentat, împreună cu 300 SL, la Salonul Auto de la New York din 1954. Nu avea croseria ultrauşoară și motorul cu injecție pe benzină ale 300SL, dar avea un design similar, era mult mai ieftin și avea performanțe decente grație unui „benzinar" de 1.9 litri / 105 cai putere. Iar pe cea de-a doua treaptă a podiumului s-a clasat un

FOTOGRAFII: DRAGOȘ SAVU, CIPRIAN MIHAI

**Chevrolet Corvette C1 (1958).** Dezvoltat în secret sub numele „Project Opel" și semnat de unul din pionierii americani ai designului auto – Harely Earl, C1 a fost una dintre puținele concept car-uri care a intrat în producție. Lansarea sa a venit într-un moment în care Chevrolet era recunoscut că face automobile pentru a fi conduse de mame și a fost inițial primit cu scepticism de public.

**Singer 4AD (1951)** nu a fost o mașină de cusut, ci un alt automobil interesant prezent la CES 2019. Compania a fost înființată de George Singer în 1874, ca producător de biciclete, în Marea Britanie, și a început să facă mașini în 1905. Modelul 4AD a fost prezentat la Salonul Auto de la Paris din 1951 și a fost premiat la categoria Roadster. Datorită formelor sale, modelul a fost poreclit „Cântăreața".

Un spectaculos **Buick Riviera din 1967**, care i-a aparținut lui Ron Pinkard, actor în serialul anilor '70 *Emergency*, a câștigat categoria **„Postbelice Coupe".** Actualul proprietar, un restaurator de picturi și monumente, este doar al treilea. Iar mașina a fost refăcută integral chiar de acesta, inclusiv vopsit și sablat. Buick-ul Riviera din 1967 are sub capotă un V8 de 7.0 supraalimentat cu compresor, care dezvoltă 360 de cai putere, și faruri escamontabile (se ascund sub grila față).

Locurile doi și trei la **„Postbelice Coupe"** au fost ocupate de un **Ford Mustang din 1967** și un **BMW 2800 CS din 1969.** Interesant, echipa de design care a desenat Mustang-ul a fost coordonată de Joe (Iosif) Oros, un designer cu origini românești despre care se spune că vorbea fluent limba română, deși se născuse în Cleveland.

La categoria **„Postbelice Sedan"** a fost declarat câștigător un **Gaz M21 din 1962.** Adică o Volga, temuta mașină utilizată de KGB și Securitate. La cumpărare, fiind „foarte fiabilă", mașina era livrată cu piese de schimb, două truse de scule, cutii de vopsea originală pentru retușuri și pompă pentru umflat cauciucurile. De asemenea, Volga dispune de un sistem de ungere a caroseriei, tabla nefiind bine tratată anticoroziune.

Locul II la **„Postbelice Sedan"** a fost obținut de un impunător **Buick Super 8 din 1947.** Cu o lungime de 5,3 metri, limuzina era animată de un motor Fireball, cu opt cilindri în linie, de 4,1 litri, care dezvolta 110 cai putere. Surprinzător este echilibrul acestui motor care și acum, după mai bine de 70 de ani, abia se aude când merge.

Categoria **„Legende de mic litraj"** a fost câștigată de un **BMW Isetta 300 (1959)**. Construită sub licența de la producătorul de frigidere si scootere Iso, Isetta, cel mai scurt autovehicul din concurs a fost modernizat de bavarezi cu un motor în patru timpi (vs. doi timpi la Iso) de motocicletă BMW R25 (250 cmc și 12 CP). Apoi, s-a trecut la un motor de 300 cmc și 13 CP. Mașinuța a fost costruită în versiuni cu trei și patru roți, cea cu trei roți putând fi înmatriculată în Marea Britanie, unde modelul era foarte popular, ca motocicletă, prin înlocuirea cutiei de viteze cu una fără marșarier, pentru a plăti taxe mai mici.

La secțiunea **„Automobile de competiție"** s-a impus fără drept de apel un **De Tomaso Pantera din 1972**, de 500 de cai putere, cu specificații de Grupa IV (a debutat în cursa de 1.000 km de la Monza). În 1981, Mike DiGonis a stabilit cu mașina un record de viteză pe traseul de sare de la Bonneville. Apoi, a câștigat US Express (Cannonball Race) în 1982, traversând America din New York în San Francisco în 34 h și 18 min. - 3.013 mile, 7 opriri de alimentare și 7 „conversații" cu „highway patrol". Iar pe locul al doilea s-a clasat un **Alfa Romeo GTA din 1970**. Mașina a concurat mai bine de 30 de ani în curse de circuit și curse de coastă și dispune de un motor atmosferic pe benzină de 2.0 litri și 182 de cai putere, cu injecție Spica.

Nu în cele din urmă, trofeul categoriei **„Fabricat în România"** i-a revenit unui **Oltcit Club din 1982**, cu numărul de serie „0172", care poziționează mașina printre primele modele de preserie realizate la Craiova. Mașina a fost prezentată în stare orginală, nerestaurată, și inclusiv radioul Predeal funcționa.

## 100 de ani Citroën

Citroën a sărbătorit cei 100 de ani de existență la CES 2019, organizat de Retromobil Club România, sub înaltul Patronaj al Alteței Sale Regale Principele Radu al României. Special pentru acest eveniment, Citroën a amenajat o expozitie inedită „Citroën#100", care a reunit cele mai cunoscute modele Citroën ale tuturor timpurilor, precum Citroën DS Pallas (1971), Citroën DS Pallas (1973), Citroën Type HY (1974), Citroën CX Prestige (1982), Citroën GSA (1984), 2CV (1989), Citroën BX GTI (1989), Citroën Xantia Activa (1994) și Citroën XM (1995). În concursul propriu zis au fost înscrise două Citroën-uri, revoluționarul Traction Avant (1951 – locul 3 la „Postbelice Sedan") și inovatorul Citroën DS Pallase IE (1970 – locul 4 la „Postbelice Sedan").

Fondat în 1919, Citroën a fost primul producător din afara Statelor Unite ale Americii care a fabricat autovehicule în masă. Ambiția lui André Citroën a fost să transforme automobilele în bunuri accesibile tuturor, iar talentul și viziunea sa îndrăzneață au lăsat o amprentă ce continuă și în zilele noastre, în 2018, de exemplu, Citroën comercializând în Europa 825.000 de unități.

**95 DE ANI**

a avut cea mai bătrână mașină înscrisă în concurs - un Fiat 501 din 1924.

## 80 de ani de la victoria unui român pe Nürburgring

La finalul CES 2019, a avut loc aniversarea a 80 de ani de la victoria pilotului român Petre Cristea la volanul unui BMW 328 în cursa Eifelrennen, desfășurată pe circuitul de la Nürburgring, în data de 21 mai 1939, cu o mașină adevărată. Victoria a fost cu atât mai importantă și mai răsunătoare, cu cât Cristea a câștigat în fața echipei oficiale BMW, iar drept mărturie pilotul român are un loc dedicat în Muzeul BMW de la München.

BMW a intrat în lumea automobilului în 1928, cu modelul BMW 3/15, sub licență Austin. Dar modelul care a marcat decisiv destinul sportiv al mărcii a fost BMW 328. Pe 13 iunie 1936, pilotul Ernst Henne a câștigat prima cursă cu BMW 328, terminând Eifelrennen cu o viteză medie-record de 101,5 km/h, în ciuda motorului de 2.0 litri și 80 de cai putere. Apoi, victoriile au început să curgă, modelul devenind extrem de apreciat și respectat în lumea curselor.

Deși produs într-un număr limitat de numai 464 de exemplare, modelul BMW 328 s-a dovedit foarte popular și printre piloții români. Alături de Petre Cristea, care a semnat un palmares internațional remarcabil, nume precum Marin Dumitrescu, Alexe de Vassal, Vintilă Frumușanu, Nadler, Ion Bolony, Valentin Tânțăreanu sau Alexandru Uță au concurat în multe curse românești la volanul unui BMW 328.

FOTOGRAFII: DRAGOȘ SAVU, CIPRIAN MIHAI

# PRIMUL RADIO DE SPORT DIN ROMÂNIA

Bucureşti: 105.8 FM

Botoşani: 91.1 FM

Braşov: 96.4 FM

Drăgăşani: 88.0 FM

Făgăraş: 90.90 FM

Focşani: 102.0 FM

Galaţi: 87.7 FM

Predeal: 101.1 FM

Rupea: 90.3 FM

Severin: 97.9 FM

Slatina: 92.4 FM

Victoria: 92.8 FM

Zărneşti: 88.2 FM

WWW.SPTFM.RO

ULTIMELE PREGĂTIRI ale fetelor înainte de Campionatul Mondial

SCRIMĂ

# România, în lupta pentru medalii la Campionatul Mondial

Competiția va avea loc la Budapesta, în perioada 15-23 iulie, iar sportivii noștri vor fi prezenți la toate probele individuale și pe echipe.

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

**OBIECTIVUL PRINCIPAL AL** Federației Române de Scrimă este obținerea unei medalii.

Sportivii cu cele mai mari șanse în probele individuale sunt Ana Maria Popescu, vicecampioana mondială en-titre, Bianca Pascu și Tiberiu Dolniceanu. Echipa de sabie masculin și cea de spadă feminin au de asemenea șanse în ceea ce privește o clasare pe podium.

Delegația Federației Române de Scrimă este formată din 23 de sportivi care vor reprezenta România la toate cele 6 probe individuale și la 4 probe pe echipe.

Loturile naționale de spadă feminin, sabie feminin și masculin s-au pregătit în Poiana Brașov și București în vederea participării la Campionatul Mondial de Scrimă, ce se va desfășura la Budapesta în perioada 15-23 iulie. Celelalte loturi naționale s-au antrenat la București și la Satu Mare.

Campionatul Mondial punctează dublu în clasamentul Cupei Mondiale pe echipe, iar anul acesta o clasare cât mai bună la această competiție crește considerabil șansele de calificare la Jocurile Olimpice de la Tokyo 2020.

Campania de calificare a debutat la sfârșitul lunii aprilie a acestui an și se va încheia anul viitor la sfârșitul lunii martie.

La finalul campaniei de calificare, primele 4 echipe din clasamentul Cupei Mondiale și cea mai bine clasată echiă de pe fiecare continent sunt calificate la Jocurile Olimpice.

De asemenea, se mai califică și cei mai bine clasați 2 sportivi din fiecare probă. Un ultim criteriu îl reprezintă o competiție continentală, unde se califică doar ocupantul locului întâi.

„Din acest punct de vedere va fi o presiune suplimentară în lupta pentru medalii, dar pe lângă experiența sportivilor consacrați, Federația Română de Scrimă contează și pe entuziasmul și dorința de afirmare a celor mai tineri, care deja au demonstrat în competițiile rezervate juniorilor și tineretului că au un cuvânt de spus în scrima mondială", ne-a declarat Marius Florea, președintele Federației Române de Scrimă.

RUGBY

# „Ghindele" joacă pentru un loc la Tokyo 2020

12 echipe din Europa vor participa la turneul de calificare pentru Jocurile Olimpice de anul viitor, competiția fiind organizată în Rusia, la Kazan.

„GHINDELE", sărbătorind câștigarea turneului de la Lisabona

**NAȚIONALA DE RUGBY ÎN 7** a României va juca pe 13 și 14 iulie într- o grupă din care mai fac parte Spania, Irlanda și Cehia.

Echipa care va câștiga turneul se va califica direct, iar formațiile de pe locurile 2 și 3 vor merge în recalificări.

Formațiile care participă la turneul din Rusia sunt:

- 7 echipe din Rugby Europe Women's Sevens Grand Prix: Franța, Rusia, Spania, Irlanda, Anglia, Polonia, Italia
- 4 echipe din Rugby Europe Women's Sevens Trophies Series: Germania, România, Cehia și Suedia
- Câștigătoarea Rugby Europe Sevens Conference: Moldova.

Echipele au fost împărțite în cele trei grupe conform clasării din turneele de precalificare.

Ghindele au avut un parcurs foarte bun în cele două turnee Women's Sevens Trophies Series, obținând locul 2 la Budapesta și primul loc la Lisabona. Aceste rezultate au dus la promovarea, în premieră, în elita rugby-ului feminin european și la calificarea la turneul din Rusia.

„Ne dorim să câștigăm meciuri, nu să mergem acolo să pierdem sau să gândim că vom da peste echipe greu sau imposibil de învins. Știm ce adversari vom avea, știm cât de mare e turneul, știm că toți vor să ajungă la Jocurile Olimpice, însă noi mergem să dăm ce avem mai bun, să ne bucurăm de faptul că suntem acolo, avem o șansă și să jucăm de la egal la egal cu toți adversarii", a declarat pentru FRR Maria Atomi, una dintre jucătoarele de bază ale echipei naționale.

**Fetele din lotul României:**

- **Politehnica Iași:** Georgiana Gabor, Simona Roșca, Gabriela Buciumanu, Maria Atomi, Loredana Juncănariu, Alina Diniță, Mădălina Radu, Ana Maria Sandu
- **Agronomia București:** Emilia Vizitiu
- **Universitatea Cluj:** Adriana Popescu
- **Barcelona Engyeniers Rugby:** Roberta Cojocariu
- **Wicklow RFC:** Andreea Petru
- **Staff:** Neculai Tarcan (antrenor), Marius Todosi (kinetoterapeut), Alexandru Lupu (manager). N

| Grupa A: | Grupa B: | Grupa C: |
|---|---|---|
| Franța | Rusia | Spania |
| Polonia | Anglia | Irlanda |
| Italia | Germania | România |
| Moldova | Suedia | Cehia |

**Echipele care vor câștiga grupele vor fi calificate direct, iar cele de pe locurile 2 și 3 vor merge în recalificări**

EMILIA VIZITIU (stânga) și Maria Atomi atacând terenul de țintă

FOTOGRAFII: LUIS CABELO

SĂNĂTATE

# Cum ne ucide plasticul

În societatea modernă, materialele plastice sunt parte integrantă a vieții cotidiene. Anual se produc peste 320 de milioane de tone de plastic care au un impact negativ major asupra mediului.

**DE LA CASEROLELE DE TRANSPORT,** la pungile de ambalare, până la veselă și tacâmuri de unică folosință, toate aceste mase plastice fac parte din viața noastră și, din păcate, ne afectează sănătatea într-un mod pe care nimeni nu l-a anticipat.

Descoperirea acestor materiale plastice a reprezentat un moment de entuziasm, considerându-se faptul că ele vor înlocui toate neajunsurile sticlei sau ceramicii, dar cel mai important aspect a fost reprezentat de costurile reduse de producție, într-un moment în care creșterea demografică a planetei cunoștea un avânt nemaiîntâlnit. După câteva decenii, exuberanța s-a prăbușit odată cu descoperirea riscurilor pe care masele plastice le pot avea asupra organismului, dar și asupra mediului înconjurător.

## Poluant agresiv

În ultimii doi ani, mai multe studii au identificat efectele microparticulelor de plastic asupra mediului înconjurător. Un studiu publicat în anul 2019 în Anglia arată faptul că în apele Tamisei sunt prezente peste 80 de microparticule diferite de plastic pe fiecare litru, cu un impact dezastruos asupra ecosistemului. Microparticulele de plastic din aceste ape vor contamina speciile subacvatice și în acest mod se vor regăsi în hrana pe care o consumăm. Mai multe studii au concluzionat faptul că aceste particule se regăsesc în apele mărilor și oceanelor, fiind prezente și în râurile de munte. Materialele plastice ajung în mediu, unde sunt degradate până la nivelul acestor particule microscopice. Particulele sunt ingerate de speciile de animale și astfel ajung în tubul lor digestiv. Particule de plastic au fost identificate, de asemenea, în sol și aer.

## 800 de specii contaminate cu plastic

În anul 2016, Organizația Națiunilor Unite a dat publicității un document care atestă faptul că peste 800 de specii de animale au fost descoperite ca fiind contaminate cu plastic, cu 70% mai mult decât în raportul precedent, din anul 1977, în care doar 247 de specii fuseseră contaminate cu particule de plastic. Particulele de plastic se concentrează la nivelul tubului digestiv, însă în funcție de mărimea acestora pot traversa bariera digestivă, ajungând în torentul sanguin sau în organe de vecinătate.

Dincolo de contaminarea diferitelor specii cu particule de plastic, omul este înconjurat de aceste plastice în mod curent. S-au identificat contaminări cu plastic ale alimentelor sau băuturilor care erau depozitate în ambalaje din plastic.

DE

DR RADU ȚINCU

## Efect nociv asupra omului

Un studiu american publicat recent cuantifică gradul de expunere al omului la aceste particule. Anual, un adult ingerează peste 50.000 de microparticule, iar un copil aproximativ 40.000. Apariția nanoparticulelor de plastic agravează suplimentar problematica poluării și contaminării umane. Microparticulele, prin suprafața lor hidrofobă, pot îngloba o serie de alte particule, fiind în acest mod căi de transport pentru alte molecule toxice, printre care: hidrocarburi aromatice, pesticide, aditivi sau metale grele (cadmiu, zinc, nichel, plumb).

Având în vedere contaminarea mărilor și oceanelor cu plastic, o sursă de expunere o reprezintă speciile care trăiesc în aceste medii poluate. Peștele și fructele de mare au fost analizate în vederea stabilirii gradului de încărcare cu microparticule. În tubul digestiv al peștilor prezența particulelor de plastic a fost demonstrată, însă este dificil de spus care este modalitatea de expunere a omului care consumă acești pești,

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

considerând faptul că intestinele de peşte nu fac parte din alimentaţia omului.

### Cum ajunge plasticul în organe şi ţesuturi

Expunerea omului este posibilă atunci când particule extrem de fine reuşesc să străbată bariera digestivă şi astfel să contamineze şi alte organe sau ţesuturi. Din cauza caracteristicilor anatomice ale pielii peştilor, o cantitate importantă de particule poate rămâne sechestrată la acest nivel. Consumul peştelui cu tot cu piele poate reprezenta o sursă importantă de expunere a omului. Însă nu doar peştele şi fructele de mare pot fi contaminate. Plasticele sunt prezente şi în alte alimente, cum ar fi: zahărul, sarea sau mierea. Prezenţa microparticulelor în miere a atras atenţia cercetătorilor. Se pare că aceste particule sunt purtate de curenţii de aer, ajungând pe suprafaţa florilor. De asemenea, au fost raportate contaminări cu plastic în unele branduri de bere sau în unele sortimente de sare marină.

Dimensiunile şi concentraţia acestor particule modulează efectele şi riscul pentru sănătatea umană. În ultimii ani, s-a dovedit faptul că aceste particule cu diametre din ce în ce mai reduse sunt purtate de curenţii de aer contaminând mediul înconjurator, dar şi plămânii celor care respiră aerul poluat.

**Nu doar peştele şi fructele de mare pot fi contaminate. Plasticele sunt prezente şi în alte alimente, cum ar fi zahărul, sarea sau mierea**

Aceste fibre ajung la nivel pulmonar, unde reuşesc să scape de mecanismele de eliminare mucociliare, mai ales la persoanele cu patologii pulmonare cronice sau fumători. Industria textilă sintetică reprezintă o sursă binecunoscută pentru acest tip de expunere inhalatorie de fibre sintetice. Dimensiunea acestor fibre condiţionează biopersistenţa lor în organism.

Astfel, fibrele cu dimensiuni reduse sunt respirabile, comparativ cu cele de mari dimensiuni, care sunt persistente la nivelul ţesutului pulmonar, putând determina o serie de modificări toxice la acest nivel, cum ar fi: inflamaţie sau declanşarea unor mecanisme imunitare sau alergice. La nivel digestiv, aceste microparticule pot servi drept transportor pentru alte substanţe toxice (pesticide, aditivi, metale grele) sau se creionează tot mai frecvent ideea că unele particule ar fi capabile să treacă din tubul digestiv în torentul sanguin sau limfatic şi de aici în organe sau ţesuturi. Un alt scenariu prin care omul poate fi expus la aceste microparticule digestive este reprezentat de înglobarea lor în macrofagele de la nivelul tubului digestiv, care le pot transporta spre ganglionii limfatici locali.

**ESTIMĂRILE arată că, în ritmul actual, dacă nu se face nimic, cantitatea de plastic din oceane va depăşi în greutate peştele care trăieşte în ele**

Chiar dacă plasticul este considerat un material inert, o serie de studii pe animale au evidenţiat, spre exemplu, că aceste microparticule pot produce embolii şi cheaguri de sânge în vasele în care se găsesc. Dimensiunea, forma, structura chimică şi solubilitatea sunt factori care modulează citotoxicitatea. Un alt element important pentru toxicitate îl reprezintă biopersistenţa. Microparticulele de plastic iniţiază şi întreţin o serie de reacţii în organism, printre care: inflamaţie, stres oxidativ, apoptoză, distrucţia ţesuturilor, fibroză. În plus, aduc specii reactive de oxigen care întreţin şi agravează stresul oxidativ. Pe lângă aceste mecanisme de toxicitate se consideră că pot exista mult mai multe căi prin care plasticele pot afecta organismul uman. În prezent, se pare că fenomenul expunerii la plastice este subestimat, fiind necesare studii suplimentare, atât pentru evaluarea impactului asupra mediului şi ecosistemelor, dar şi asupra efectelor negative la nivelul organismului uman.

**DR. RADU ŢINCU**
este medic primar ATI şi şef lucrări la UMF „Carol Davila"

CĂLĂTORII

# 9 plaje pentru familiile cu copii, în nordul Greciei

Mare, soare, distracție. Da, dar și siguranță și relaxare, mai ales dacă în ecuația vacanței de vară copiii sunt factori principali.

**AFLATE DOAR LA CIRCA 600-700 DE** kilometri de România, stațiunile din nordul Greciei, inclusiv cele de pe insula Thassos, se numără printre destinațiile preferate ale românilor pentru vacanța de vară. Se ajunge relativ repede cu mașina (8-10 ore din București, de exemplu, în funcție de rută și de trafic), iar cei care preferă avionul pot zbura către Salonic sau Kavala, raportul calitate/servicii/preț fiind foarte bun. Există sute de plaje, taverne și atracții pe toate gusturile.

Pentru a veni în întâmpinarea familiilor cu copii, care caută plaje de nisip late, fără prea multe pietre în apă, cu acces progresiv, „ca la Mamaia", în apa mării, pentru a-i putea lăsa să se bălăcească în voie pe cei mici, și fel de fel de facilități de agrement, *Newsweek România* vă propune câteva locații care răspund perfect acestor criterii.

➤ **XENIA** Pe partea de est a brațului Kassandra, plaja Xenia este supranumită „Maldivele Greciei". Apa Mării Egee are culoare turcoaz și, pentru a ajunge la o adâncime mai mare trebuie să mergeți destul de mult. Util, în împrejurimi există multe locuri de parcare.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU

razvan.scaesteanu@newsweek.ro

STAVROS

➤ **NEA SKIONI** Situată pe partea de vest a primului braţ al Peninsulei Halkidiki, Kassandra, plaja Nea Skioni este lungă şi cu nisip fin. În imediata vecinătate se află un port pitoresc, în care există un mic parc de distracţii.

➤ **SKALA FOURKA** Plaja Fourka din Skala Fourka se află tot pe partea de vest a braţului Kassandra şi are o lungime de circa 2,5 kilometri. Este lată, organizată cu şezlonguri şi umbrele şi include un centru de sporturi acvatice.

➤ **OLYMPIC BEACH** Staţiunea Olympic Beach se află la 75 de kilometri sud de Salonic, pe drumul către Atena. Plaja de nisip fin este foarte lată, iar intrarea în apa mării, lină. Din cauza promovării puternice şi a preţurilor mici, însă, zona este foarte aglomerată.

➤ **LAGONISI** Protejată de vânt şi valuri de Insula Diaporos, care se află la circa un kilometru în larg, Lagonisi este una dintre cele mai apreciate plaje de pe cel de-al doilea braţ al Peninsulei Halkidiki, Sithonia. Atenţie, însă, în zonă nu prea sunt taverne şi magazine.

➤ **SARTI** Plaja Sarti se află în sud-est-ul braţului Sithonia şi, în condiţii optime de vizibilitate, oferă o panoramă suberbă a Muntelui Athos situat pe cel de-al treilea braţ al Peninsulei Halkidiki. Fiind una dintre cele mai lungi şi mai late plaje cu nisip alb şi galben de pe braţ, Sarti nu pare aproape niciodată aglomerată.

➤ **GOLDEN BEACH** Golden Beach este cea mai căutată şi mai apreciată plajă de pe Insula Thassos de către familiile cu copii. Este lată, lungă, organizată cu şezlonguri şi locuri de joacă. Sporturile acvatice nu lipsesc, iar în Skala Panagia şi Amudya sunt numeroase taverne, baruri şi magazine.

➤ **STAVROS** Situat la baza braţului Athos, Stavros este un fost sat pescăresc care s-a dezvoltat puternic datorită turismului. Plaja este perfectă pentru familiile cu copii, iar în centrul localităţii există un mic parc de distracţii. Pasionaţii de karting pot găsi în Stavros un circuit tehnic şi „maşinării" foarte bine pregătite.

➤ **ASPROVALTA** Asprovalta se află la câţiva kilometri de Stavros, în partea de nord-est a Golfului Strymonikos. Plaja lungă de circa 11 kilometri şi lată este foarte bine organizată, iar staţiunea cosmopolită oferă atracţii şi facilităţi pe toate gusturile.

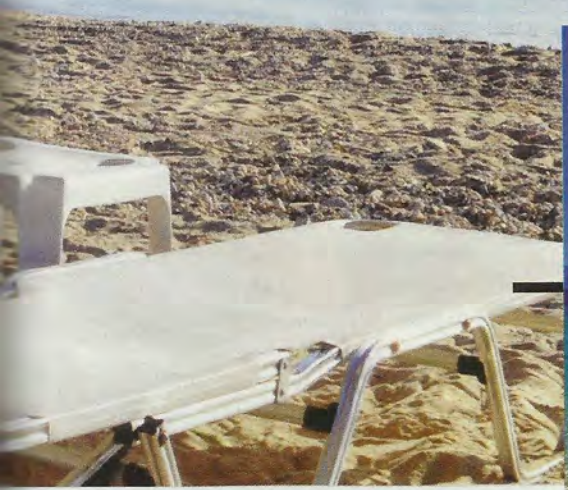

XENIA

TEHNOLOGIE

# De la tubul catodic, la QLED 8K, în 50 de ani

Dacă televizorul are o istorie de aproape o sută de ani, Samsung a intrat în acest business abia în 1969. Dar s-a mișcat repede, a inovat și, începând din 2006, este numărul unu la nivel global pe piața televizoarelor.

**INGINERUL JAPONEZ KENJIRO** Takayanagi a demonstrat în 1925 că un televizor cu tub catodic (CRT - Cathode-Ray Tube) poate reda imagini cu o rezoluție de 40 de linii. Apoi, în 1927, a îmbunătățit rezoluția la 100 de linii. Iar, în 1934, Telefunken a produs în serie primul televizor CRT. De-a lungul anilor, tehnologia a evoluat, CRT-urile trecând de la alb-negru la color și chiar la ecrane plate. Dar, odată cu apariția și dezvoltarea ecranelor LCD în anii 2000, tubul catodic a început să dispară.

Compania Samsung a fost fondată de Byung-Chull Lee în 1938 și, la acea vreme, se ocupa cu exportul de alimente, de exemplu pește uscat și făină, din Coreea în China. În anii 1950 - 1960, Samsung și-a extins domeniul de activitate pe piața asigurărilor de viață și pe cea a textilelor. Iar în 1969 a apărut Samsung Electronics, compania care, acum, se numără printre cei mai mari producători mondiali de aparatură electronică și componente electronice.

Primul televizor CRT alb-negru Samsung s-a aprins în 1969 (avea o diagonală de 12 inch și era botezat P-3202, fiind realizat în urma unui joint venture cu Sanyo), iar până în 1981 coreenii au produs peste zece milioane de unități. Apoi, au intrat în scenă CRT-urile color. Iar din cea de-a doua jumătate a anilor 1990, Samsung a început să inoveze. În 1998, Samsung a început producția în serie a primului televizor digital din lume.

În 2004, a realizat cel mai mare televizor LCD - 46 inch (110 centimetri), iar în 2009 a făcut cel mai subțire televizor LED (29,9 milimetri grosime). Un an mai târziu, coreenii au lansat primul App Store, primul magazin online de aplicații multi-device pentru TV-uri (Smart TV), smartphone-uri și tablete. În 2013, Samsung a reinventat privitul la televizor, propunând primul ecran curbat, și, în 2014 a scos pe piață primul televizor cu ecran UHD care se putea îndoi, transformându-se din ecran plat în ecran curbat.

În 2016, Samsung a deschis un nou capitol în istoria televizoarelor, introducând primul aparat cu panel QLED de 10 biți Quantum Dot. Iar anul trecut, coreenii au ridicat ștacheta cu primul QLED cu rezoluție 8K.

Acum, după 50 de ani de la primul televizor cu tub catodic, televizoarele Samsung QLED 8K sunt echipate cu prize de semnal HDMI 2.1, pentru streaming video la viteze superioare, și se bazează pe inteligență artificială și algoritmi de „machine learning" pentru a reda imagini cât mai apropiate de realitate.

DE

RĂZVAN SCĂEȘTEANU
razvan.scaesteanu@newsweek.ro

TRAVEL MIX
HD
Hai în vacanță!
www.travelmix.ro

**SIGURANȚA** a făcut reconstituirea „fugii" de la Tămădău. În imagine, Nicolae și Lili Carandino, Ilie Lazăr, Gh. Popescu, Constantin Gafencu, Dumitru și Eugen Borcea, Ion Mihalache, Nicolae și Fulvia Penescu.

# Afacerea Tămădău, pretextul comuniștilor pentru lichidarea PNȚ

**14 IULIE 1947: ZECE CONDUCĂTORI AI PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC** – între care vicepreședintele Ion Mihalache, secretarul general Nicolae Penescu, directorul ziarului *Dreptatea*, Nicolae Carandino, Ilie Lazăr, membru în delegația permanentă a PNȚ – sunt arestați pe aeroportul din Tămădău, o localitate aflată la 46 de kilometri de București, fiind acuzați de „fugă într-o țară străină".

Corneliu Coposu, la vremea aceea secretar general adjunct al PNȚ, a povestit că, în mai 1947, președintele Iuliu Maniu a propus trimiterea unui grup de lideri țărăniști în străinătate, pentru a forma un guvern în exil.

Liderii țărăniști urmau să se îmbarce în două avioane de mici dimensiuni, cu destinația Istanbul. Unul dintre piloți a informat Siguranța, care, sub control sovietic, a pus la cale un plan pentru a-i prinde pe țărăniști. În dimineața zilei de 14 iulie, grupul a fost arestat, fără a exista un mandat. În 17 iulie, Internele anunțau prinderea „elementelor dușmane".

Înscenarea de la Tămădău a fost folosită de comuniști pentru a scoate PNȚ în afara legii, ceea ce s-a și întâmplat, în 29 iulie 1947.

„Această activitate antinațională merge pe linia politicii urmate totdeauna de P.N.Ț. și intensificată după 23 august 1944, când coalizând în jurul lui toate forțele reacționare din țară și în înțelegere cu unele cercuri reacționare din străinătate, a întreprins acțiuni cu scopul de a împiedica România să participe cu tot elanul și capacitatea sa de luptă la războiul antihitlerist, la defascizarea aparatului de stat, la pedepsirea criminalilor de război și instaurarea unui regim democrat", susținea ministrul de Interne comunist Teohari Georgescu, cerând Guvernului Petru Groza interzicerea PNȚ, potrivit Institutului pentru Investigarea Crimelor Comunismului.

Mulți dintre liderii țărăniști și-au găsit sfârșitul în pușcăriile comuniste. Până la finalul anului 1947, și Partidul Național Liberal era interzis, iar regele Mihai era forțat să abdice. Comunismul se instalase complet.

12-18 IULIE

## Cuza își numără supușii

**12 iulie 1859:** Alexandru Ioan Cuza semnează Ordonanța domnească nr. 276 de înființare a Oficiului Central de Statistică Administrativă. În acel moment, în București exista deja Serviciul Statistic Central din Țara Românească, condus de Dionisie Pop Marțian, iar, la Iași, Direcția de Statistică a Moldovei, condusă de Ion Ionescu de la Brad. Tot în 1859, începe primul recensământ al populației. Pe teritoriul Transilvaniei, primul recensământ a avut loc în 1786.

## România, forțată să preia Dobrogea

**13 iulie 1878:** Este semnat Tratatul de la Berlin, prin care este recunoscută independența României. Prin tratat, Rusia prelua de la România sudul Basarabiei și, care, în schimb, primea Dobrogea, Delta Dunării și Insula Șerpilor. Premierul Brătianu s-a opus acestui schimb, iar rușii, furioși, au refuzat să mai dea Silistra României, amenințând că, dacă acesta nu se temperează, vor renunța la orice concesie. Circa 160.000 de credincioși au părăsit Dobrogea, după ce aceasta a trecut la România.

## Se deschide tunelul Mont Blanc

**16 iulie 1965:** Charles de Gaulle și președintele Italiei Giuseppe Saragat, inaugurează tunelul de sub Mont Blanc, care leagă localitatea franceză Chamonix de cea italiană Aosta. Considerat, la inaugurare, cel mai lung tunel din lume (11.600 m), în prezent ocupă locul al patrulea. Lucrările de planificare și construcție au durat 19 ani. La momentul deschiderii, taxa de trecere prin tunel era echivalentul a 1,5 dolari americani, puțin sub nouă euro, la cursul de azi.

FOTO: IICCMER

Magic FM
always great music

magicfm.ro

Download on the App Store

GET IT ON Google Play

# ABONEAZĂ-TE!

## MODALITĂȚI DE ABONARE:

- Online, prin card, la www.newsweek.ro/abonamente
- Prin ordin de plată în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: 38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor
- La toate oficiile poștale
- La firmele de abonamente:
  - Manpress Distribution București
  - Calliope S.R.L. Ploiești
  - Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România*:

- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

**PLATA SE VA EFECTUA PÂNĂ LA DATA DE 25 A LUNII ÎN CURS PENTRU CA LIVRAREA ABONAMENTULUI SĂ ÎNCEAPĂ DE LA DATA DE 1 A LUNII URMĂTOARE. DACĂ PLATA SE EFECTUEAZĂ DUPĂ DATA DE 25, DATA DE ÎNCEPUT A ABONAMENTULUI SE DECALEAZĂ CU O LUNĂ.**

## Talon de abonament

ROMÂNIA Newsweek

Nume, prenume .....
Str..... Nr....., Bl....., Sc....., Et....., Ap.....
Localitate ..... Județ / Sector .....
Cod poștal.....Telefon.....E-mail.....

Am achitat suma de ..... lei cu ordin de plata nr. ..... din data .....
către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal 38847674, în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna .....

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ☐ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

*Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.*

*Semnătura abonatului* .....

## PAȘI PENTRU ABONARE

### A) CU CARDUL

1. Intri pe site-ul www.newsweek.ro/login, creezi cont nou și te înregistrezi.
2. Intri în contul tău și alegi varianta de abonare dorită (print / print + digital / digital) și perioada (o lună, 3, 6 sau 12 luni).
3. Dai click pe CUMPARĂ și faci plata cu cardul.
4. Primești factura prin email.

### B) PRIN ORDIN DE PLATĂ (OP)

1. Alegi varianta de abonament
2. Efectuezi plata prin OP în contul News International S.A, Bd. Mărăști, Nr. 65-67, Complex Romexpo, intrarea A, pavilion G3 Sectorul 1, București, România, J40/2003/2018, CUI: RO38847674, Cont bancar: RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Moșilor
3. Ne trimiți un e-mail la adresa abonamente@newsweek.ro cu o copie a OP-ului și adresa de livrare a abonamentului, dar și o adresă de e-mail pentru activarea contului de abonament digital.
4. Primești factura prin email.

**REDUCERE de până la 20% față de prețul revistei la chioșc**

| Tip abonament \ Perioada | 1 lună | 3 luni | 6 luni | 12 luni |
|---|---|---|---|---|
| **PRINT** (revista tipărită; acces parțial online; newsletter) | | **139lei** | **259lei** | **499lei** |
| **PRINT + DIGITAL** (revista tipărită; acces total online, inclusiv arhivă; newsletter) | | **169lei** | **319lei** | **619lei** |
| **DIGITAL** (acces total online,inclusiv arhivă; newsletter) | **18lei** | **49lei** | **89lei** | **169lei** |

Revista *Newsweek România* este distribuită în toată țara, la chioșcurile de presă, în magazinele de presă Inmedio, Relay și Tabac Xpress și în benzinăriile: OMV, Petrom V, Mol, Rompetrol, Socar. Prețurile afișate sunt valabile pentru livrarea revistei pe teritoriul României. Pentru livrarea în străinătate se adaugă taxe poștale, în funcție de zonă. Vă rugăm să ne contactați la adresa: abonamente@newsweek.ro pentru a stabili toate detaliile.

**DACĂ NU GĂSIȚI REVISTA ÎN ORAȘUL DUMNEAVOASTRĂ,** vă rugăm să ne comunicați telefonic, la numerele **0374.00.23.81 / 0374.00.23.82** sau prin e-mail, la adresa: **abonamente@newsweek.ro.**

EXTRACARE®

Spray pentru uz extern

arsuri

# SPRAY DE CALMARE PENTRU ARSURI UȘOARE

**Produs natural, unic în România**
**Efect rapid**
**Adecvat tuturor tipurilor de arsuri**
**Pentru toate vârstele**
**Diminuează imediat durerea și edemul**

BIOFARM

peste 95 de ani de tradiție și știință

**DANIEL FUNERIU:** „Scrisoare către tata și Franța“ »P.20

# VIVE LA FRANCE!

ROMÂNIA Newsweek
București, 2019
Supliment special dedicat Zilei Naționale a Franței

**VEOLIA ROMÂNIA, de la apă, la energie, reciclare și sport** »P.10

**CARREFOUR creşte România BIO** »P.16

**AIRBUS sărbătorește 50 de ani de progres și pionierat** »P.30

# Newsweek ROMÂNIA

## Pentru România trezită

## *În fiecare vineri la chioșcurile de presă*

Abonamente la Poșta Română sau pe

**www.newsweek.ro**

ANIVERSARE

# 140 de ani de relații diplomatice

## Franța este, fără teama de a exagera, națiunea-soră mai mare a României

Franța și România vor celebra, în 2020, 140 de ani de relații diplomatice bilaterale. Un parteneriat istoric, esențial pentru România, fie și prin prisma faptului că Franța a jucat un rol fundamental în crearea statului român, precum și în afirmarea acestuia pe scena europeană a secolului XIX.

Nu este deloc exagerat să afirmăm că Franța este națiunea-soră mai mare a României. Începând cu Secolul Luminilor, valorile transmise de gândirea, limba și cultura franceze au avut influențe puternice asupra românilor. Comercianți, profesori, arhitecți, diplomați sau politicieni din Franța au contribuit la crearea României moderne, iar oameni de știință, diplomați, artiști, scriitori sau poeți români au lăsat urme fundamentale în cultura franceză. Astăzi, România are un parteneriat strategic cu Franța, al cărui stindard de francofonie țara noastră îl poartă în Europa de Est. De altfel, țara noastră este un membru activ al Organizației Internaționale a Francofoniei.

Franța este astăzi un important partener comercial și investitor în economia românească. Marile grupuri franceze sunt prezente în economia României în industria auto, telecomunicații, aeronautică, construcții, sectorul bancar sau industria alimentară. Franța este primul partener al României în ceea ce privește cooperarea descentralizată, sunt mai mult de 600 de relații stabilite la nivel local: înfrățiri, relații de asociere sau de parteneriat, de cooperare sau colaborare.

Franța a fost un aliat important al României în procesul de integrare euro-atlantică. Relațiile bilaterale franco-române se desfășoară în cadrul definit de „Declarația comună privind instituirea unui Parteneriat strategic între Franța și România", semnată la 4 februarie 2008, la București, de către președintele României Traian Băsescu și președintele Franței Nicolas Sarkozy.

Excelentele relații bilaterale au fost consolidate prin discuții politice dense și de calitate. Dialogul a culminat cu vizita președintelui Republicii Franceze, Emmanuel Macron, în România în august 2017.

PROFIL DE ȚARĂ

# Piesă esențială a motorului Uniunii Europene

Franța alocă anual bugetului UE circa 19 miliarde euro, fiind al doilea stat contributor net, după Germania.

**NUMELE DE FRANȚA PROVINE** de la franci, populație care a cucerit în secolul V teritoriile pe care se află țara în prezent. Clovis îi alungă pe romani și pune capăt perioadei galo-romane. Franța se naște, propriu-zis, în secolul al IX-lea, odată cu Tratatul de împărțire a Imperiului lui Carol cel Mare (Charlemagne). Regele Carol cel Chel (Charles le Chauve) va încerca să constituie un regat, însă un model de putere regală efectivă va fi transpus în practică de Hugo Capet (Hugues Capet), în secolul al X-lea.

DE

SILVIU SERGIU
silviu.sergiu@newsweek.ro

Puterea centrală și frontierele regatului au fost consolidate, prin luptă, de numeroși regi care au succedat pe tronul Franței. Printre reprezentanții de seamă ai Dinastiei Capet s-au numărat Filip August (Philippe Auguste) și Ludovic al IX-lea (Louis IX), supranumit Ludovic cel Sfânt (Saint Louis). Secolul al XIV-lea și o mare parte din secolul al XV-lea au fost marcate de războaie și conflicte, precum Războiul de o sută de ani, și de epidemii și frământări sociale. Înscăunarea lui Francisc I, în 1515 și, odată cu ea, emergența Renașterii în Franța, încheie această perioadă tulbure.

Pusă în discuție pe durata războaielor religioase, între 1562 și 1598, autoritatea regală va fi restaurată de Ludovic al XIII-lea (Louis XIII) și, îndeosebi, Ludovic al XIV-lea (Louis XIV) care a instaurat puterea absolută a regelui.

Dinastia regală a fost înlăturată de revoluția din 1789, odată cu răsturnarea regelui Ludovic al XVI-lea (Louis XVI) și proclamarea Primei Republici, în 1792. În 1804, Napoleon (Napoléon) instaurează puterea imperială al cărei sfârșit, în 1815, declanșează o perioadă în care alternează încercările de restaurare a regalității și revoluții. Sfârșitul celui de-al Doilea Imperiu, în 1870, marchează revenirea definitivă a regimului republican. Secolul al XX-lea va fi marcat de cele două războaie mondiale, aducând Franței pierderi omenești deosebit de mari. Din primul, 1914-1918, Franța iese victorioasă, însă în ruine. Cel de-al doilea, 1939-1945, aduce țării o perioadă întunecată, marcată de colaborarea dintre autoritățile franceze și Germania nazistă.

**Franța este unul dintre statele-membre cele mai influente și dinamice din UE**

Mișcarea de Rezistență (Résistance) va contribui la crearea unei noi clase politice care va organiza reconstrucția țării, pe durata celei de-a IV-a Republici. Tot aceasta va juca un rol determinant și sub cea de-a V-a Republică, marcată de revenirea pe scena publică și la putere a Generalului Charles de Gaulle.

Până în anii '60, Franța se confruntă cu războaie de independență ale fostelor colonii și cu decolonizarea. Războiul din Algeria va prilejui sfârșitul celei de-a IV-a Republici, iar în 1958 o nouă Constituție va proclama cea de-a V-a Republică.

Cea de-a V-a Republică (din 1958) prezintă un regim mixt. Conceput, la lansarea sa, drept regim parlamentar, a devenit semi-prezidențial după referendumul din 1962, care a instaurat alegerea Președintelui prin vot universal direct. Caracterul respectiv explică, printre altele, „estomparea" anumitor prerogative prezidențiale în perioadele de coabitare.

## Prezent

În momentul de față, Franța este stat membru fondator al UE, membru al Zonei euro și al Spațiului Schengen.

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

## Cele mai importante informații despre Franța

- **Denumire oficială:** Republica Franceză (République française)
- **Capitala și principalele orașe:** Paris (capitala), Marseille, Toulouse, Lyon, Nice, Nantes, Strasbourg, Montpellier, Bordeaux, Lille, Rennes.
- **Suprafață:** 552.000 km² (Franța metropolitană).
- **Diviziuni teritoriale:** 18 regiuni și 101 departamente, inclusiv departamentele de peste mări (DOM) - Guadelupa, Martinica, Guyana franceză, Mayotte, La Réunion; 5 colectivități de peste mări - Polinezia franceză, Wallis-et-Futuna, Saint-Pierre-et-Miquelon, Saint-Barthélémy, Saint-Martin; o colectivitate sui-generis - Noua Caledonie; Teritoriile australe și antarctice franceze (TAAF); o insulă în Oceanul Pacific - Insula Clipperton; Insulele din Oceanul Indian.
- **Populația:** 64.204.247 locuitori (în Franța metropolitană).
- **Limba oficială:** franceza.
- **Ziua națională:** 14 iulie (Căderea Bastiliei)
- **Religie:** Franța este stat laic din 1905. Din 1978, sunt interzise statisticile oficiale privind apartenența religioasă.
- **Forma de guvernământ:** republică.
- **Moneda:** euro
- **Organisme internaționale:** Franța este membru permanent al Consiliului de Securitate al ONU, membru G7, membru fondator UE, NATO, OECD, OIF (Francofonia instituțională) etc.

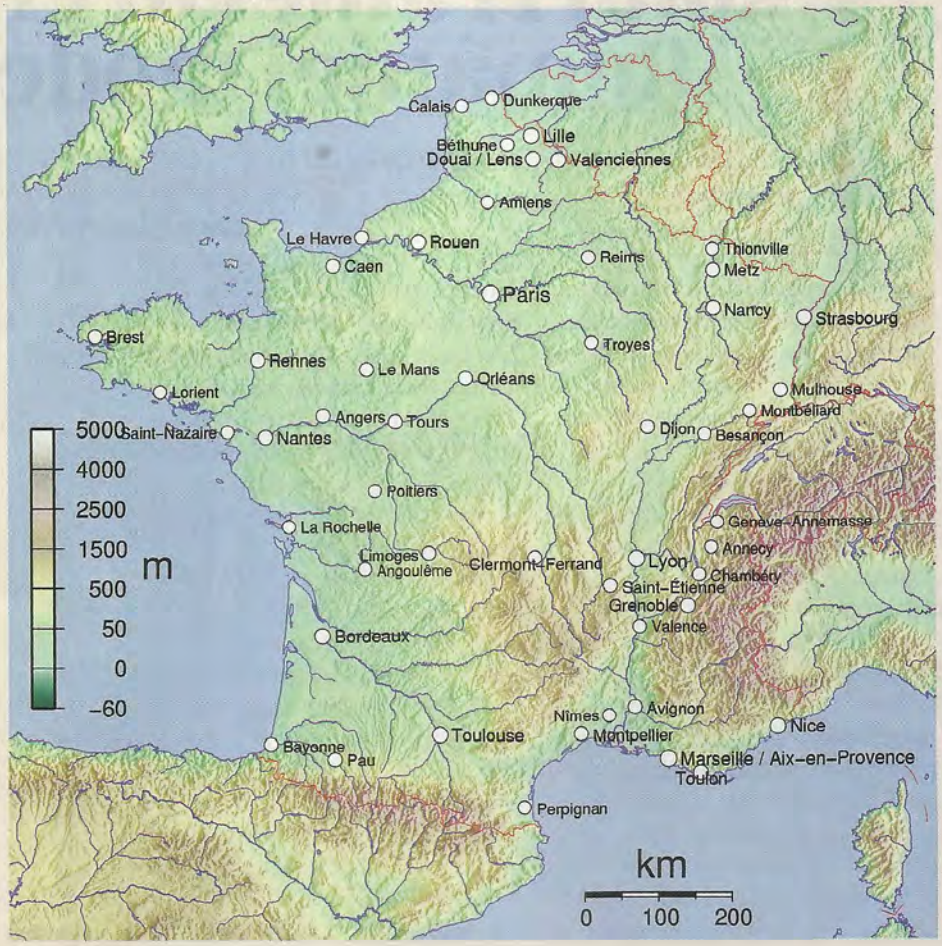


Contribuția Franței la bugetul Uniunii Europene este 19,4 miliarde euro (în 2018), fiind al doilea stat contributor net, după Germania și al doilea beneficiar, după Polonia (Franța a beneficiat, în 2016, de alocări de 11,2 miliarde de euro).

Este unul dintre statele-membre cele mai influente și dinamice din UE. Domeniile de interes pentru Franța în cadrul UE sunt: relansarea creșterii economice, întărirea Planului Juncker de investiții, consolidarea Zonei Euro, justiție și afaceri interne (combaterea terorismului, lupta împotriva migrației ilegale și a traficului de persoane), agricultură, pescuit, fiscalitate, mediu și energie, promovarea modelului social european.

Franța are o politică externă activă, constituind unul dintre statele cu prezență și interese la nivel global. Este stat membru fondator al UE și NATO, al ONU (membru permanent al Consiliului de Securitate), OSCE, OCDE, G7, G20 etc.

Este principalul contributor și promotor al acțiunii Organizației Internaționale a Francofoniei (OIF).

Președinte al țării este Emmanuel Macron, învestit la 14 mai 2017, iar funcția de prim-ministru este ocupată de Edouard Phillipe, numit de președinte la 15 mai 2017. N (*Sursa: www.mae.ro*)

FOTO: PORTRET DE ALEXANDRE CABANEL © THIERRY LE

FOTO: CAROL POPP DE SZATHMÁRY

PARTENERIAT ISTORIC

# Rolul Franței în crearea României moderne

Țara noastră datorează Franței apariția și consacrarea pe plan internațional. În prezent, legătura dintre cele două state este extrem de puternică.

**RELAȚIILE FRANCO-ROMÂNE** au cunoscut o efervescență remarcabilă în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, în special datorită comercianților și intelectualilor francezi care au călătorit în Principatele Române.

În 1762, diplomatul și scriitorul Claude-Charles de Peysonnel a propus crearea unei reprezentanțe franceze în Principatele Române, fapt care va deveni realitate în 1798. Un consulat general s-a deschis în acel an la București și un viceconsulat, la Iași.

În secolul al XIX-lea, foarte mulți studenți români și-au făcut studiile la Paris și au dobândit astfel idei moderne de reînnoire politică și socială. În 1846, studenții români au fondat, în Cartierul Latin, Societatea studenților români din Paris, al cărei președinte ales va fi Ion Ghica, iar secretar, C.A. Rosetti. Membri ai acestei asociații au fost, printre alții, Dimitrie Bolintineanu, Mihail Kogălniceanu, Nicolae Bălcescu, figuri de prim plan ale mișcării revoluționare din 1848 din Principatele Române. Poetul Alphonse de Lamartine va accepta funcția de președinte de onoare și va deveni, apoi, ministrul Afacerilor Externe al guvernului revoluționar provizoriu.

De la începutul secolului XX, putem vorbi de o clasă politică și de o intelectualitate româno-francofonă și francofilă în marea ei totalitate, și asta datorită legăturii aproape organice a relațiilor culturale între cele două popoare.

Aceste relații îl făceau pe Charles Drouhet să afirme în cartea sa „Cultura franceză în România" (Minerva franceză, 1920): „Dacă există o țară în care călătorul francez nu se simte dezrădăcinat, aceasta este România". Dacă la început Franța era cea care a oferit mai mult în această relație, în cursul secolului XX ea va primi înapoi, mai ales prin intermediul creatorilor români integrați în spațiul și în cultura franceză, o parte importantă a „investiției" sale culturale în România.

O cantitate impresionantă de creatori români au ales să se stabilească în Hexagon. Cei mai numeroși sunt scriitorii: Martha Bibescu, Anne de Noailles, Panait Istrati, Tristan Tzara, Benjamin Fondane, Gherasim Luca, Emil Cioran, Eugen Ionesco, Mircea Eliade – pentru a cita numai personalitățile cele mai cunoscute, cărora li s-au adăugat, mai târziu, cei care și-au căutat libertatea în afara României comuniste. Urmează actorii, avându-i în frunte pe Elvira Popescu și continuând cu Marie Ventura, Eduard de Max, Yonel sau domnișoara Nisan, membri ai Comediei franceze.

**ALEXANDU IOAN CUZA**
**a fost ales domn în ambele Principate (dreapta), iar Împăratul Napoleon al III-lea (mijloc) a susținut Unirea. Franța a sprijinit și Revoluția Română din decembrie '89. În stânga - coperta publicației Paris Match din acele zile fierbinți**

Nu trebuie să uităm nume precum Constantin Brâncuşi, George Enescu, Matilda Ghyka.

La rândul său, Bucureştiul, modernizat sub influenţa arhitecturii pariziene, cu o viaţă socială şi artistică impregnată de cultura franceză, şi-a câştigat supranumele de „Micul Paris". Renumiţi profesori de limba franceză vin să predea în universităţile româneşti, unii dintre aceştia, precum Henri Jacquier, stabilindu-se definitiv în România.

## Unirea Principatelor

Rolul Franţei în Unirea Moldovei cu Ţara Românească, în 1859, a fost esenţial. Contribuţia Împăratului Napoleon al III- lea în recunoaşterea internaţională a noii entităţi statale este de netăgăduit. Acel moment de o însemnătate deosebită pentru ţara noastră a deschis calea unei relaţii diplomatice efervescente între Franţa şi România.

Ulterior, Franţa a susţinut independenţa statului român, obţinută în 1877, prima Constituţie a ţării fiind de profundă inspiraţie franceză.

România şi Franţa au stabilit relaţii diplomatice la nivel de legaţie începând cu data de 8/20 februarie 1880. La 28 februarie/12 martie 1880, Aubert Ducros, primul trimis extraordinar şi plenipotenţiar al Franţei la Bucureşti, şi-a prezentat scrisorile de acreditare. În baza principiului reciprocităţii, la 24 iulie/5 august 1880, Mihail Kogălniceanu a fost acreditat la Paris, în aceeaşi calitate. La 29 noiembrie 1938, relaţiile diplomatice româno-franceze au fost ridicate la nivel de ambasadă.

Relaţia bilaterală între România şi Franţa a cunoscut un avânt deosebit după Primul Război Mondial. Nicolae Titulescu, diplomat şi fost ministru de Externe al României, a fost arhitectul acestor relaţii privilegiate. Titulescu era numit şi „ministrul european" şi considerat „tot atât de francez cât era român" prin felul admirabil în care vorbea limba franceză. În 1936, s-a stabilit în Franţa şi a activat în fruntea Academiei diplomatice internaţionale de la Paris şi a Ligii Naţiunilor. La 29 noiembrie 1938, relaţiile diplomatice au fost ridicate la rang de ambasadă. În septembrie 1944, guvernul român a recunoscut guvernul provizoriu al generalului de Gaulle.

## Revoluția anticomunistă

Simpatia Franţei şi solidaritatea cetăţenilor săi faţă de Revoluţia Română din decembrie 1989, eveniment care a antrenat căderea regimului comunist, este un alt reper important.

După Revoluţie, relaţiile franco-române s-au dezvoltat considerabil. Vizitele oficiale reciproce s-au înmulţit, inclusiv la cel mai înalt nivel. Acest lucru a pus bazele unui parteneriat politic, economic şi cultural solid între cele două ţări.

Relaţiile culturale franco-române au cunoscut un veritabil reviriment după 1989, fiind consolidate prin Programul de Cooperare Culturală, Ştiinţifică, Tehnică şi Instituţională, parte integrantă a parteneriatului strategic dintre cele două state.

La Paris, funcţionează Institutul Cultural Român, iar în România, Institutul Francez (la Bucureşti) şi Centre culturale franceze la Cluj, Iaşi, Timişoara. Cele 4 Alianţe franceze („Alliances Françaises") îşi desfăşoară activitatea la Braşov, Constanţa, Ploieşti şi Piteşti.

În domeniul mass media, Televiziunea Română a încheiat acorduri cu posturile de televiziune Canal France International, TV5 Europe şi Sept-Arte, asigurând astfel prezenţa franceză în spaţiul românesc. Radio Delta a devenit filială a RFI. Cooperarea în domeniul schimburilor de programe şi emisiuni în scopul apropierii auditoriului din cele două ţări, pentru o cunoaştere reciprocă a limbii şi culturii celor două ţări, este foarte strânsă.

Important de subliniat este şi sprijinul activ al Franţei pentru integrarea României în structurile politice, economice şi de securitate europene şi euro-atlantice. Este vorba, bineînţeles, de NATO şi Uniunea Europeană.

**Adunările ad-hoc din Moldova și Țara Românească au consfințit Unirea Principatelor**

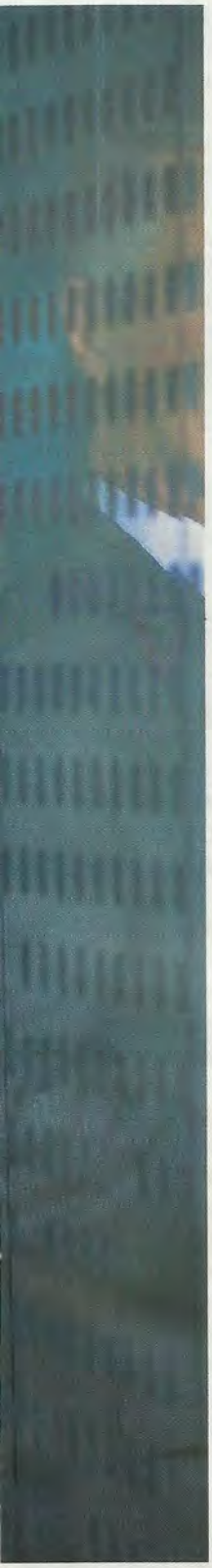

INTERVIU

# „O infrastructură pusă la punct ar face România mai competitivă"

François Coste, șeful CCIFER, subliniază că diversificarea căilor de transport, în special a autostrăzilor, ar atrage mai multe investiții în țara noastră.

**FRANÇOIS COSTE (GROUPAMA ROMÂNIA)** este președintele Camerei de Comerț Româno-Franceze (CCIFER). El ne-a acordat un interviu despre mediul de afaceri din țara noastră și oportunitățile pentru companiile franceze

***Newsweek România:* Care sunt cele mai mari investiții franceze în România?**

**François Coste:** Franța este un partener semnificativ al României, atât din punct de vedere al schimburilor comerciale, cât și al investițiilor. Forumul economic franco-român, organizat pe 19 iunie, a pus în evidență că relațiile noastre economice sunt reciproc avantajoase: companiile franceze găsesc în România oportunități de creștere și factori de competitivitate globală. În același timp, ele contribuie cu capital, expertiză și au un rol activ în consolidarea mediului antreprenorial românesc și internaționalizarea acestuia.

Astăzi, Franța se situează pe locul 5 în topul investitorilor străini în România. În 2018, peste 2.300 de companii cu capital francez au investit peste 4,4 miliarde euro și au generat peste 100.000 de locuri de muncă directe. Cei mai mari investitori se regăsesc în domenii precum energie, telecom, marea distribuție, servicii financiare și bineînțeles, industria auto. Franța este și un mare partener comercial al României, cu schimburi comerciale de peste 8,2 miliarde de euro. Investițiile franceze se concentrează mai ales în domeniul serviciilor, al automobilelor și al materialelor de transport, sectoare care contribuie cu 14% la PIB-ul României și la 23% din exporturi. Exemplul cel mai semnificativ este, bineînțeles, Dacia, care produce astăzi peste 3% din PIB-ul României și generează 7% din exporturi.

**Care sunt domeniile în care vedeți cele mai mari oportunități de investiții, pe viitor?**

Intervențiile din cadrul Forumului economic franco-român din 19 iunie au pus în evidență tranziția de la un model economic low- cost la unul bazat pe valoare adăugată, cum ar fi în sectorul aeronautic sau cel al construcției navale. Această tranziție, necesară pentru economia românească în contextul global, este susținută de investiții în inovație și tehnologie, care permit, pe de o parte, creșterea productivității și, pe de altă parte, diferențierea economiei românești pe anumite segmente-cheie. Asistăm astăzi la dezvoltarea în România a unor centre de engineering de talie mondială, cum ar fi Renault sau Thales. Marile centre industriale își cresc capacitatea de producție prin automatizare și optimizare continuă. În domeniul serviciilor se investește în inteligență artificială pentru eliminarea sarcinilor repetitive și creșterea capacităților.

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

Chiar și în agricultură, un sector strategic pentru viitor, în care Franța și România sunt țări cu tradiție, creșterea se bazează pe mijloace digitale de monitorizare, predicție și gestiune, care permit optimizarea producției și diminuarea riscurilor.

**Care sunt problemele cele mai mari cu care vă confruntați?**
Mediul de afaceri românesc are astăzi cinci priorități în dialogul cu autoritățile pentru un mediu economic favorabil: reducerea deficitului forței de muncă, dezvoltarea infrastructurii, predictibilitatea și stabilitatea legislativă și reglementară, simplificarea interacțiunii cu administrația, ancorarea profundă a României în Uniunea Europeană. Aceste priorități, asumate în cadrul Coaliției pentru dezvoltarea României, fac obiectul unui dialog susținut cu reprezentanți la cel mai înalt nivel, atât la nivelul Guvernului, cât și la cel al Parlamentului, al administrației prezidențiale și al tuturor partidelor parlamentare, pentru identificarea acelor soluții care să permită dezvoltarea unui mediu economic competitiv și durabil, aliniat însă cu criteriile de convergență ale societății românești.

**Am văzut că vă preocupă deficitul de forță de muncă și credeți că o soluție este reducerea migrației. Cum credeți că pot fi convinși românii să nu mai plece din țară?**
Românii se pot proiecta pe termen lung în România, dacă percep țara ca atractivă. Investițiile în educație, sănătate și infrastructura de transport, simplificarea relației între cetățean și stat, sunt elemente esențiale pentru a contribui la reducerea emigrației. Aceiași factori vor permite și atragerea de investiții noi și generarea de locuri de muncă cu valoare adăugată, atractive pentru talente. Românii deja plecați vor fi convinși să se întoarcă dacă știu că în țară au locuri de muncă stabile, o relație transparentă cu statul și o perspectivă pozitivă pentru viitorul lor. Stimularea antreprenoriatului, de exemplu, poate fi o măsură excelentă de a motiva românii să revină în țară. Am discutat pe 19 iunie despre „Poveștile care schimbă jocul" – numeroase mărturii ale antreprenorilor români și francezi care au știut să construiască pozitiv afaceri de succes, în ciuda stereotipurilor pe care le putem întâlni. Am ascultat, de asemenea, tineri români, care au studiat sau au lucrat în Franța, și au ales să se întoarcă pentru a-și dezvolta o carieră într-o companie din România. Credem în acești oameni ca în niște modele care ne pot inspira.

**În privința sistemului de educație și calificare a forței de muncă, unde credeți că ar trebui schimbat ceva?**
Adaptarea sistemului de educație la nevoile pieței muncii este una dintre temele centrale pe care le abordăm în cadrul conferințelor dedicate competențelor de mâine, organizate de CCIFER, dar și una dintre preocupările majore ale mediului de afaceri, în general. Această adaptare este dorită atât la nivel preuniversitar, prin dezvoltarea învățământului tehnic și dual, dar și la nivel universitar, printr-o colaborare mai strânsă între mediul academic și cel economic. În învățământul dual sunt deja numeroase exemple de companii care au dezvoltat, alături de autoritățile locale, clase pentru a răspunde nevoii de personal tehnic în industrie, dar și în servicii sau agricultură. Putem cita Michelin, Dacia, dar și alte exemple în București, Suceava, Cluj, Sibiu, Brașov etc... În ceea ce privește programele academice, propunem evoluția către un model bazat pe dezvoltarea competențelor, care să permită studenților ca pe lângă cunoștințele specifice să dobândească și cunoștințe transversale și să dezvolte competențe comportamentale. O anchetă făcută de CCIFER în 2018 pune în evidență că majoritatea companiilor se vor uita în viitor în special la competențe precum capacitatea de a lucra în echipă, capacitatea de a învăța, atitudinea antreprenorială, capacitatea de a lua riscuri și inițiative.

**Credeți că sunt companii care ar putea părăsi România din cauza problemelor de infrastructură? Sau care preferă să investească în altă parte?**
O infrastructură pusă la punct ar aduce un plus de competitivitate semnificativ pentru România, o țară aflată la intersecția a trei piețe mari: cea a Uniunii Europene, a țărilor CSI și a Orientului

CCI FRANÇAISE EN ROUMANIE

# POVEȘTILE CARE SCHI[illegible]Ă JOCUL. FORUM ECONOMIC FR[illegible]-ROMÂN

19 iunie 2019, București

**FORUMUL ECONOMIC**
**franco- român din 19 iunie, în cadrul căruia François Coste a ținut un discurs, a insistat pe faptul că investitorii francezi găsesc în România oportunități de creștere și factori de competitivitate globală**

Mijlociu. Deocamdată, inclusiv din lipsa unei infrastructuri adecvate, România nu și-a putut valoriza la maximum poziționarea strategică. România este în competiție cu țări mult mai atractive din punct de vedere logistic. Odată rezolvată această problemă, volumul investițiilor străine directe în România s-ar mări considerabil. Pe lângă infrastructura de transport, mediul de afaceri susține creșterea investițiilor in infrastructura de sănătate și de educație. Fondurile europene pot fi un motor important al acestei dezvoltări, însă pentru o mai bună absorbție avem nevoia să creștem pe de o parte capacitatea de management de proiect și, pe de altă parte, să simplificăm și să facem mai transparent procesul de atribuire și de contestare a licitațiilor publice pentru a limita blocajele.

**Camera de Comerț Româno-Franceză, ca parte a Coaliției pentru Dezvoltarea României, a protestat față de OUG 114/ 2018. Credeți că, până la urmă, ea va fi modificată, măcar parțial, în sensul dorit de mediul de afaceri? Abrogarea OUG 114/2018 ar fi o soluție mai bună?**

Alături de colegii noștri din cadrul Coaliției pentru Dezvoltarea României, CCIFER susține dialogul și colaborarea între mediul de afaceri și autoritățile publice. OUG 114/2018 a fost adoptată fără o consultare adecvată cu mediul de afaceri. Multe dintre prevederile acestei ordonanțe au început sa producă efect și abrogarea ei în totalitate ar duce la dezechilibre ale pieței în anumite sectoare. Avem un dialog în acest moment pe diferite puncte ale acestei ordonanțe pentru a putea corecta impactul negativ al anumitor prevederi și a păstra sau completa acele prevederi cu impact pozitiv. Ca și mediu de afaceri, încurajăm un proces legislativ bazat pe consultare cu toate părțile implicate, care să aibă loc la nivel legislativ, să fie coerent și bazat pe studii de impact.

Deblocarea factorilor de competitivitate, precum infrastructura sau forța de muncă, simplificarea administrativă și predictibilitatea și, mai ales, ancorarea în Uniunea Europeană, sunt principii fundamentale pentru o economie sănătoasă și durabilă, care să beneficieze în egală măsură cetățenilor, României și Europei.

FOTO: CCIFER

INTERVIU

# Veolia România, de la apă, la energie, reciclare și sport

Compania franceză oferă soluții aplicabile în domenii precum: gestionarea serviciilor publice de alimentare cu apă, canalizare, epurare ape uzate şi energie.

DE

ALEXANDRU POP

**MĂDĂLIN MIHAILOVICI, CEO** Veolia România, a răspuns la câteva întrebări legate de activitatea și intențiile de viitor ale grupului francez în țara noastră.

***Newsweek România*: Care sunt rezultatele Veolia România în prima jumătate a acestui an?**

**Mădălin Mihailovici, CEO Veolia România:** Pe piața românească, Veolia oferă soluții sustenabile pentru gestionarea serviciilor publice de alimentare cu apă, canalizare, ape uzate și energie. Cu aproape 20 de ani de experiență locală, ne dorim să contribuim activ la dezvoltarea urbană a comunităților din București, Ploiești și Iași.

Pentru București, Veolia acționează prin Apa Nova București, al cărei principal obiect de activitate îl constituie gestionarea resurselor de apă, tratarea și distribuția apei către consumatori, evacuarea apelor uzate și a apelor meteorice de pe teritoriul capitalei. Totodată, Apa Nova Bucureşti operează și Stația de Epurare Ape Uzate a Municipiului București de la Glina.

Veolia Apă Servicii (VAS) oferă servicii pentru Administrația Prezidențială, Parlamentul României și Aeroportul Internațional Henri Coandă, dar și pentru centre comerciale și instituții de cercetare. Compania este operator al serviciului public de alimentare cu apă din orașul Otopeni, începând cu anul 2007, pentru o perioadă de 25 de ani, dar și pentru orașul Chitila, din 2016, pentru o perioadă contractuală de 10 de ani. VAS a achiziționat în luna iunie Vital Blue Aqua, furnizorul local al serviciului de alimentare cu apă și de canalizare pentru orașul Popești Leordeni.

În Iași, refacerea și optimizarea sistemului de distribuție CET a fost și este realizată printr-un

parteneriat solid între Veolia România, locuitori și autorități deopotrivă.

În Ploiești, Veolia România, prin cele două entități ale sale, Veolia Energie Prahova și Apa Nova Prahova, oferă serviciile de apă și energie și un program competent de întreținere a sistemului, reparații curente planificate și reparații capitale.

Astfel, în 2019 ne-am propus să continuăm creșterea activității și anticipăm atingerea unei cifre de afaceri de aproximativ 1,5 miliarde lei la nivelul Veolia România. Ne dezvoltăm pe mai multe paliere, prin toate entitățile prin care suntem prezenți în țară, și facem investiții constante pentru a atinge niveluri de perfomanță superioare.

**Ce investiții aveți în plan pe termen scurt și mediu?**

Pentru anul 2019, sunt prevăzute investiții în valoare totală de 188 milioane lei. O mare parte din aceste investiții sunt direcționate pentru dezvoltarea și reabilitarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare și a celor de energie termică, pentru combaterea unora dintre problemele pe care aceste sisteme le au. Ne-am concentrat eforturile și vom continua să o facem pentru alocarea de fonduri în infrastructură și echipamente, un aspect esențial considerând starea și vechimea acestora în general, în orice oraș din România. De asemenea, programul de investiții a atras după sine și creșterea eficienței operaționale. De exemplu, la Veolia Energie Iași am dat în funcțiune o centrală de cogenerare, care produce în același timp și energie termică, și energie electrică. Este încă un pas important pe care îl facem în eficientizarea consumului de resurse.

**Care sunt noile tehnologii pe care le folosiți pentru gospodărirea apei? Cum pot fi reduse pierderile de apă și, implicit, costurile de exploatare?**

Apa Nova București intervine de-a lungul întregului circuit al apei prin captarea acesteia din mediul natural, producerea și distribuția apei potabile și colectarea și transportarea apelor uzate. Până să ajungă în casele oamenilor, apa furnizată de Apa Nova București parcurge un drum lung, pornind de la stadiul de apă de râu, până la cel de apă numai bună de băut. Astfel, apa trece printr-un proces tehnologic amplu de tratare, care presupune captarea si decantarea apei, filtrare, ozonare, clorinare și nu în ultimul rând stocarea și distributia acesteia. Trebuie subliniat faptul că toate procesele tehnologice de fabricare includ ceea ce în limbaj de specialitate se numește BAT - best available technologies. De la stațiile de tratare a apei, până la stațiile de pompare, folosim tehnologie de ultimă generație pentru ca apa brută să ajungă la populație la o calitate optimă pentru consum și cu cât mai puține pierderi pe traseu.

**Folosim tehnologie de ultimă generație pentru ca apa brută să ajungă la populație la o calitate optimă**

Conform prevederilor contractului de concesiune încheiat cu Municipiul București, compania noastră a elaborat proiectul „Master Planul Serviciului de alimentare cu apă și de canalizare a Municipiului București", care prevede strategia de dezvoltare a sectorului de apă și apă uzată cu un orizont de 30 ani. Aria de studiu a Master Planului cuprinde atât Bucureștiul, cât și cele 23 de localități limitrofe.

De la preluarea contractelor de concesiune s-au realizat investiții totale in valoare de 585 milioane euro din care în domeniul concedat în valoare de 493 milioane euro astfel: pentru sistemele de tratare și alimentare cu apă, canalizare și epurarea apelor uzate din București s-au alocat 451 milioane euro, pentru Ploiești 41 de milioane de euro, iar pentru Otopeni 1 milion de euro, în timp ce pentru utilaje, echipamente, autovehicule, implementarea de proiecte informatice, securitatea muncii, îmbunătățirea condițiilor de muncă ale salariaților precum și pentru creșterea calității serviciilor s-au alocat până în prezent aproximativ 92 milioane euro.

**Ce soluții oferă Veolia pentru reducerea costurilor de energie? Cum pot fi aplicate în România?**
Tehnologia de azi ne oferă oportunități continue și ne obligă să răspundem și să ne aliniem pe toate palierele operaționale. Ne-am concentrat pe dezvoltarea de proiecte pe care încercăm să le orchestrăm în jurul consumatorului, pentru ca el să beneficieze de toate aceste progrese, atât în serviciile de furnizare de apă și canalizare, cât și în serviciile de furnizare a apei calde și a căldurii. Aici putem menționa investiția în centrala de cogenerare de la Iași, prima de acest gen pe care Grupul Veolia o făcut-o în România. Este un pas important pe care îl facem în eficientizarea consumului de resurse. Tehnologia implementată permite generarea de apă caldă/căldură și energie electrică simultan, ceea ce înseamnă că folosim mai puțin combustibil, în timp ce eficientizăm serviciile oferite către clienți.

**Care sunt domeniile în care pot fi aplicate soluțiile Veolia?**
Soluțiile propuse de grupul nostru sunt aplicabile în domenii de activitate cum ar fi gestionarea serviciilor publice de alimentare cu apă, canalizare, epurare ape uzate și energie dar și economie circulară, eficiență energetică, tratarea poluării dificile, dezafectarea și gestionarea echipamentelor industriale ajungându-se la finalul ciclului de viață. Aceste domenii de activitate pe care le-am creat reprezintă o nouă frontieră pe piețele serviciilor de mediu și scena pe care se conturează viitorul grupului nostru și al clienților săi municipali și industriali.

**Care este strategia de reciclare a deșeurilor din material plastic?**
Îmi place în mod deosebit ceea ce spune Antoine de Saint Exupéry: „Noi nu moștenim lumea de la părinții noștri, noi împrumutăm lumea de la copiii noștri". Și asta se traduce în direcțiile de dezvoltare ale Grupului Veolia, care sub sloganul de brand „Regenerăm Planeta" activează continuu la nivel internațional ca expert în gestionarea optimizată a resurselor. Problemele legate de apă, energie și gestionarea deșeurilor au pus viitorul omenirii sub semnul întrebării. Răspunsul la aceste provocări constă în adoptarea de fiecare dintre noi a unor

## Veolia este partener finanțator al echipei Petrolul Ploiești

soluții durabile, în a face trecerea de la un simplu consum de resurse la o utilizare responsabilă, eficientă și care să permită regenerarea acestora. Cu o expertiză de peste 160 de ani, Veolia proiectează constant soluții alternative și dezvoltă modele eficiente de utilizare a resurselor, protejându-le și facilitând conservarea acestora. Promovarea economiei circulare, care să permită limitarea utilizării de noi resurse, implementarea soluțiilor tehnologice de reciclare a aerului sau a soluțiilor de producere a energiei din biomasă, tratamentul reziduurilor de medicamente din apele reziduale reprezintă doar câteva exemple prin care inovația sustenabilă este aplicată în cadrul companiei.

Compania Veolia colectează și sortează la nivel internațional 250.000 de tone de plastic pe an și le reciclează, evitând astfel 100.000 de tone de emisii de $CO_2$ pe an (cantitate echivalentă cu emisiile produse de 14.000 de oameni). Toate aceste eforturi sunt în linie cu viziunea Grupului Veolia în ceea ce privește noua economie a materialelor plastice sau economia circulară care funcționează pe principiul utilizării celor mai noi tehnologii pentru a transforma deșeurile din plastic în materie primă ce poate fi reutilizată.

**Ce proiecte de responsabilizare socială aveți în plan?**

Educația este una dintre direcțiile și preocupările noastre de CSR, dorindu-ne să contribuim la creșterea valorii educaționale în comunitățile în care activăm și nu numai. Istoria, experiența, realitatea ne demonstrează că este o evidentă legătură între educație și evoluția economică – a unei comunități, a unei companii, a unei economii, a unei țări. De aceea, Apa Nova București, o companie Veolia, și-a asumat rolul de educator în societate și a demarat campania de conștientizare „Povești cu Final Fericit" cu scopul de a ajuta la conturarea unui București actual, care este responsabil când vine vorba despre folosirea corectă a sistemului de canalizare. Din păcate, consecințele generate de obiceiul românilor de a arunca în canalizare grăsimi solidificate, detergenți, materiale textile etc., sunt poluarea apelor și a mediului înconjurător.

Totodată, deoarece puțini sunt cei care cunosc întreg procesul prin care este produsă apa potabilă de care se bucură peste 2 milioane de locuitori ai capitalei, am inaugurat escape room-ul $H_2Out$, cu scopul de a educa publicul în ceea ce privește circuitul pe care îl parcurge apa de la râu până la robinet și cuprinde elemente din procesul de captare, tratare și distribuție a apei. Apa este o resursă finită care trebuie apreciată, povestea camerei și mecanismul „de ieșire" al jocului interactiv transmite jucătorilor eforturile considerabile din spatele oricărui pahar de apă potabilă. De multe ori, complexitatea proceselor de producție, tratare și distribuție din spatele fiecărui pahar de apă este o necunoscută pentru consumatori, lucru pe care dorim să îl schimbăm. De aceea, Apa Nova a creat acest instrument neconvențional, o premieră în manieră de comunicare pentru o companie cu un profil și domeniu de activitate precum cel al nostru.

Sportul reprezintă un element esențial, ce a confirmat implicarea activă a companiei în viața comunității. Susținerea echipei de fotbal prahovene Petrolul Ploiești reprezintă pentru comunitatea ploieșteană revitalizarea unui simbol local. Veolia este partener finanțator al echipei de fotbal și asigură un buget necesar obiectivelor propuse: promovarea în Liga I. Mai mult, presupune un parteneriat unic în România și o inițiativă ce contribuie la menținerea unei echipe ce reprezintă vocea comunității locale. De asemenea, Veolia este sponsor al Federației Române de Tenis de Masă, un sport cu rezultate foarte bune la nivel mondial.

**MUZEUL ANTIPA** a găzduit diorama multimedia „Plasticul, noua specie de prădător acvatic", o instalație interactivă despre impactul plasticului în ecosistemele acvatice.

# Bătălia pentru reciclarea plasticului

**Cum credeți că pot fi făcuți oamenii să conștientizeze pericolul pe care îl reprezintă plasticul pentru mediul înconjurător?**

Consider că media ar trebui să dezvăluie din ce în ce mai mult repercusiunile consumului excesiv de plastic. Este necesar să punem accent pe acest subiect pentru că, uneori, pierdem din vedere cum sunt afectate resursele esențiale. În primul rând trebuie să înțelegem că plasticul, spre deosebire de alte materiale, este supus unui proces îndelungat de descompunere care poate dura de la zeci până la sute de ani de zile, ceea ce înseamnă că efectul poluant este unul pe termen lung. Oamenii ar trebui să recurgă la soluții alternative, precum reutilizarea pungilor existente sau alegerea unei pungi din material textil sunt variante prin care putem diminua consumul în exces de plastic. La finalul anului trecut am semnat un parteneriat cu Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa" cu scopul de a crește și mai mult gradul de informare a publicului larg cu privire la efectele negative ale utilizării plasticului în exces. În acest sens, Muzeul a găzduit o dioramă interactivă pe care Veolia a dezvoltat-o și prin care am vrut să le explicăm oamenilor în mod ludic cum vor arăta oceanele dacă ritmul actual al consumului iresponsabil de plastic va continua. Diorama înfățișează modul în care oamenii își pun amprenta asupra mediului.

**Plasticul este supus unui proces îndelungat de descompunere care poate dura de la zeci până la sute de ani**

**Cum vedeți implicarea instituțiilor de stat și a companiilor private într-o campanie comună?**

Toate entitățile parte a Veolia România urmăresc gestionarea optimizată a resurselor, fie că vorbim despre calitatea apei furnizate și un sistem de canalizare funcțional, fie despre utilizarea sistemelor centralizate de încălzire în detrimentul centralelor de apartament.

Toate acțiunile noastre se realizează prin implicarea reprezentanților instituțiilor de stat cu care colaborăm. Urmărim împreună îmbunătățirea continuă a calității serviciilor dar și creșterea gradului de informare pe diferite teme. N

TREND ASCENDENT

# Schimburile comerciale, nivel record în 2018

Parteneriatul economic dintre România și Franța este în plină expansiune. Anul trecut, schimburile comerciale au crescut cu 9,54% față de 2017.

DE

MIRCEA MARIAN
mircea.marian@newsweek.ro

**POTRIVIT ULTIMELOR DATE** publicate de Banca Națională, Franța este pe locul cinci în ceea ce privește investițiile realizate în România.

La 31 decembrie 2017, BNR a calculat că investițiile franceze se ridicau la 4,73 de miliarde de euro.

Conform părții franceze, citate pe site-ul Ministerului Român de Externe, stocul investițiilor franceze în România depășește 7 mld. euro, 38 dintre firmele franceze din CAC 40 fiind prezente în România, unde asigură peste 120.000 de locuri de muncă. Principalele firme investitoare în România sunt Airbus Group, Renault France, Orange, Valeo, Carrefour, Auchan, Oxylane, Veolia, Alcatel-Lucent, Sanofi.

În anul 2018, volumul schimburilor comerciale româno-franceze a fost de 9.031,71 milioane euro, în creștere cu 9,54% față de perioada similară din 2017, record absolut în relațiile comerciale româno-franceze.

Exportul a totalizat 4.810,22 milioane euro, în creștere cu 13,40% față de aceeași perioadă a anului precedent. Importurile, în valoare de 4.221,49 milioane euro, au înregistrat o creștere de 5,45% față de perioada similară din 2017. Balanța comercială a înregistrat, la finele anului 2018, un sold pozitiv de 588,73 milioane euro. Franța se află pe locul doi în topul țărilor UE cu care România înregistrează o balanță excedentară, după Marea Britanie.

Exporturile sunt concentrate pe 2 grupe de produse cu grad ridicat de prelucrare (mașini, aparate, echipamente electrice și vehicule și echipamente de transport), care reprezintă 54,2% (30,2% și 24,0%).

Importurile sunt concentrate pe 3 grupe de produse cu grad ridicat de prelucrare (mașini, aparate, echipamente electrice; vehicule, aeronave și echipamente de transport; produse ale industriei chimice și conexe), care reprezintă 59,2% (26,6%, 15,6% și 17,0%). „Există rezerve importante de majorare și diversificare a exporturilor românești pe relația Franța, în special la grupele de produse inovative, produse ale industriei aeronautice, serviciii cu valoare adăugată ridicată, materiale de construcție, mobilă și produse din lemn, produse alimentare bio și băuturi", se apreciază pe site-ul Ministerului Român de Externe, unde este punctată și dependență ridicată față de industria auto și de industria orizontală dezvoltată în România ca urmare a prezenței Renault.

**Franța se află pe locul doi în topul țărilor UE cu care România înregistrează o balanță excedentară**

## Branduri puternice

Cel mai mare investitor rămâne Automobile Dacia, care a realizat anul trecut o cifră de afaceri de 5,3 miliarde de euro, în creștere cu 5% față de anul anterior, iar profitul a crescut cu 40%, la 162 milioane de euro, cel mai ridicat nivel din istoria companiei.

Pe locul doi se află Carrefour, care, în 2018, a avut un rezultat net de 802 milioane euro, după o pierdere de 531 milioane euro în 2017, din cauza unor cheltuieli excepționale. Pe locul trei se află compania de medicamente Sanofi Aventis, pe patru - Apa Nova, iar pe cinci - CRH România, fostă Lafarge.

ECOLOGIE

# CARREFOUR creşte România BIO

Carrefour România a iniţiat cel mai amplu program integrat de susţinere a fermierilor români care vor să treacă la un model de business de tip agricultură ecologică.

**PROGRAMUL, ÎNCEPUT ÎN LUNA** martie, reprezintă un angajament pe termen lung, deschis oricărui fermier român care doreşte să fie certificat bio, prin care Carrefour a oferit suport direct pe toată durata procesului de conversie.

Scopul este acela de a crea în România un segment puternic de producători certificaţi BIO.

## Produsele, vândute în magazinele Carrefour

Peste 200 de fermieri s-au înscris în program şi 75 dintre ei sunt eligibili pentru a începe conversia la BIO. Produsele recoltate vor ajunge pe rafturile magazinelor Carrefour cu o etichetă specială, de tranziţie - „în conversie la BIO" -, iar după certificare cu eticheta ecologică, în conformitate cu normele europene.

Complexitatea procesului a fost confirmată şi de Tudor Stanciu, fermier din Călăraşi, care se află deja în al doilea an de conversie pentru certificarea BIO.

„Sunt multe provocări în a cultiva produse BIO, depindem de mulţi factori externi, precum vulnerabilitatea în faţa vremii sau dăunătorii, care trebuie combătuţi fără pesticide sau substanţe controversate", a spus Stanciu.

## Pentru fermierii creativi

Jean Richard de Latour, CEO Carrefour România, a explicat care a fost imboldul ce a dus la demararea acestui proiect.

„Există un potenţial mare în ţară. Pentru a converti acest potenţial într-un model de dezvoltare, e nevoie de contribuţia tuturor.

Cred sincer că trebuie să lucrăm împreună: fermieri, retaileri, autorităţi, organizaţii de mediu, ONG-uri şi camere de comerţ. Fermierii înscrişi în program sunt plini de curaj şi creativitate, dispuşi să încerce culturi BIO diverse, precum cartofi, morcovi, ardei, mure, afine şi altele.

Bio va fi o parte esenţială a agriculturii româneşti, iar Carrefour vrea să pună piatra de temelie", a precizat Jean Richard de Latour, CEO Carrefour România.

## Calitatea produselor, garantată

Programul Creștem România BIO completează seria de parteneriate dezvoltate de Carrefour cu producătorii agricoli. Cooperativa Agricolă Carrefour Vărăști a fost lansată acum 3 ani, iar astăzi livrează peste 5.000 de tone de legume pe rafturile magazinelor. Concomitent, Filierele Calității Carrefour garantează calitatea produselor, de la fermă la raft, în doar 36 de ore. Ca parte a aceluiași demers strategic, Carrefour a lansat anul trecut și „Act for Food, acțiuni concrete pentru ca tu să mănânci bine", program care asigură tranziția naturală către o alimentație sănătoasă, prin intermediul celor patru arii: produse BIO de la producători români sau internaționali, Mărci proprii, Filierele Calității și Cooperativa Agricolă Carrefour Vărăști.

### Contracte ferme

Prin noul program, Carrefour oferă agricultorilor un pachet care cuprinde acoperirea costurilor în vederea obținerii certificării în primul an și consultanță la cerere, oferită prin parteneri specializați, pentru elaborarea dosarului. De asemenea, se asigură contracte ferme pentru preluarea producției la prețuri competitive pentru perioada în care agricultorul nu deține certificare BIO, dar se află în procesul de conversie către aceasta.

După această etapă, se semnează un contract ferm de preluare a producției 2 ani după obținerea certificării. Fermierii vor fi integrați în campanii de promovare a produselor și producătorilor români BIO.

„Creștem România BIO este o mișcare strategică, prin care ne angajăm să promovăm potențialul extraordinar al agriculturii BIO în România, atât în ceea ce privește numărul de producători, cât și varietatea produselor oferite, cu certificare la standarde europene și prețuri foarte bune la raft. Deși s-a vorbit mult despre BIO în ultima perioadă, pentru agricultorul român, până acum, a însemnat să își asume singur toate riscurile, ca un salt fără plasă de siguranță. Acest program vine să îi garanteze că va avea în Carrefour un partener pentru întreg procesul, cu angajamente ferme - de la momentul în care își pregătește dosarul, la toți anii în care se află în conversie, dar nu e încă certificat - și contracte ferme privind comercializarea produselor după certificare. În același timp, inițiativa noastră este o invitație către întreaga industrie de a ne uni eforturile pentru a susține dezvoltarea acestui segment pe termen lung", a declarat Silviu Diaconu, Director Produse Proaspete Carrefour România.

**Producătorii pot aplica în cadrul programului atât în hipermarketurile Carrefour, cât și online, pe platforma www.crestemromaniabio.ro**

La rândul său, Michèle Ramis, Ambasadoarea Franței în România, a îndemnat toți actorii implicați să beneficieze de oportunitățile actuale: „agricultura românească are de jucat rolul său în acest mod de producție și pe piața comună europeană, care, să ne amintim, este una dintre cele mai râvnite piețe din lume, datorită puterii noastre de cumpărare și a nivelului cererii. Este o șansă care merită să fie exploatată". N

FRANCOFONIE

# Sezonul interconectării culturale

BRD – Groupe Société Générale a fost sponsor principal al „Sezonului România-Franța 2019", proiect de anvergură ce și-a propus reîmprospătarea percepției pe care cele două țări le au una despre cealaltă.

**PE 14 IULIE VA LUA SFÂRȘIT** „Sezonul România-Franța 2019", un proiect de anvergură al cărui scop a fost, potrivit organizatorilor, „reînnoirea imaginii și percepției pe care țările noastre le au una față de cealaltă și întărirea legăturilor economice, științifice și culturale, ce ne leagă în mod istoric".

Proiectul a inclus evenimente și inițiative de cooperare în toate domeniile culturale (artele scenei, dans, teatru, muzică clasică, contemporană și actuală, cinema, media, arte vizuale, patrimoniu, arhitectură, urbanism și design etc.), precum și dezbateri în mediul academic, în comunități și saloane, activități sportive și o serie de evenimente dedicate cooperării descentralizate și înfrățirilor dintre comunități din România și Franța.

Sezonul s-a suprapus peste Președinția României a Consiliului Uniunii Europene și a coincis cu celebrarea a două Centenare: cel al Marii Uniri, implicit al României moderne, respectiv centenarul sfârșitului Primului Război Mondial.

Proiectul a fost structurat în două etape, care au durat fiecare câte patru luni. În prima etapă, inaugurată la Paris pe 27 noiembrie 2018, România a dezvăluit Franței o imagine inedită, creativă și inovatoare. În a doua, care a debutat în 18 aprilie 2019, Franța a propus publicului românesc din peste 30 de orașe o serie de proiecte culturale. În total au fost peste 200 de proiecte și peste 400 de evenimente culturale.

## Artă contemporană

BRD – Groupe Société Générale a fost sponsor principal al acestui veritabil maraton cultural. Pe 18 aprilie 2019, în prezența artistului francez Julien Prévieux, a fost vernisată la București expoziția „Specii de Spații", ce a inclus lucrări din colecția de artă contemporană a Société Générale.

Ea a reunit 24 de lucrări din colecția de artă contemporană Société Générale, expuse la sediul central al băncii din cartierul parizian La Défense. Selecția reflectă diversitatea colecției Société Générale, în subiecte, medii și stiluri, dar și în privința generațiilor și ariilor geografice din care provin artiștii. Ea privilegiază lucrări din ultimul deceniu și pune în valoare câteva momente-cheie din Colecția Société Générale, ce servesc ca puncte de plecare pentru explorarea discursurilor majore din pictura, sculptura și fotografia contemporană. Lucrărilor din colecție li s-au adaugat 4 „studii de caz", în care artiștii prezenți în Colecție – Farah Atassi,

Julien Prévieux, Danica Dakić și Florian & Michael Quistrebert – au prezentat secțiuni mai ample din practica lor artistică.

Un proiect separat, dar înrudit din punct de vedere tematic, expoziția Spațiu (Continuare și sfârșit), realizată în colaborare de artiștii Iulia Nistor și Achraf Touloub și organizată de Fundația9, a putut fi vizitată la Rezidența BRD Scena9, între 19 aprilie și 16 iunie.

## Muzică clasică

Cea de-a VII-a ediție a SoNoRo Conac, proiect inițiat de Asociația Sonoro, a avut drept partener principal BRD – Groupe Société Générale. Scopul proiectului cultural a fost de a intermedia contexte favorabile salvării unor monumente importante din patrimoniul românesc.

În perioada 24 aprilie – 11 iulie, au avut loc 16 concerte în clădiri istorice, reprezentative pentru patrimoniul cultural românesc, multe dintre ele construite în stilul eclectic francez al începutului de secol XX, perioadă de maximă înflorire arhitectonică a țării noastre.

„Cele șase ediții «Sonoro Conac» de până acum ne-au dezvăluit într-un alt mod România și bogățiile ei ascunse la vedere și nebănuite celor mai mulți dintre noi. Dintre toate influențele care au adăugat un plus de frumusețe clădirilor de patrimoniu, cele venite din Franța au adus, probabil, acea tușă care a stabilit definitiv strălucirea, pe care istoria a reținut-o. Și, cum muzica nu cunoaște granițe, ea va completa și va conduce cu grație acest dialog cultural peste timp, la fel de actual și în 2019, ca și acum o sută de ani", a declarat Flavia Popa, Secretarul General al BRD – Groupe Société Générale.

**EXPOZIȚIA „SPECII DE SPAȚII" (stânga), experiența digitală de pe platforma „Micro-Folie" și Festivalul SoNoRo Conac (dreapta jos) au consolidat relațiile culturale româno-franceze**

Un alt proiect de anvergură la care BRD – Groupe Société Générale a fost susținător principal a fost cea de-a XII-a ediție a Turneului Internațional Stradivarius, desfășurată sub titulatura „VIVE LA MUSIQUE!".

Violonistul Alexandru Tomescu, vioara Stradivarius Elder-Voicu, alături de harpista de origine franceză Delphine Benhamou și Lari Giorgescu – dans contemporan – au adus în atenția publicului un adevărat dialog între muzică și dans, concert de vioară, harpă și dans contemporan.

În România au avut loc 15 concerte, menite să conecteze publicul la cele mai cunoscute și apreciate compoziții clasice românești și franceze care definesc o lume magică, plină de culoare și prospețime.

Repertoriul a inclus lucrări de George Enescu – „Balada", Béla Bartók – „6 dansuri românești", Camille Saint-Saëns – „Cygne", Camille Saint-Saëns – „Fantaisie op. 124", Jules Massenet – „Méditation", Camille Saint-Saëns – „Introduction et Rondo Capriccioso", Sabina Ulubeanu – „Pas Encore" (piesă contemporană compusă special pentru acest proiect), Maurice Ravel – „Tzigane".

## Digitalizare

BRD – Groupe Société Générale s-a implicat activ și în susținerea proiectului „Micro-Folie Sibiu", bazat pe o platformă culturală digitală, concepută de Ministerul Culturii din Franța și dezvoltată de Muzeul Științei „La Vilette" din Paris, ce include un muzeu digital, un spațiu de realitate virtuală și un FabLab, destinat creativității și inovației.

Din data de 7 iunie 2019, „Micro-Folie - Hotspot Cultural BRD" a devenit un spațiu permanent de interacțiune culturală, destinat publicului de toate vârstele, găzduit de „Casa Artelor", cu sprijinul Muzeului „Astra" din Sibiu. „Micro- Folie Sibiu" a intrat, astfel, într-o rețea de centre culturale care se adresează comunităților și care numără 200 de micro-folies în Franța și străinătate.

„BRD s-a alăturat încă de anul trecut acestei platforme culturale internaționale, care este la intersecția între cultură, educație și tehnologie. Sunt domenii în care noi investim constant, pentru pregătirea noii generații și pentru că dorim să acompaniem proiectele care duc la progresul societății în care trăim împreună. Credem că acest tip de program, care democratizează accesul oamenilor la capodopere ale civilizației, inspiră și incită la creativitate folosind noile tehnologii, aduce un plus de valoare în peisajul cultural din România", a apreciat Francois Bloch, CEO BRD Groupe Société Générale.

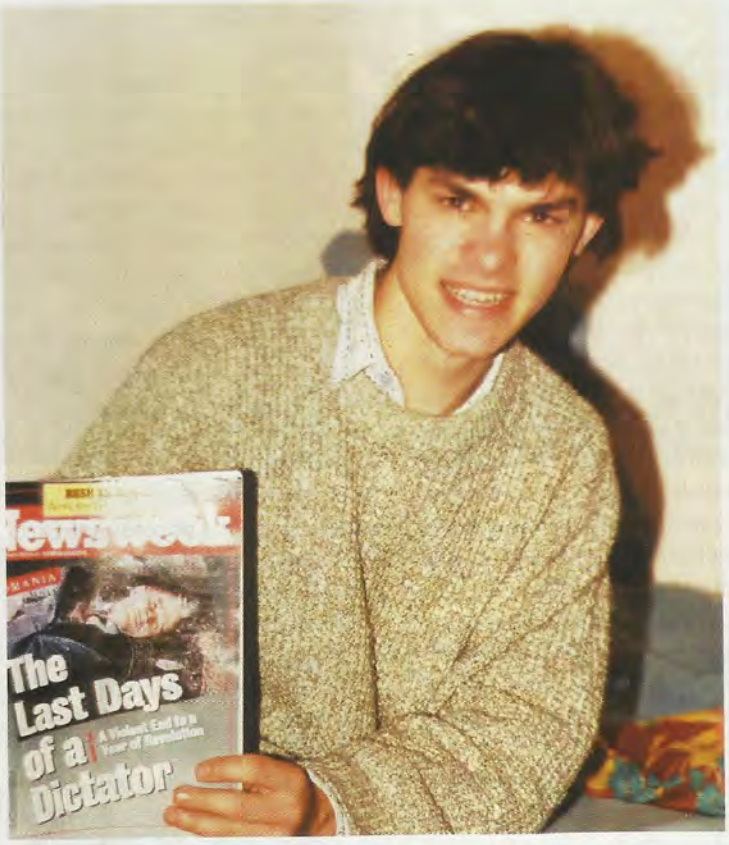

DNA REGION

Faits divers — *A Roissy, hier matin*

**Gérard Kuntz: Enfin libre!**

Développement — *Chambre d'agriculture*

**Des aides européennes pour le Sundgau**

Portrait — *Second prix des olympiades nationales de la chimie*

**Daniel, génie en herbe, s'épanouit à Strasbourg**

# Daniel Funeriu: „Scrisoare către tata și Franța"

„Așa se materializează secole de cultură și civilizație: orice om decent care pune piciorul aici vrea să fie, zilnic, mai bun", scria fostul ministru al Educației, în iulie '89

**DUPĂ CE A FOST ÎN LOTUL** național de chimie al României, în 1988, la 17 ani, Daniel Funeriu s-a stabilit, singur, în Franța. A terminat studiile șef de promoție la Universitatea din Strasbourg, unde și-a susținut doctoratul cu profesorul Jean-Marie Lehn, laureat al Premiului Nobel pentru chimie în 1988. A devenit cetățean francez în 1999, iar în 2009 a devenit ministrul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului în Guvernul Boc. A introdus măsuri drastice, cum sunt camerele de luat vederi la Bacalaureat, cruciada anti-plagiat, clasa pregătitoare, evaluarea internațională a universităților și a avut o contribuție majoră la ELI, laserul de la Măgurele. În prezent, Daniel Funeriu este și cetățen francez și locuiește la Strasbourg.

A acceptat invitația *Newsweek România* de a scrie despre ce a reprezentat Franța pentru el în trecut, dar, mai ales, în prezent:

Am găsit printre manuscrisele tatălui meu o scrisoare pe care i-am trimis-o în iulie 1989, la un an după ce am «fugit» în Franța. Nu știu cum rezona în mintea sa ce scriam atunci, dacă detașarea mea îl liniștea sau nu. Recitind-o azi îmi dau seama ce a însemnat Franța în formarea mea ca om. E vorba de Franța anilor '80, care nu trebuie confundată cu Franța din anii '90-2000 și nici cu cea de azi. Redau aici scrisoarea de acum 30 de ani, despre ce reprezintă Franța pentru mine azi, față de ce a reprezentat pentru mine atunci. La vară voi merge la Săvârșin (acum abia îmi dau seama că Săvârșinul, împreună cu Timișoara și Strasbourgul, e unul dintre cele trei locuri unde mă simt acasă)

FOTO: ARHIVA PERSONALĂ

**În Franța, Daniel Funeriu obișnuia să citească revista *Newsweek*. Uneori, presa din Hexagon scria despre reușitele sale în domeniul chimiei**

și voi avea o discuție amplă cu tatăl meu. Așadar, scrisoarea:

***Dragă tată, dragă Lia,***

*Vă scriu astăzi, nu din întâmplare, ci pentru că am așteptat să văd defilarea de 14 iulie, să v-o povestesc. Din păcate nu există cuvinte (nici în franceză și nici în română) care să exprime cât de magnific a fost. Cât despre defilarea de la Paris... e ceva nemaivăzut. Acum e noapte și focurile de artificii tot mai continuă în curtea Palatului Rohan, pe care îl văd pe fereastră.*

*Să trec la altceva. Am intrat în vacanță. Simțeam într-adevăr, poate pentru prima dată în viață, nevoia. Imediat după bacalaureat eram foarte obosit din punct de vedere fizic și intelectual. Chiar dacă la școală știam mai multe ca toți, mi-am dat seama de lipsa totală de metodă și capacitate de sinteză pe care (nu) le aveam. Mi-a luat foarte mult efort să le dobândesc în cele doar nouă luni pe care le-am avut la dispoziție până la bacalaureat. Și a trebuit să învăț și franceza de la zero și să mă descurc să fac bani. Așa că între învățat, trezitul la 4 dimineața să fac inventare la Auchan și culcatul la 1 noaptea, când lucram la restaurant, nu am fost prea odihnit anul ăsta. De aceea de vreo zece zile mănânc, beau, dorm și cam atât. Acum mă simt mult mai relaxat, mai ales că de vreo patru zile am o companie foarte plăcută. A venit la Foyer Saint-Joseph un grup de balerine de la opera din Paris (de vârsta mea, dar și... profesoarele lor) și, evident, nu m-am făcut de râs: cea mai frumoasă (și e și foarte inteligentă și agreabilă), Béatrice, m-a plăcut destul de mult. Cred că am reușit să o vrăjesc făcându-i o vizită ghidată a Strasbourgului (am învățat din ghiduri turistice toate detaliile). Acum știu că e destul de mult efort cu o balerină...*

*Să-ți dau detalii despre cum îmi gestionez banii: am în total 53.630 de franci în mai multe conturi. Cel mai mare e de 30.000 de franci la Sogenal, pentru că acolo mi-au pus banii câștigați pentru premiul de la Olimpiada de Chimie a Franței. În afară de vreo 2.000 de franci, care sunt pe contul curent, restul îmi aduc vreo 4,5% pe an, dar am și un cont de „Devises à terme", în dolari, care îmi aduce mai mult.*

*O parte din ei sunt în acțiuni, am cumpărat Saatchi&Saatchi, o firmă de publicitate și SICAV- uri, un instrument financiar mai complex, care pe moment merg bine. Asta e, dacă vrei, o expresie a mobilității și capacității de adaptare a societății de aici. Așa că de acum o să îmi permit să destrâng cureaua un pic, dar fii convins, am învățat lecția pe care mi-ai dat-o cu „est modus in rebus" și nu voi deveni niciodată mână spartă.*

*În fond pot să-mi permit niște mici cheltuieli, să îmi cumpăr niște haine mai faine și să vă trimit pachete.*

**SOCIETATEA FRANCEZĂ**
**i-a ordonat viața, mărturisește fostul ministru al Educației. Totul a început cu camera în care a locuit când a ajuns în Hexagon**

*Vezi, așadar, că în 11 luni de când sunt aici, am realizat pas mal de choses: mi-am luat bacalaureatul științific (cel mai greu) cu una din cele mai mari note din „județ", am reușit (doar eu și încă un coleg de liceu, Olivier Hartmann) să intrăm în facultatea de elită din Strasbourg (classes préparatoires aux grandes écoles), m-am afirmat (ți-am trimis articolul pe care Dernières Nouvelles d'Alsace l-a scris despre mine când am luat premiul doi la Olimpiada de Chimie din Franța) și am făcut bani. De asemenea, pe un alt plan decât cel practic, am reușit să devin extraordinar de ordonat (chiar azi mă miram că de trei-patru luni nu am văzut dezordine în cameră și Béatrice a fost impresionată cât e de frumos organizat la mine). Dar ordinea asta e nu doar în cameră, ci și în spiritul meu (metoda franțuzească obligă...). Parcă toate gândurile și concepțiile mele s-au transformat din ceva amorf în ceva cristalin. Am auzit și o chestie tare: „ce que l'on conçoit bien s'énonce clairement" și cred că asta e cea mai mare transformare a mea. Am devenit alergic la tot ceea ce e neclar, nespus și, în general, la tot ce e „fourbe", la tot ce e ipocrit. Pe de altă parte îmi dau seama că Occidentul m-a făcut dur.*

*De fapt nici nu pot să spun dur, ci mai exact intransigent față de ceilalți, ceea ce, consider eu, e sănătos, căci asta evită scheme de genul „se poate și așa, lasă că mi-e prieten". Am observat că nu există pardon, orice greșeală se plătește. Pentru mine acum nu există decât „eu și familia mea" și fiți fără grijă, nu vă uit, chiar dacă nu am avut până acum nicio criză de melancolie sau ceva similar.*

*Cum am reușit pentru mine te asigur că o să reușesc și pentru voi. Mă miră faptul că tata mă întreabă la telefon dacă nu îmi e dor sau așa ceva. Trebuie să înțelegeți că am făcut eforturi mari să mă descurc singur și fără ajutor aici, așa că nu am niciun regret că am părăsit România cu comunismul de acolo. Viața mea acum e Franța. Franța e țara care îmi dă posibilitatea să „explodez" intelectual: în august o să câștig bani făcând ce îmi place: chimie. O să lucrez în laboratorul lui Jean-Marie Lehn, un profesor care acum doi ani a luat Premiul Nobel, împreună cu un tânăr, Jean-Pierre Sauvage, care face niște molecule înlănțuite cu proprietăți foarte interesante. Îți dai seama ce înseamnă asta: să lucrezi la 18 ani cu un laureat Nobel! De aceea Franța pentru mine înseamnă atât de mult, pentru că mi-a dat șansa să mă dezvolt exploziv (e un cuvânt foarte fain în franceză, „s'épanouir") chiar dacă am ajuns aici cu 70 de dolari. Seriozitatea de aici m-a disciplinat, stilul lor de a fi constanți în efort (ți-am spus că nu chiulește nimeni, iar profesorii nu întârzie) și de a avea un soi de firesc al excelenței m-au făcut și pe mine să mă comport într-un fel în care îmi place.*

*Uneori însă nu îi înțeleg. Ți-am povestit de Julie, îmi plăcea mult de ea și, ca să o impresionez, i-am vorbit despre cât de mult a făcut Napoleon pentru Franța. Dar ea m-a luat foarte tare și mi-a spus „Napoleon e un criminal, a făcut numai războaie". Nu a mai vorbit cu mine de atunci și cred că au un fel de spirit sinucigaș cultural, în care își văd numai defectele în loc să fie mândri de ceea ce au dat lumii.*

*Te rog când mergi la Pâncota să-i spui lui bunuțu și la bunuța cât de mult le ascult sfaturile și să nu fie triști că sunt printre străini, pentru că nu sunt. Alsacia și Franța îmi sunt casă acum.*

*Cu drag, Dan*

## „Ici se trouve l'élite de la France, maintenant vous en faites partie"

Asta era o frântură din viața mea de acum 30 de ani, despre cum Franța m-a transformat, din copilul tocilar, în adultul mult mai performant decât dacă aș fi fost format altundeva. Sigur, „viețile" mele din România, Japonia și SUA au contribuit la ceea ce sunt, dar până la urmă Franța a însemnat, intelectual, cel mai mult pentru mine.

Începând cu ochii blânzi, dar fermi, ai directoarei de liceu, Madame Jung, care, atunci când eram mai nărăvaș, mă lua cu „mais, jeune-homme, ici se trouve l'élite de la France, maintenant vous en faites partie" („tinere domn, aici este elita Franței, acum sunteți parte din ea") și brusc simțeam secolele de cultură care apăsau pe umerii mei, continuând cu zecile de mecanisme, pe care Franța le avea, astfel încât, dacă sunt serios, să pot să studiez, și care moral mă și obligau să reușesc, nu voi uita niciodată ochii glaciali ai lui Séverine, care m-au învățat ce înseamnă să fii bărbat fără să

FOTO: FOTOLIA.COM; ARHIVA PERSONALĂ

fii mojic, iar puterea perseverenţei am înţeles-o şi sărbătorit-o în stradă, în 1998, când Franţa a devenit campioană mondială la fotbal la doar 4 ani după o ruşinoasă eliminare. Tot Franţa, şi tot fotbalul, m-au învăţat, după dramatica semifinală cu Germania din 1982, că indiferent de emoţie şi decepţie, trebuie să continui: succesul aparţine celor care merg înainte. În decembrie 1989, când la televiziunea franceză vedeam imagini cu tancuri aproape de apartamentul din Timişoara, am crescut moral cât în 10 ani: Jean-Pierre Perrin, adjunctul fostului meu liceu, m-a luat în familia lui de Crăciun pentru a-mi liniști spaimele. Asta înseamnă Franţa, aşa se materializează secole de cultură şi civilizaţie, prin mii de comportamente cotidiene, care fac din orice om decent care pune piciorul pe teritoriul ei, un om care vrea să fie, zilnic, mai bun.

## „Să iubim Franţa pe măsura dragostei pe care ne-a dat-o"

Dar există şi un revers al medaliei: a fi generos, deschis, educat şi empatic poate uşor să te facă vulnerabil. Iar acum acea Franţă, care e parte din sufletul meu, e prea frecvent agresată de cei care, contrar mie, au profitat de ea fără să o respecte. Simt pentru Franţa acelaşi lucru pe care îl simţeam faţă de bunicul meu care, după ce a luptat la Stalingrad, a fost un stâlp pentru toată familia, ne-a ţinut pe toţi uniţi când a murit mama, mi-a dat sfaturile de care aveam nevoie când eram adolescent, la un moment dat şi-a pierdut agilitatea şi era să fie înşelat de cei pe care i-a ajutat cel mai mult.

Cred că acum e rândul nostru, al celor născuţi Români dar deveniţi şi cetăţeni Francezi, şi care am avut atât de câştigat de pe urma acestei ţări minunate (dincolo de şabloanele cu Ionesco, Cioran sau Brâncuşi) să-i fim stâlpi şi să o iubim pe măsura dragostei pe care ne-a dat-o, filosofic, de-a lungul secolelor, dar şi pragmatic, de-a lungul vieţii noastre.

La Mulţi Ani, Franţă iubită!

**ORAŞUL STRASBOURG** (stânga sus) l-a adoptat imediat pe tânărul Daniel Funeriu. Ajuns în Franţa singur, la 17 ani, cu lotul naţional de chimie al României, a lăsat în ţară doi bunici, care se tânguiau că este „printre străini"

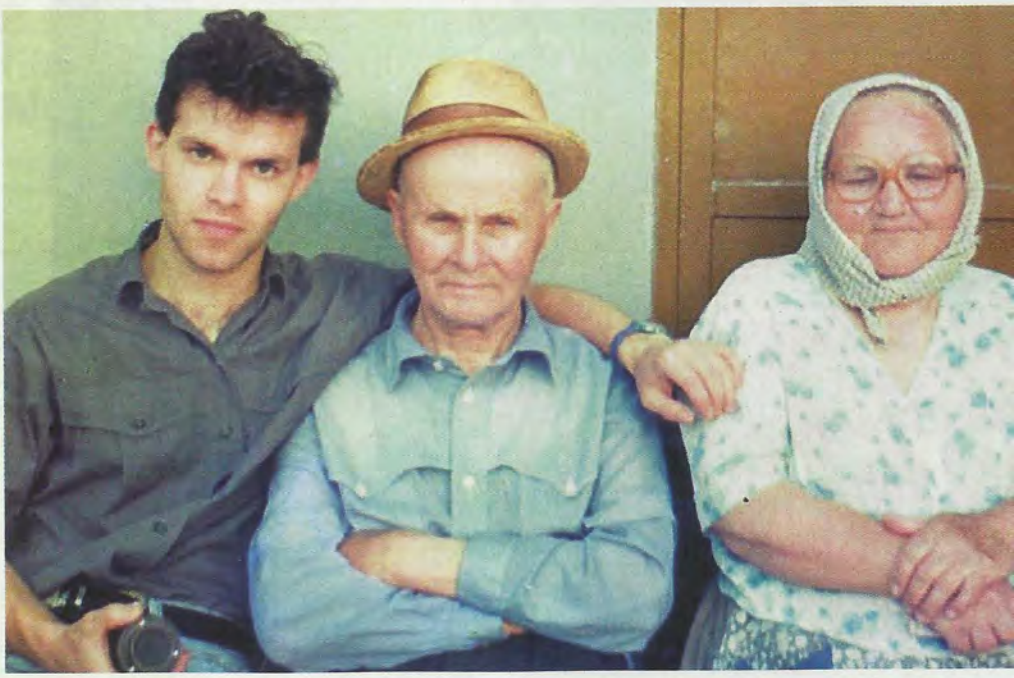

EDUCAȚIE

# Studenții români aleg Franța

România ocupă locul al patrulea în clasamentul studenților proveniți din țările Uniunii Europene care merg să studieze în Hexagon.

**PRIN PARTENERIATUL STRATEGIC,** România și Franța se angajează să-și promoveze, una celeilalte, cultura și imaginea, să organizeze manifestări de anvergură ale căror vizibilitate și impact asupra publicului larg să contribuie la stabilirea și menținerea unor legături durabile în domeniile vieții intelectuale și artistice. Numărul traducerilor literare și științifice, al schimburilor artistice, științifice și universitare a crescut într-o manieră impresionantă, în special în ultimele decenii. Programele „Nicolae Iorga" sau „Les belles Etrangères", destinate favorizării traducerilor și promovării literaturii contemporane române și franceze, sunt exemple elocvente în acest sens.

Fidelă tradiției unei Românii francofone, rețeaua de învățământ din țara noastră numără astăzi 55 de licee bilingve româno-franceze (dintre care 29 oferă diplomă de bacalaureat francofon), 23 de universități de stat și 16 universități particulare cu specializări și în limba franceză.

Primul acord interguvernamental referitor la învățământul bilingv în România a fost semnat la 28 septembrie 2006, cu prilejul celui de-al XI-lea Summit al Francofoniei, la București.

Câteva sute de tineri români studiază anual în Franța. După 1996, peste 800 de studenți și stagiari români au beneficiat de burse ale guvernului francez, ale diferitelor colectivități teritoriale, ale asociațiilor și întreprinderilor, sau prin programele europene pentru efectuarea unei părți a studiilor lor în Franța. În prezent, Franța primește anual aproape 3.500 de studenți români, fiind a treia țară gazdă după Regatul Unit al Marii Britanii și Italia.

Potrivit principiului reciprocității, în România vin, în fiecare an, mai mult de 2.500 de studenți francezi, în special în

**UNIVERSITATEA SORBONA,** o instituție de învățământ cu o tradiție de secole, pe care studenții români o frecventează

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

sectorul medical. Cooperarea universitară bilaterală este într-o continuă dezvoltare. Acordul privind recunoașterea reciprocă a diplomelor și a perioadelor de studiu în cadrul învățământului superior a fost semnat la 18 octombrie 2012 și a intrat în vigoare la 30 aprilie 2013.

Mai mulți lectori francezi predau în universitățile din București, Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Iași, Timișoara și Suceava. În Franța, învățământul în limba română este asigurat printr-o rețea de lectori prezenți la Paris III, Paris IV, INALCO, Bordeaux III, Toulouse II, Aix-Marseille I, Nancy II, Montpellier III, Strasbourg II, Saint-Etienne.

În domeniul studiilor doctorale, sistemul acordării diplomelor în co-tutelă este în plină expansiune. Franceza este astăzi studiată de mai mult de jumătate dintre elevi și vorbită de un român din patru. Practic, 1,6 milioane de elevi

**În prezent, Franța primește anual aproape 3.500 de studenți români, fiind a treia gazdă după Marea Britanie și Italia**

învață limba franceză, ca a doua limbă străină după engleză. Ambasada României la Paris organizează, din 2004, cursuri de limba română pentru copii (preșcolari și școlari) sub genericul „Școala românească de duminică".

### Caravana studiilor

În cadrul Sezonului Franța – România, un proiect politico-cultural de redescoperire și promovare a relațiilor dintre cele două state, s-a desfășurat „Caravana studiilor".

Pentru a consolida mobilitatea studenților în Franța și pentru a permite dezvoltarea unor noi acorduri de cooperare între universitățile din România și instituțiile de învățământ superior de nivel înalt din Franța, Campus France România a organizat prima ediție a „Caravanei studiilor" în Franța.

Timp de o lună, între 5 mai și 7 iunie, caravana a promovat studiile în Franța, în licee și universități, în diferite regiuni din România. Ea s-a deplasat în 19 orașe din România, a parcurs mai mult de 4.000 de kilometri pentru a întâlni peste 2.000 de elevi și studenți. „Eu cred că a permis reafirmarea legăturilor dintre Franța și România, consolidarea prieteniei noastre", a spus Michèle Ramis, ambasadoarea Franței la București, la finalul acestui proiect.

În cadrul caravanei, s-a distribuit Ghidul filierelor universitare francofone, un compendiu al filierelor cu predare în limba franceză din cadrul tuturor universităților din țară. Acest ghid are ca obiectiv principal crearea unei strânse legături între cererile mediului socio-economic și actorii învățământului superior.

Michèle Ramis a precizat că Franța dorește să redevină prima țară de destinație a studenților români în 2020 și 2021. „Această caravană se înscrie în seria de acțiuni pe care le întreprindem pentru cooperarea franco-română în domeniul universitar științific", a subliniat ambasadoarea Franței. Excelența Sa a precizat că Franța este primul partener al României în domeniul universitar și al cercetării, că între cele două state există circa 600 de acorduri de cooperare.

La nivel mondial, Franța este a patra țară de destinație pentru studenții aflați în mobilitate. Mai mult decât atât, 12% din populația Franței este constituită din studenți străini, iar, dintre aceștia, un număr considerabil de tineri români aleg să își continue studiile în Franța. Fenomenul plasează România pe locul al patrulea la nivelul Uniunii Europene în clasamentul studenților europeni care aleg Franța.

CARIERĂ

# Emmanuel Macron, liderul emergent al Europei

Tânărul președinte al Franței este tot mai aproape să devină liderul de facto al Uniunii Europene, mandat pe care-l va prelua de la Angela Merkel.

**PREȘEDINTELE FRANȚEI, EMMANUEL MACRON,** și-a consolidat poziția de jucător important pe plan european și internațional, după summit-ul anual G20 de la Osaka (Japonia) și după dramatica criză a alegerii conducerii Uniunii Europene, desfășurată la Bruxelles.

La G20, grupare ce reprezintă mai mult de 80% din producția economică mondială și două treimi din populația sa, Macron s-a opus puternicei influențe a SUA pentru a se renunța la referințele la încălzirea globală în comunicatul final, Japonia alăturându-se americanilor.

Însă președintele francez Emmanuel Macron a insistat că nu va semna nicio declarație care exclude orice referire la Acordul de la Paris din 2015 privind combaterea schimbărilor climatice. Astfel încât, în comunicatul final, au fost făcute referințele privind Acordul de la Paris, fiind însă cuprinsă și poziția SUA.

La Bruxelles, Emmanuel Macron a trebuit să facă față unei crize fără precedent generată de lupta pentru bugetul Zonei euro și președinția Comisiei Europene. Președintele francez s-a confruntat cu o tentativă de izolare, pusă la cale de prim-ministrul olandez Mark Rutte, susținut de un grup de țări din Europa de Nord, Noua Liga Hanseatică. Rutte a declarat bugetul zonei euro „mort și îngropat". Motivul invocat: bugetul propus de liderul francez pentru stabilizarea economiilor ar recompensa guvernele care urmăresc politici fiscale nesăbuite.

Unul dintre planurile cele mai ambițioase ale lui Macron privind Zona euro trebuia să primească o lovitură decisivă. Însă Macron, cel mai tânăr președinte din istoria Franței, nu s-a speriat de această minirevoluție, considerând că este o reacție inerentă a liderilor europeni în fața unei schimbări majore. Acest conflict este perceput ca fiind clasica ciocnire dintre vechea generație europeană și cea nouă, dornică de schimbare, al cărui lider este Emmanuel Macron.

## Cine este Emmanuel Macron?

Emmanuel Jean-Michel Frédéric Macron s-a născut la 21 decembrie 1977, în Amiens, Franța. Cu doi părinți medici, Macron a copilărit într-un mediu intelectual și s-a remarcat de timpuriu prin aptitudinile sale pentru literatură, politică și teatru.

După ce a urmat școala iezuită locală „La Providence", Macron și-a terminat studiile la prestigiosul Lycée Henri IV din Paris. A continuat să studieze filosofia la Universitatea Nanterre și Afacerile publice la Sciences Po, absolvind și Școala Națională de Administrație, în 2004, învățământ de elită.

## Cariera profesională

După absolvire, Macron a lucrat pentru Ministerul Finanțelor din Franța ca inspector. A fost preluat de președintele Nicolas Sarkozy în 2007 pentru a se alătura Comisiei bipartizane Attali privind creșterea economică. În anul următor, Macron a părăsit serviciul public pentru lumea bancară a investițiilor de la Rothschild & Co. Din nou, demonstrând o capacitate de învățare

DE

ADINA MUTĂR
adina.mutar@newsweek.ro

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

rapidă, el a urcat treptele conducerii până la postul de director general.

Cu liderul Partidului Socialist François Hollande, Macron a dezvoltat o relație de încredere, devenind secretar general adjunct la Elysée, când Hollande a fost ales președinte al Franței în 2012. În această funcție, a lucrat pe probleme economice și financiare, iar, în 2014, Macron a fost numit ministru al Economiei, Industriei și Datelor Digitale din Franța. În anul următor, el a formulat o serie de măsuri pentru a ajuta economia, cunoscute sub numele de „Legea lui Macron". În 2016, a format un nou partid centrist numit „Republique En Marche!", iar în august a anunțat că se retrage din funcția de ministru al Economiei.

În noiembrie 2016, Macron și-a anunțat oficial candidatura pentru alegerile prezidențiale din 2017. În ciuda faptului că nu avea experiență, iar mișcarea lui era nou apărută, Macron a obținut sprijin atât din partea Stângii, cât și din partea Dreptei, prin propunerile sale de reducere a impozitelor pentru întreprinderi și locuințe, reforma bunăstării și a pensiilor și alocarea resurselor pentru apărare, energie, mediu și transport.

Ajutat de o acoperire favorabilă a mass-media și de greșelile unor adversari mai experimentați, la vârsta de 39 de ani s-a prezentat în fața alegătorilor. După prima rundă de vot, din 23 aprilie 2017, a terminat înaintea lui Marine Le Pen de la Frontul Național, marcând faptul că, pentru prima dată de la formarea celei de-a cincea Republici franceze în 1958, niciunul dintre partidele tradiționale de dreapta sau de stânga nu a avut reprezentanți în runda finală.

**La 23 aprilie 2017, Emmanuel Macron a înfrânt partidele tradiționale de Dreapta și de Stânga, fiind, pentru prima dată de la formarea celei de-a cincea Republici franceze în 1958 când candidații acestora n-au intrat în „finalele" prezidențiale**

## Istoria alegerilor

Bătălia prezidențială a prezentat un contrast puternic pentru electorat, oferta lui Emmanuel Macron fiind un comerț liber și o puternică Uniune Europeană, iar cea a lui Le Pen, un puternic curent naționalist, cu o răspândire masivă.

Cu puțin timp înainte de închiderea oficială a campaniei din 5 mai, echipa lui Macron a fost supusă unei „operațiuni masive și coordonate de hacking", care a dus la publicarea de documente personale și de afaceri. Cu toate acestea, efortul de denigrare a avut un impact redus asupra alegerilor.

La 7 mai, Emmanuel Macron a obținut mai mult de 66%, învingând-o pe Marine Le Pen. A devenit cel mai tânăr președinte din istoria Franței. Pentru următorii ani, planul său este să facă economii de 60 de miliarde de euro, astfel încât Franța să respecte limita deficitului bugetar al UE de 3% din PIB (producția totală). Investițiile cele mai mari sunt pentru sectorul abilități și formare, reforme ecologice, iar pentru agricultură, sănătate, infrastructură publică, modernizarea serviciilor alocă investiții egale.

## Relația cu SUA: „Adio, dar rămân cu tine"

La puțin timp după alegerile din Franța, președintele Donald Trump a anunțat că retrage SUA din Acordul de la Paris privind clima, unul dintre obiectivele de forță pentru politica tânărului președinte. Retragerea Regatului Unit din Uniunea Europeană a fost o altă lovitură puternică. Însă ambele prezentau și oportunități pentru președintele Franței, una dintre economiile mari ale blocului comunitar.

La prima problemă, ridicată de președintele american, Macron a răspuns prin atragerea cercetătorilor în domeniul climei în Franța, „a doua lor patrie", pentru a „face din nou planeta noastră mare", parafrazându-l pe Trump.

În decembrie 2017, președintele Macron a acordat facilități de cercetare pe termen lung pentru 18 oameni de știință din domeniul climei, dintre care 13 s-au aflat anterior în SUA.

Schimbările climatice au fost printre problemele discutate de Macron și Xi Jinping în timpul vizitei președintelui francez în China la începutul anului 2018.

## Întâlnirea dintre „Cel bătrân" și „Cel tânăr"

La 23 aprilie 2018, Emmanuel Macron a devenit primul lider străin care a efectuat o vizită oficială la invitația Administrației Trump. Președintele american a considerat că, dintre liderii Europei, cu Regatul Unit care a optat pentru Brexit, Emmanuel Macron este o forță nouă, tânără, puternic acorată în valorile europene pe care Trump le considera îmbătrânite.

Întâlnirea dintre „Cel bătrân" și „Cel tânăr", cum a fost numită de o parte a presei, a fost apreciată ca fiind un succes, deși diferențele dintre cei doi au rămas intacte cu privire la Acordul de la Paris privind schimbările dramatice ale climei și la Acordul nuclear cu Iranul, pe care Trump îl considera „nebun și ridicol".

Punctul lor comun forte a fost necesitatea continuării prezenței militare în Siria, ceea ce unește și acum Franța și SUA, existând acțiuni militare coordonate.

Ambii președinți consideră că președintele Bashar al-Assad trebuie să răspundă pentru crimele sale în fața unui tribunal internațional. În ciuda divergențelor ce emerg din politica „America first" a lui Trump, Macron a înțeles că între cele două mari puteri există o legătură de neînvins, un pod între SUA și Europa ce trebuie întărit, nu destrămat. El este puternic împotriva izolaționismului, naționalismului cu impact negativ asupra evoluției lumii și, deși relația cu SUA pare a fi problematică, nici „Europa ultraliberală" nu este mai comodă.

Macron a avertizat recent că politicienii trebuie să ia aminte la asemănările dintre vremurile actuale și perioada dintre Primul Război Mondial și cel de-al Doilea Război Mondial, pentru a nu se repeta greșelile trecutului, subliniind că europenii nu se mai pot baza pe SUA pentru a-i apăra. Această temă a fost reluată cu ocazia deciziei președintelui Donald Trump de a elimina Tratatul nuclear cu Rusia din 1987.

„Cine este principala victimă a acestei decizii? Europa și securitatea ei", a declarat el pentru postul de radio francez Europa 1.

Ca un prim pas pentru o securizare a Europei, Macron a solicitat crearea unei forțe de 5.000 de polițiști de frontieră ai UE, care o vor apăra de infiltrările extremiștilor, care profită de criza refugiaților pentru a se reloca în țări europene. Cât despre refugiați, Macron consideră că aceștia sunt îndreptățiți să primească protecție, iar cererile de azil ar trebui să fie soluționate în termen de șase luni.

## Europa lui Macron

Emmanuel Macron este un eurofil. El a urcat pe scenă pentru a-și ține primul discurs public, în calitate de președinte ales, pe „Oda bucuriei" a lui Beethoven, imnul Uniunii Europene. Alegerea sa a fost primită cu căldură atât la Bruxelles, cât și la Berlin.

Cu toate acestea, el declară cu sinceritate că este necesară o reformă atât la Bruxelles, cât și la Paris, ceea ce nu este agreat de Germania, ale cărei viziuni asupra Europei sunt diferite față de cele ale președintelui francez.

În timp ce Germania favorizează o uniune largă, expansionistă, Franța preferă un bloc mai profund și mai integrat, un nucleu forte pentru o expansiune viitoare. Pentru întărirea acestei „celule de bază", Macron propune pentru Zona euro un buget separat, un ministru de Finanțe și un Parlament al deputaților europeni din cele 19 țări

**MEDIATOR FORTE**
**Între o Europă incomodă și „America First", Emmanuel Macron se străduiește să construiască un pod durabil. În imagini, alături de Mario Draghi (stânga) și Donald Trump (jos)**

care utilizează moneda euro. El dorește și mai multă responsabilitate în cadrul Zonei euro și consideră că excedentul comercial al Germaniei trebuie să fie reechilibrat. Ambele planuri deranjează Germania, care se vede trecută pe un loc inferior Franței ca forță de decizie în UE.

În negocierile asupra Brexit, Macron dorește ca Marea Britanie să nu aibă „avantaje nejustificate" față de restul Europei. El cere ca normele Pieței unice să se aplice pe deplin tuturor partenerilor comerciali. De asemenea, este un susținător deschis al tranzacțiilor de liber schimb, cum ar fi CETA – acordul UE - Canada – și a vorbit în mod public despre dorința sa de a atrage expatriați francezi acasă din Marea Britanie.

Dar unul dintre cele mai importante planuri ale sale privind Europa, și aici este susținut de Germania, este crearea unei forțe militare europene. Pentru aceasta, prevede un fond de apărare al UE pentru a promova proiectele militare comune și a întreține un sediu european permanent.

SUA și Marea Britanie consideră că o astfel de forță ar fi o structură paralelă care s-ar suprapune NATO și ar concura-o la buget, însă Macron susține că este vorba doar de o întărire a Alianței, cu o mai rapidă putere de acțiune locală. De altfel, el s-a angajat să majoreze cheltuielile pentru apărare la nivelul de referință al NATO de 2% din PIB până în 2025.

Un critic al politicii rusești, Emmanuel Macron sprijină sancțiunile aplicate de UE după criza din Ucraina, dar dorește să aibă o relație echitabilă. Însă, în caz de agresiune din partea Rusiei, care odată cu anexarea Crimeii a dovedit că este capabilă de astfel de acțiuni destabilizatoare, este mai bine să existe o „opoziție rapidă".

„Vreau să construiesc un dialog real cu Rusia, care este o țară pe care o respect, o țară europeană, dar trebuie să avem o Europă care să se poată apăra pe cont propriu, fără să se bazeze doar pe Statele Unite".

Cu toate acestea, el consideră că Rusia ar putea fi o amenințare și că Europa ar trebui să fie capabilă să se apere mai bine singură, iar, în acest caz, o forță de intervenție comună pentru misiunile de criză este imperios necesară.

Cancelarul german Angela Merkel susține ideea unei forțe de intervenție rapide, dar consideră că ar trebui să facă parte din „structura cooperării în domeniul apărării".

Dar, până acum, nu există o voință comună din partea țărilor europene și nici putere economică pentru a compensa în apărare puterea brută a Statelor Unite și a NATO.

O astfel de forță rămâne decizia suverană a guvernelor naționale. În prezent nu există decât o alianță de componente naționale antrenate să opereze împreună.

Dar ar putea Europa să se apere față de Rusia? Și ce amenințare pe termen lung reprezintă China? Întrebări pe care Emmanuel Macron insistă să le pună „conservatorilor" europeni.

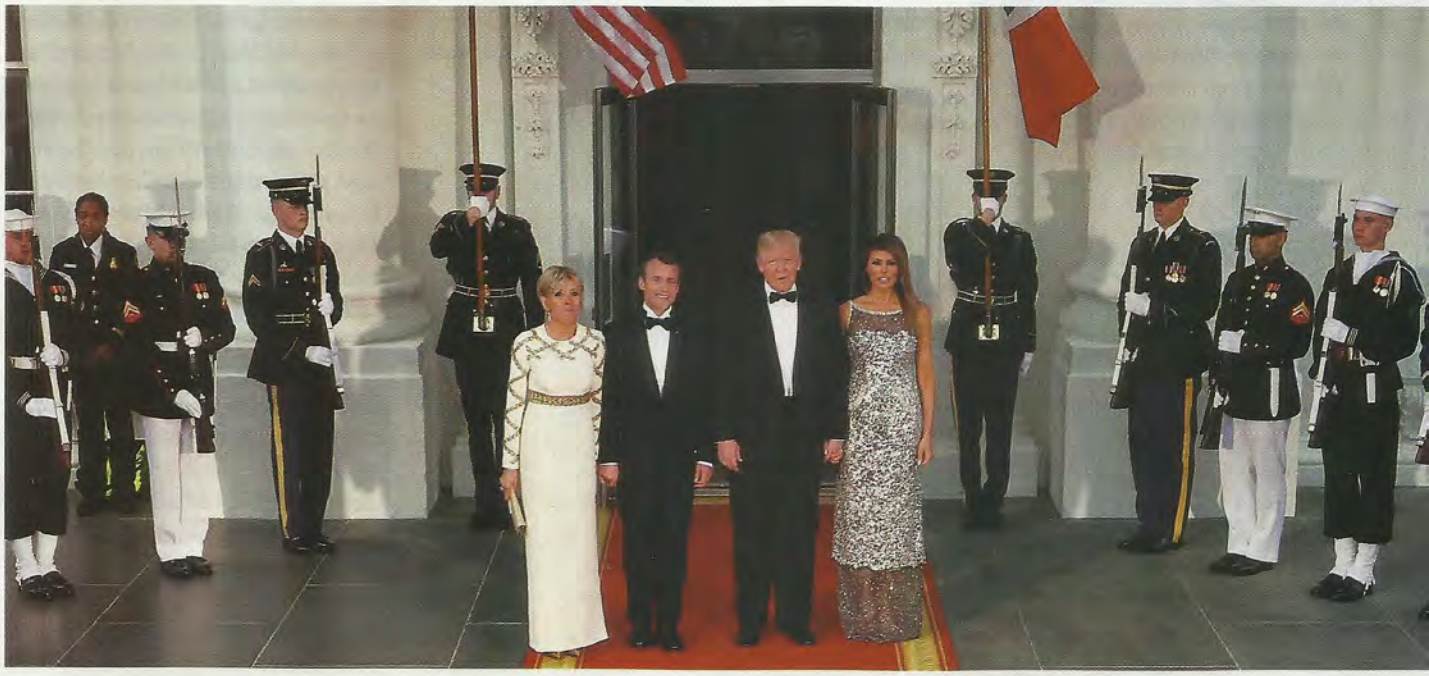

FOTO: GULIVER / GETTY IMAGES

50 YEARS
pioneering progress

H145M, elicopterul de atac propus de Airbus Armatei Române

# Airbus sărbătorește 50 de ani de progres și pionierat

**ÎN URMĂ CU 50 DE ANI,** ministrul francez al Transporturilor, Jean Chamant, și ministrul german al Economiei, Karl Schiller, scriau istorie prin semnarea, la Paris, a înțelegerii pentru dezvoltarea în colaborare a avionului A300, primul avion european bimotor, cu două culoare, proiectat pentru zboruri pe distanțe medii.

## Așa a început povestea Airbus, pe 29 mai 1969

Astăzi, Airbus este un model de integrare europeană, o companie de referință în aeronautica mondială, cu aproximativ 135.000 de angajați.

„Povestea Airbus este una despre ambiție și progres, un exemplu de integrare europeană. De peste cinci decenii, am adus împreună companii din aviația civilă și de apărare de pe întreg continentul. Timp de 50 de ani, am inițiat multe proiecte cu pasiune și am inovat, transformând industria și ajutând societatea să meargă mai departe. Airbus este povestea unor bărbați și a unor femei incredibile, o poveste a marilor realizări din trecut și, mai ales, din viitor" - Guillaume Faury, CEO Airbus.

Pentru a marca această aniversare, Airbus a lansat o campanie globală, prezentând momente cheie de progres și pionierat, de pe parcursul celor cinci decenii.

Desfășurată timp de 50 de zile, în perioada 29 mai – 17 iulie 2019, campania aduce la viață povești din viața companiei, prin conținut nou, interactiv publicat pe platformele Airbus, evidențiind oamenii și inovațiile care au pus compania în mișcare. Campania prezintă activitatea tuturor diviziilor grupului: Avioane Comerciale, Elicoptere, Spațiu și Apărare, alături de alte programe și inițiative.

Sunt povești fascinante din istoria grupului european: momentul în care un elicopter Airbus cucerește Everestul; cine sunt piloții care testează avioanele Airbus și cine sunt inginerii care inovează pentru o lume mai bună; povestea unui supraviețuitor de cursă lungă - elicopterul de atac Tiger; o operațiune dramatică în munți dusă la bun sfârșit cu ajutorul unui elicopter H135 pentru a-l salva chiar pe fostul șef al Airbus în România, Serge Durand; misiunea de pionierat a Airbus pentru a căuta semne ale vieții pe Marte.

La moment aniversar, Airbus privește spre viitor, explorând modul în care poate schimba industria prin inovație, abordând temele cele mai importante ale societății, fie că vorbim de pionierat în dezvoltarea zborurilor electrice pentru a reduce emisiile, de digitalizarea designului aerospațial sau de dezvoltarea de noi soluții pentru mobilitatea aeriană urbană.

# Airbus și România, aproape 50 de ani de colaborare

**AIRBUS ESTE PRINCIPALUL** partener al României în sectorul aeronautic și a creat peste 6.300 de locuri de muncă, în mod direct și indirect.

Airbus are o prezență locală solidă în România prin Airbus Helicopters (cu Airbus Helicopters Romania și Airbus Helicopters Industries) și Premium Aerotec – ambele în Brașov, dar și prin Airbus Defence and Space in Romania, subsidiară deținută în totalitate de Airbus Defence and Space. Premium Aerotec, o companie 100% Airbus, produce componente complexe pentru aeronavele comerciale Airbus. Acest lucru înseamnă că orice avion Airbus are componente fabricate în România.

Peste 75% din activitatea Airbus Helicopters Romania, un joint-venture între Airbus (51%) și IAR (49%) creat în 2002, este destinată exportului. Airbus Helicopters Romania este un Centru de Excelență pentru mentenanță, reparații și modernizare a elicopterelor civile și militare și are clienți din peste 30 de țări. În prezent, capabilitățile companiei acoperă mare parte din gama de elicoptere Airbus: H125, H125M, H130, H135, Dauphin, H155, Puma, Super Puma, H215, H215M și, mai nou, H225 – pentru care oferă asistență tehnică, întreținere, depanare, asistență și suport logistic. Angajamentul Airbus în cadrul parteneriatului cu România a fost consolidat în 2016, odată cu crearea Airbus Helicopters Industries, al cărei obiectiv principal este să producă elicopterul H215M la Brașov.

## H215M și H145M, ofertele Airbus pentru Forțele Armate Române

Airbus vrea să participe și la modernizarea Forțelor Armate Române cu modelul mediu greu H215M și cu elicopterul H145M, un elicopter versatil și performant care se bucură de succes în regiune și nu numai. Țări precum Germania, Serbia, Ungaria, Luxemburg și Thailanda au comandat sau utilizează deja modelul H145M.

## Un parteneriat de durată pentru viitor

În 2018, Airbus și IAR au semnat un contract care oferă 15 ani de cooperare exclusivă între cei doi parteneri, pentru producerea de elicoptere militare medii destinate Armatei Române.

De asemenea, Airbus și-a consolidat prezența în România dezvoltând relații de business exclusive cu companii reprezentative din acest segment industrial: IAR, Aerostar, Comoti, Sonaca, Aeroteh, Turbomecanica, Aerofina și alții. Una dintre cele mai importante inițiative Airbus pentru promovarea și dezvoltarea industriei de profil din România este crearea ARIE (Asociația Română pentru Industria Elicopterelor).

H145M, elicopterul de atac propus de Airbus Armatei Române

H215M, elicopterul militar care ar putea fi produs la Brașov

Centrul de mentenanță pentru elicoptere de la Ghimbav, un parteneriat Airbus – IAR

SPORT

# 100 de ani de la primul meci de rugby România - Franța

Prima întâlnire între cele două echipe a avut loc în cadrul Jocurilor Sportive Interaliate din 1919, organizate la Paris. Atunci a avut loc primul meci internațional al echipei de rugby a României.

**SPORTUL CU BALONUL OVAL** a ajuns în țara noastră, la începutul secolului XX, prin intermediul studenților români care studiau la Paris. În 1913 a fost înființat primul club denumit Stadiul Român, ulterior apărând alte 17 echipe în București.

În 1919, echipa națională de rugby a României a participat la Jocurile Sportive Interaliate, unde a jucat împotriva Franței și a Statelor Unite, fiind învinsă în ambele partide. Era prima participare internațională a celor care aveau să-și câștige renumele de „Stejari".

De curând, Albini Prassa, importatorul și distribuitorul Tissot în România, a decis să marcheze momentul aparte din istoria rugby-ului românesc lansând un proiect special: recrearea tricoului de joc folosit de echipa națională de rugby a României în 1919.

Pentru realizarea unei copii cât mai fidele, au fost consultate surse istorice, iar tricoul a fost realizat de Sports D'Epoque, o firmă specializată din Franța.

## Paris 1924, prima medalie olimpică a României

În 1924, România a fost una dintre cele trei echipe participante la Paris, pierzând ambele meciuri jucate, împotriva Franței (cu 59-3) și a SUA (cu 39-0). România a terminat astfel pe locul 3, obținând prima medalie din istoria participării sportivilor români la Jocurile Olimpice.

## Record de spectatori

În 19 mai 1957, România întâlnea pentru prima dată Franța într-un meci oficial după sfârșitul Celui De-Al Doilea Război Mondial.

Întâlnirea, desfășurată pe Stadionul 23 August, în cuplaj cu meciul de fotbal România - Polonia, a consemnat o asistență record pentru perioada de atunci a sportului cu balonul oval, 90.000 de spectatori, ocupând și astăzi locul 4 într-o ierarhie mondială a meciurilor test.

În 1960, România a învins pentru prima dată Franța, cu scorul de 11-5. Era perioada în care „Stejarii" se luptau de la egal la egal cu marile puteri mondiale ale rugby-ului.

## Legături strânse

Generația de antrenori educați la școala franceză de rugby, activi în anii '40 și '50, a creat un sistem care a dus la succesele echipei naționale din anii '60, '70 și '80. După 1990, primul antrenor străin al Stejarilor a fost francezul Henry Charriere.

Începând chiar din anii '60 și, în special după 1990, rugby-știi români, precum Mihai Vusec, Adrian Lungu, Petre Mitu, Marius Tincu, Ovidiu Tonița și mulți alții au făcut carieră în Top14, prima divizie din Franța, considerată cea mai puternică din lume. În momentul de față, în Hexagon sunt aproape 250 de jucători de rugby de origine română care activează în diferite divizii.

DE

MIHAI DUȚĂ
mihai.duta@newsweek.ro

**„STEJARUL"** Valentin Calafeteanu, prezentând tricoul echipei naționale de acum 100 de ani (sus). Fază din meciul Franța - România, disputat pe Stade des Colombes la 22 iunie 2019

FOTO: AGENCE ROL – GALLICA.FR

# ABONEAZĂ-TE!

## MODALITĂȚI DE ABONARE:

- Online, prin card, la www.newsweek.ro/abonamente
- Prin ordin de plată în contul S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., Cod Unic de Înregistrare: 38847674, cont nr. RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor
- La toate oficiile poștale
- La firmele de abonamente:
  - Manpress Distribution București
  - Calliope S.R.L. Ploiești
  - Cuget Liber S.A. Constanța

Pentru informații și reclamații abonamente *Newsweek România*:

- E-mail: abonamente@newsweek.ro.
- Tel.: 0374.00.23.81 / 0374.00.23.82 tarif normal (de luni până vineri între 10.00 și 17.00).

Pentru abonamentele plătite cu ordin de plată este necesar să trimiteți talonul de mai jos completat, împreună cu copia dovezii de plată, la S.C. NEWS INTERNATIONAL S.A., București, B-dul Mărăști nr. 65-67, Pavilion G3, Complex Romexpo, Intrarea B, sector 1, sau prin e-mail la: abonamente@newsweek.ro.

**PLATA SE VA EFECTUA PÂNĂ LA DATA DE 25 A LUNII ÎN CURS PENTRU CA LIVRAREA ABONAMENTULUI SĂ ÎNCEAPĂ DE LA DATA DE 1 A LUNII URMĂTOARE. DACĂ PLATA SE EFECTUEAZĂ DUPĂ DATA DE 25, DATA DE ÎNCEPUT A ABONAMENTULUI SE DECALEAZĂ CU O LUNĂ.**

## Talon de abonament

ROMÂNIA Newsweek

Nume, prenume .....

Str..... Nr..... Bl..... Sc..... Et..... Ap.....

Localitate ..... Județ / Sector .....

Cod poștal..... Telefon..... E-mail.....

Am achitat suma de ..... lei cu ordin de plata nr. ..... din data .....
către S.C. NEWS INTERNATIONAL SA, cod fiscal 38847674, în contul RO54RNCB0088157672210001, deschis la BCR Sucursala Calea Moșilor.

Abonamentul va începe din luna .....

Operatorul NEWS INTERNATIONAL S.A., editorul revistei Newsweek România, prelucrează datele cu caracter personal furnizate de dumneavoastră în scopul abonării la publicație și livrării revistei. Datele vor fi dezvăluite Poștei Române sau firmei de distribuție care livrează revista la adresa dumneavoastră. Pe viitor, aceste date: nume, prenume, adresă, telefon, e-mail, ne permit să vă trimitem revista la care v-ați abonat și să vă ținem la curent cu diverse informații despre abonamentul dumneavoastră.
În cazul în care nu doriți aceasta, bifați ❑ NU

Conform Legii nr. 677/2001, beneficiați de dreptul de acces, de intervenție asupra datelor, dreptul de a nu fi supus unei decizii individuale. Aveți dreptul să vă opuneți prelucrării datelor personale care vă privesc și să solicitați ștergerea datelor. Pentru exercitarea acestor drepturi, vă puteți adresa cu o cerere scrisă, datată și semnată la News International S.A. De asemenea, vă este recunoscut dreptul de a vă adresa justiției.

*Prin prezenta sunt de acord ca NEWS INTERNATIONAL S.A. să prelucreze datele mele cu caracter personal și să le dezvăluie terților conform legii nr. 677/2001. Îmi rezerv dreptul să mă opun acestei prelucrări și să solicit ștergerea datelor adresându-mă societății NEWS INTERNATIONAL S.A. printr-o cerere scrisă.*

*Semnătura abonatului* .....

VEOLIA
Nimic nu se pierde
când ai respect
pentru resurse.
Când le folosești mai eficient și faci eforturi mai mari
de a le recupera și proteja. Acesta este angajamentul Veolia
în fiecare zi, la nivel local și internațional, de aproape două decenii.

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

# Scanare și prelucrare digitală

de

**Anonim**

și

CAT Graur

Antwerpen

2026

AVENTURA

SCORPIONUL

COLECȚIA SFINX

fondată în 1895 bpt serie nouă

COLECȚIA SFINX